

BLUMENBACH, JOHANN FRIEDRICH

**De generis humani varietate nativa liber
cum figuris aeri incisis**

Vandenhoek
Goettingae
1781

Seiten 91,92 und 99 bis 126 sind dem Exemplar der
Staatsbibliothek entnommen, ebenso die Karten in s/w

2006
A
458

Lehmann-Mitsche

Rare

20064

458

R

IO. FRID. BLVMENBACHII

M. D. ET PROF. P. O.

DE

GENERIS HVMANI
VARIETATE NATIVA

LIBER

CVM FIGVRIS AERI INCISIS

EDITIO ALTERA LONGE AVCTIOR ET
EMENDATIO.

— NATVRAE SPECIES RATIOQVE
LVCRET.

GOETTINGAE

apud VIDVAM ABR. VANDENHOEK:

CLD MDCCCLXXXI.

PATRI SVO OPTIMO
HENRICO BLVMENBACHIO
GYMNASII ILLVSTRIS GOTHANI
PRORECTORI ET PROFESSORI
LONGE MERITISSIMO

Cui et vitam debet, et, si quando non
inutiliter vixisse videbitur, hoc
ipsum debet;

diem natalem septuagesimum terti-
um et summos in philosophia honores an-
te quinquaginta annos dignissimo delatos,
gratulatur;

et diutinum adhuc crudae viridisque
senectutis fructum precatur

filius Eius obsequentissimus

IOANNES FRIDERICVS.

Cum ante quinque circiter annos
haec laborum meorum iuvenilium primi-
tias ederem, vix quidem eam indul-
gentiam imo suffragium expectare pote-
ram quo eas postmodum a summi iudicii
et doctrinae per litteratam Europam viris
susceptas vidi. Minus tamen praemio acti
laboris quam incitamento ad grauiora olim
praestanda mihi ea dicta esse facile sensi: eo-
que magis ab eo inde tempore in id incubui
vt crudiores illos fructus continuata cul-
tura ad aliquanto digniorem tantis viris
matu-

maturitatem; quantum in me esset, perdu-
cerem: laetus nunc, si iidem viso hocce,
qui hodie denuo in lucem paulo adultior
prodit, ingenii mei foetu, proposito me
non plane excidisse iudicent.

Goett. d. 22 Mai. 1781.

§. 1. *Nisus formatiuus.*

Humano generi non minus quam ceteris omnibus animantibus plantisque, eam legem imposuit summi numinis prouidentia, vt determinatam corporis figuram et formam, functionibus peragendis et creatoris finibus ad amissum respondentem, primo induat, dein constanter seruet, demumque in progeniem suam quoque propaget et quasi continuet.

Miram ideo omnibus ac singulis organicis corporibus indidit potentiam, quam nuper studiosius excitari a), et, ne forte cum aliis naturæ viribus confundatur, peculiari *Nisus formatiuus* nomine insigniui: quæ nempe a primo conceptionis momento per totam horum corporum vitam continuo efficax et actiua, ipsis dum *generantur* primo formam impertiri, dein eandem *nutritionis* ope perpetuo conseruare, imo si casu ea mutilata fuerit, eandem *reproductionis* miranda vi iterum restituere, nititur.

Duplex saltem modus est, quo, non obstante hocce nisu tamen organicorum corporum prima naturalis forma in aliam deflectere potest: alter nempe per *fabricam monstruosam*, qua, situe nisu formatiui turbatione et quasi errore, situe etiam casu fortuito et aduentitio externo, vitiosa plane et informis structura contra naturam ipsis inducitur: alter vero per *de-*
gene-

a) *Goettingisches Magazin* 5tes St. et in libro singulari ap. Iob. Chr. Dieterich 1780. 8.

generationem, qua nempe leuiter tantummodo et plerumque per plures demum generationes a pristina et genuina figura paulatim declinant.

Prior, monstrosa sc. et deformis *contra naturam* fabrica, in praesenti nihil ad nos attinet: altera e contrario, super generis humani varietate natua scripturi summam attentionem et vltiorem disquisitionem meretur.

Quamquam ergo per totam nostram tractationem eas rimabimur vires quae in diuersis gentibus formam aliquatenus mutare et sic dictas *varietates* producere valent, e re tamen esse videtur, statim hic in libelli limine praecipuas degenerationis causas organicorum corporum summam et succincte enarrare.

§. 2. *Causae degenerationis.*

Ad tres autem fontes principes organicarum specierum in varietates suas degeneratio commode reduci poterit: ad *climatis* nempe effectus: dein ad *vitalis* genus, *victum* etc. demumque ad *hybridam generationem*. De singulis pauca seorsim exponere liceat.

§. 3. *Clima.*

Et primo quidem de coeli potentia paucis dicendum erit, cuius adeo late patet imperium, vt ab hoc vnice pendere hominum diuersas formas, colores, mores et institutiones, egregiis visum fuerit viris *b)*. Duplex

b) POLYBIUS T. I. p. 462. ed. Ernesti: ὁ γὰρ διὰ ἀλλήν δια δε ταυτην την αιτιαν κατα τας εθνικας και τας ὁλοχερεις διατασεις πλεον αλληλων διαφερομεν, ηθεςι τε και μορφαις και χρω-

plex autem exiſſit modus, quibus homines climatum mutationem experiri poſſunt, quorum vterque ad nos ſpectat. Eſt enim vt migrent et ita coelum mutant; eſt autem illud quoque, vt ipſum natale ſolum ſenſim aut miſceat aut efferetur, et exinde degenerent incolae.

Prioris luculentiffima exempla praebent migrationes tot animalium et plantarum, praefertim fructiferarum quae omnimodas fere climatis mutationes expertae in tam numeroſas et maxime diuerſas varietates excreuerunt. Ita enim boreale et montanum ſolum ob frigus magis intenſum incrementum corporum organicum impedit, et vt minorem ſaltem et pumillam retineant ſtructuram, facit. Simul quoque pallidiores tantummodo imo candidos colores producit, cum in aſtrali e contrario coelo viuiddiores et magis ſaturati euadant.

Quod autem eiſdem terrae clima quoque mutari poſſit, non erit qui dubitet, dummodo ipſam noſtram hodiernam Germaniam cum veteri, populares noſtros cum maioribus noſtris conferat c). Tempus erat; vbi alce nunc vltimi Septentrionis tantum accola, Rheni littora oberrabat, vbi ipſum hoc flumen frequentiffimo gelu coibat, ita vt Galli ſacra ipſi facerent, ne vicinis proavis noſtris dorſum praeberet; vbi vaſtiſſimae ſyluae totam fere tegebant patriam, nec vllus vitium prouentus erat, et quae ſunt huius generis alia, nimis certe ſufficientia, quo minus maiorum noſtrorum

A 2

ſtrorum

χρωμασιν, ετι δε των επιτιδευματων τοις πλειστοις. cf. praeter ea CARDANVM in Hipp. de aër. aqu. et loc. p. 218. prolixè de climatis in humana corpora effectum agentem.

c) CLUVER *Germania antiqua* p. 115 ſqq. CONRING libro ſingulari.

strorum magna corpora et tantum ad impetum valida, strictos artus, minaces vultus, truces oculos etc, in nostri aevi Germanis quaeramus.

§. 4. *Vitae genus et nutrimenta.*

Sed non minorem potentiam vitae et nutrimenti diuersum genus in degenerationem exercent.

Trita sunt exempla animalium domesticorum, quae in miras decreuisse varietates naturamque suam fere exuisse, in aprico est. Quantum non bos ab uro, sus ab apro, columbarum numerosae varietates domesticae a syluatica columba discrepant. Feri equi *d*) mirum quantum a nostris cicuribus differunt, statura parua, capite grandi, colore murino, pellis hirsutia, morum ferocia ita, vt vix mansuescant etc. et fere asino magis, quam nostris domesticis equis similes videantur; adeo vt laudatus GMELINVS vix haesitauerit, quin equum cicurem, ferum, et asinum pro eadem haberet specie huncque cultura saltem ab equo cicure degenerasse crederet: quod tamen nimium videtur, cum asino viscerum partes sint, quibus euidenter caret Caballus *e*) et vice versa. Imo praeter equos plane feros, et in nostra re equaria certe quod ad robur eorum, magnum discrimen videre est inter eos, qui syluaticis vtuntur passionibus *f*) eosque qui in stabulis aluntur. Notum est v. c. pullum equinum si in eiusmodi pecuaria natus fuerit, dimidia iam post partum

d) RZACZYNSKI *h. n. Pol. p. 227. sq.* PAILLAS *Reisen I. p. 211.* S. G. GMELIN *Reisf. I. p. 44. sqq. c. icon. tab. 9.*

e) in vocis organis HERISSANT *mem. de l'ac. des Sc. de Paris 1753. tab. 9. sq.*

f) v. c. Lippenses. cf. I. G. PRIZELIUS *vom Sennner Geslächte. 1771. §.*

partum hora, matrem sequi pabula quaerentem, si autem illud in stabulo acciderit, non raro per nycthemerum et ultro humi iacere, antequam pedibus insistere audeat. Et quantas mutationes fructus horraei, flores etc horticultura patiantur, adeo in aprico est, ut vix mentione egeat.

§. 5. *Generatio hybrida.*

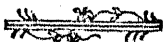
Binas adhuc tetigimus causas, quae habitum mutant: clima sc. et vitae genus. De tertio adhuc praecipuum restat, diuersae nempe speciei in animantibus praesertim, connubio, et inde natis hybridis. Difficilis sane res, quam tamen ob lucem quam multorum generatio aliaque disquisitionis nostrae momenta exinde hauriunt, intactam relinquere nefas foret. quanquam post recentiorum labores g) brevius utique hic defungi et ex propria observationum penu supplementa saltem ipsis addere liceat.

Tria autem in hybridorum disquisitione probe distinguere necesse erit. num saltem coiuverint eiusmodi diuersa animantia, an vero et pulli ex hac copula prodierint, ane denique et hi foecundi et ad generis propagationem apti fuerint.

§. 6. *Hybrida foecunda.*

Posteriorius quidem, etsi raro contingat, (idque summa Diuini numinis prouidentia, ne nouae species, in

g) BUFFON *plurimis locis.* praesert. de la dégénération des animaux XIV. p. 248. sqq. et *Supplement* T. III. p. 1 sqq. H. S. REIMARVS *natürl. Religion* p. 411 sqq. v. GLEICHEN *Saamenthiergen* p. 24 sqq. et desideratissimus v. HALLER *physiol.* VIII. p. 8. sq. 100. sqq.

in infinitum multiplicentur) in valde tamen affinibus, admitterem. Mulas certe perperisse non adeo pauca extant testimonia *h*). Hybrida ex vulpis et canis congressu nasci (Canes Laconicos *αλοπηκίδες* veterum) haecque ad generandum apta esse, non est quod dubites. Est adhuc Goettingae neptis (et ab ea nati plures pronepotes) vulpis, quae a cane domestico gravida fiebat; in qua adhuc frontem planam aliaque auitae formae vestigia agnoscas. Aves hybridas prolificas ostendunt SPRENGER *i*) experimenta.

§. 7. *Hybrida sterilia.*

Hybridorum infœcundorum copiosa extant exempla quae repetere piget. Muli, quantum scimus, ex his antiquissimi sunt. Quamquam enim antediluvianos fuisse dubitemus *k*) nec *l*) eorum inventum tribuere audeamus, summa tamen eorum antiquitas vel ex profanis scriptoribus *m*) et artis primis *n*) fere

h) ARISTOT. *de gen. an.* II. 8. certo saltem tempore foecundari. VARRO *de R. R.* II. 1. 27. COLVMELLA VI. 37. 3. PLIN. VIII. 44. et ad eund. HARDVINVS. BARTHII *adversar.* 42. sq. BOCHARTI *hieroz.* I. 2. 20. nouissime ROZIER *obs. sur la phys.* etc. pour 1772. v. GLEICHEN I. c. p. 25. Inter prodigia a LIVIO et OBSEVENTE annotata saepius legitur.

i) *Opusc. physico-math.* Hannover. 1753. p. 27. sqq.

k) PERERIVS in *Genesis* T. II. p. 185. sqq. plurimis disputat num mulus ingressus fuerit arcam Noë nec ne?

l) *Genes.* c. 36. v. 24. BOCHART I. c. prolixè.

m) Hom. II. β. 852. qui ab Enetis deriuat eos.

n) in Cypseli arca. HEYNE vir summus *über den Kasten des Cyps.* p. 58. Clar. Cypselus circa 660. a. C. n.

fere monumentis apparet. Duplex vulgo horum hybridorum genus innotuit: alterum itemque maxime commune, quod *mulorum* o) nomine audit, asinum genitorem equam autem matrem habet: alterum vero rarius obvium, *hinnorum* p) vice versa ex equo et asina natum est. Sed tertium in praesenti binis hisce adhuc addere possum: non quidem Iumarorum, super quibus dubia mea infra prolixius exponere liceat, sed rarissimum illud et forte unicum animal hybridum ex *asino* et *femineo Zebra* in vinario Generos. D. CLIVE ante aliquot annos natum et ni fallor adhuc vivens, cuius accuratam notitiam Viro Doctissimo meique amantissimo HUGH FRASER, Scoto, debeo, et quam integram infra inferere operae pretium est q).

Rario-

o) Le Mulet BUFFON *Supplem.* T. III. t. I.

p) Le Bardeau BUFFON l. c. t. II. VARRO de R. R. II. 8. 1. COLUMELLA VI. 37. 5. PLIN. VIII. c. XLIV. 5. HESYCH. Γιννος, ὃς ἐκ πατρὸς ἵππος, ἢ τε μητρὸς οὔρος. Contrario plane sensu hinni mulique notiones inuertit LINNAEUS de *generat. ambigena*. *Amoenitat. academ.* Vol. VI. p. 12 sq.

q) verba viri humanissimi in epistola Londini d. 16 Febr. 1780 ad me data, haec sunt:

„The Animal You inquire after is Son of an Ass & of
 „a female Zebra belonging to Lord CLIVE. Though
 „the Zebra showed a violent desire for the Male,
 „she would not suffer horse or ass to come near
 „her, untill they accidentally thought of painting
 „an Ass like a Zebra. The animal is about five
 „years old, from 13 to 14 hands high, of a dunnish
 „Colour like the Ass, with dark Stripes all over
 „him like the Zebra. He is larger than his mother
 „& thicker a good deal about the Neck & Should-
 „ders; but his Limbs are much finer than those

Rarioribus quoque hybridis addas illud ex caprae reuersae cum capra depressa coitu, quod LINNAEVS vidit r): item ea quae ex hirci cum onis, et ex canis cum lupo connubio nata, Cl. BUFFON citat s). Porro mustela furo cum putorio pullos hybridos produxisse visa est t): Et inter anes gallus gallicus cum anate u), et vice versa, *Culeciticus* cum anate w), *Fasianus* cum gallina x), columbarum diuersae species inter se x*), et si ARISTOTELI credimus y), *gallinaceus* cum *perdice* fecundum exercere coitum. *Canariensium* auicularum ex aliis *passerum* generibus hybrida notissima sunt.

Alia vero suspecta videntur: vt hybridum quod *canis molossus* ab *urso* conceptum peperit, quodque se

„of the Afs. He has I am told covered several Females but has had no offspring. The mother died when he was young. The Zebra passes I believe for being a very untractable Animal, this Creature shows a good deal of Obstinacy, but is so tame that I have seen him come into the House to eat a bit of bread. He seems very strong, but has not as far as I know been employed in any work, except only that they have rode him a little by way of amusement about the Fields. He discovers, I am told, great dexterity in opening gates & in making his escape out of enclosures where they want to shut him up.

r) In viuario Cliffortiano. Syst. Nat. ed. XII. p. 96.

s) l. c. p. 5. 7.

t) ERXLEREN *mammalia* p. 467.

u) Cel. TAVBE *Beytr. zur Naturk. v. Zelle.* P. II.

w) *physical. Belustig.* p. 392. SPALLANZANI in *memorie sopra i muli* p. 18.

x) FRISCH *Vögel* t. 125.

x*) (V. PERNAVER) *Unterricht von den Vögeln* p. 23 sq.

y) *Hist. animal.* IX. c. 49.

se ipsum vidisse, BOAISTVAV DE LAVNAY refert z). Ita et HESYCHIO minus credas, dum lupum aureum L. (*Schackal*) ex *hyaenae* et vulgaris *lupi* coitu ortum dicit a).

De *canum* et *simiarum* coitu b) et inde natis hybridis ambiguus adhuc haesito. Nimis diuersa videntur animalia. Duo interim mihi innotuerunt exempla, vbi canes femellae e simiis masculis grauidae factae dicuntur, quibus omnem negare fidem, nefas ducere c). Alterum in terris Schwarzburgicis accidit; hybridi huius iconem, curate depictam, possidet Excell. BÜTTNERVS benigneque mecum communicauit. Canem refert, domestici minoris statura, colore luteo flauescente; oculi, auriculae, collare pilosum a cane vulgari differebant, paternis vero iisdem partibus simillimos esse, relatum est. Alterum Francofurti ad M. ante decennium fere accidisse, testis oculatus, fide maxime dignissimus, retulit: peperisse catellam ex Simia Diana L. foetum, ferocitate, ingenio, habitu gibboso, et cauda longiore patri simillimum. Rem indagandam relinquimus iis, quibus fortassis occasio erit curatius obseruandi; notae enim sunt difficultates, quae in huiusmodi experimentis occurrunt. Aegre eiusmodi animalia, in quibus periculum facere animus est, ab aliorum confortio arceri possunt, ita vt simul coëundi appetitus in iis feruetur; porro si quid fortuito pulli peculiare habent, statim

z) *Histoires prodigieuses* p. 132 sqq. cum iconē.

a) BOCHART *Hieroz. I.* p. 332.

b) OSBECK *Ostindisk Resu.* p. 99.

c) Et ipse HALLERVS quod hic describo *certe probabile Exemplum* vocat. *Bibl. anat.* T. II, p. 707.

tim illud diuersis parentibus tribui solet etc. Quod mihi suspecta reddidit eiusmodi facta, illud praesertim est, quod plures, vtriusque generis diuersaeque speciei simias, medios inter canes, itidem vtriusque sexus per plures annos continuo versantes, cum iis ludentes etc. viderim, nec tamen ex dictis quidquam ipsis acciderit. Falsi e contrario rumoris frequentia sunt exempla, vt felis, cum duobus catellis simul nati, cuius fama viciniam nostram ante aliquot annos peragraverat; rite tandem considerato, quod selem dicebant, animalculo, prudentiores facile canem paulo deformem agnouerunt, totumque prodigium in risum versum est. Neque aliter interpretor CLAVDERI *d)* felis ab *sciuro* compressae historiam, ex cuius pullis vnus patri, reliqui matri similes fuisse dicuntur; aliasque huius farinae narrationes.

§. 8. *Coitus diuersae speciei animalium inanis.*

Ab his omnibus probe separanda sunt infoecunda plane animalium diuersae speciei connubia. Damus quidem, venere flagrantibus brutorum mares femellis suae speciei carentes, interdum in alienas, cum quibus versari licet, ita fortassis aestuare, vt cum ipsis coire periclitentur: quod tamen in paucis saltem, iisdemque valde affinibus rite succedere, in plerisque vero ausis excidere, putamus. Ex eiusmodi autem incongruo impetu, foetus concipi nasciue posse, grauias certe credere vetant argumenta. Referas huc in multis genitalium inaequales proportionibus *e)*: quae quidem partes in eiusdem speciei vtroque sexu ad coitum provide et studiose aptatae sunt, in remotioribus autem generibus

d) Eph. N. C. Dec. II. ann. IX. p. 371.

e) V. HALLER Physiol. VIII. p. 9.

neribus totam rem aut impossibilem, aut difficillimam, certe ad concipiendum ineptam, reddunt. Porro non video, ad quas leges eiusmodi diuersorum parentum proles in vtero fingi possit, cum in quauis animantium specie, matri gestationis et grauididatis, foetui autem formationis et progressui incrementi certa et fixe definita sint tempora.

Attamen quaedam huiusmodi praeter naturam contingentium connubiorum recitare exempla operae pretium erit.

Prae omnibus maxime paradoxon videtur cuniculi cum gallina connubium a REAUMVRIO f) adeo celebratum; ab ipso tamen populari suo BVFFONIO g), HALLERO h) aliisque in dubium vocatum; cum BVFFONIO nec id quidem succederet, ut ex lepore saltem et cuniculo, adeo affinibus animantibus, pullos excitare posset; etsi hos inter se couisse suspicetur. Recte ideo credit *Cl. Vir*, si unquam compresserit cuniculus REAUMVRII gallinam, ex nimia salacitate id factum fuisse, et deficiente gallina alia fortassis re eodem fine usurum fuisse. Ita venerandus praeceptor BÜTTNERVS ipse saepius olim cuniculos, gallinas comprimentes vidit, quae autem irrita post haec oua (hypoemnia s. zephyria appellabant veteres) posuerunt. Neque aliter cum famosis illis cuniculis vinarii Bruxellensis comparatum esse puto. Coire eos cum gallinis ex Avtoptarum testimoniis certus sum; qui autem ibidem ostentantur pulli; quos ex eo connubio natos esse vulgaris rumor fert, nihil aliud esse quam notissimam illam gallinarum varietatem *pumilam* s. *lanigeram* (*Woll hühner* ut vulgo

f) *Art de faire éclore les poulets* T. II. p. 340. sqq.

g) *Hist. nat.* VI. p. 303. sq.

h) *l. c.* et ap. BONNET *corps organ.* II. p. 214.

vulgo dicunt) pridem notam, etiam medio aeuo a MARCO POLO VENETO ⁱ⁾ et Equite IOANNE MANDEVILLE ^{k)} descriptam, aequè certo persuasus sunt. Plumae ipsarum harum Bruxellensium gallinarum, ab amico inde missas, coram habeo, easque ne hilum a gallinae pumilae plumis differre, luculenter video.

Alia quoque animantia in diuersae speciei temellas inanes tentasse impetus compertum habemus. Tale quid de *cane domestico* IO. MATTH. GESNERI V. Cl. audio, quem itidem *gallinas* ita subegisse, referunt ^{l)}. Non adeo miror, cum canes lasciuientes inanimatis nonnunquam rebus, ad genitalia fricanda, uti, notum sit. Sed plura eiusmodi prodigiosi aequè ac infocundi coitus omittimus exempla, cum de *lumaris* adhuc paucis agere animus sit, famosis illis diuersi plane ordinis, taurini scilicet et equini, hybridis.

§. 9. *De lumaris excursus.*

Nescio vnde habuerit Cl. BUFFON ^{m)}, COLV-MELLAM iam lumarorum mentionem facere, citarique eum a CONR. GESNERO. Nec illum eos tetigisse, nec hunc eum super ipsis citare, eruere potui. Ipsum contra GESNERVM primum de lumaris loquentum fuisse ⁿ⁾ puto. Nam LIVII ^{o)} equuleum e boue ad Sinuessam natum, huc non refero, cum rem tanquam inauditam inter prodigia referat. Tigurinus

ⁱ⁾ M. POLI VEN. *itinerar.* L. II. c. 68.

^{k)} Sr. JOHN MANDEVILLE'S *Travaile* p. 248.

^{l)} De cane qui in suam aestuauit BUFFON Suppl. T. III. p. 35 sq.

^{m)} T. XIV. p. 248.

ⁿ⁾ *Hist. quadrup. vivip.* p. 19. 106 et 799.

^{o)} Dec. III. L. 3.

gurunus autem polyhistor „peculiare quoddam mulo-
 „rum *genus* in Gallia circa Gratianopolin haberi,
 „auduisse aliquando; quod ex asina et tauro natum,
 „vernacula lingua *Iumar* appelletur. In Heluctiae
 „alpibus, supra Curiam ad pagum Spelugam ex equa
 „et tauro natum equum ex viris fide dignis acce-
 „pisse p) ”

GESNERO coaetaneus fuit HIERONYMVS
 CARDANVS, qui etiam de Iumaris, et quod den-
 tes habeant superiores q), sintque valde robusti et
 audaces r), dixit.

Post eum I. BAPT. PORTA, se ipsum Ferra-
 riae vidisse eiusmodi animal, forma muli, capite vitu-
 lino, cornuum loco duobus tuberculis, colore nigro,
 oculis taurinis, retulit s). Repetita haec sunt po-
 stea t) ad IOANNEM LEGER vsque, qui prolixè
 magis u) de iis praecepit, iconemque simul addidit.
 „Nasci dicit Iumaros vel ex connubio tauri et equae,
 „vel ex illo tauri et asinae; illos proceriores esse
 „statura et *Baf* appellari; hos minores *Bif* dici;
 „illis maxillam superiorem luculenter breuiorem esse
 „inferiori, porcellorum in modum; dentes superio-
 „res ad pollicis s. digitorum duorum distantiam ma-
 „gis

p) cf. IAC. RUEFF *de conceptu etc.* p. 48. a. in mon-
 strorum historia.

q) *Contradic. Medic.* I. II. Tr. VI. *contrad.* 18. p. 444.

r) *ibid.* p. 448.

s) *Mag. nat.* L. I. c. 9. addit auduisse, eos in aliqui-
 bus Galliae partibus vulgares esse: etsi per Galliam
 transiens non viderit.

t) P. ZACHIAS *quaest. med. legal.* T. I. p. 533, ex
 equa et tauro.

u) *Histoire generale des Eglises evangeliques de Vallee
 de Piemont ou Vaudoises.* a Leyde 1669. fol. p. 7. re-
 pet. in *Almanach de Gotha* 1767. p. 63.

„gis retrorsum positos esse, quam inferiores. His,
 „*Bif*, inferiorem maxillam breuiorem esse superiori,
 „vt in leporibus esse soleret, dentesque superiores
 „praestare inferioribus. Neutrum ideo genus villa-
 „ticis passionibus vti posse, nisi tam longa sint gra-
 „mina, vt lingua illa decerpere possint. Capite
 „caudaque boui simillima esse haec hybrida, cor-
 „nuum vestigia exiguis tuberculis significari. Quoad
 „cetera, asino aut equo simillima esse. Mirum iis
 „esse robur, certe si corpus exile spectes; minores
 „esse mulis vulgaribus; parum comedere eos, cursu
 „veloces esse: se ipsum vna die 18 miliarium iter
 „in montosis cum tali Iumaro fecisse, idque multo
 „commodius, quam cum caballo fieri soleret.”

Ex hac relatione pleraque bona fide receperunt
 superiores w) et praeter Pedemontium etc. alibi et-
 iam extare Iumaros dixerunt, apud Tunetanos et Al-
 girenses SHA W x), in capite viridi MEROLLA y),
 Languedoci z) alii.

Cum autem anatome horum animalium, pluri-
 mum lucis dubiae eorum orgini asferre videretur, plu-
 res clarissimi viri ad eandem se accingebant. Et pri-
 mo quidem veterinarius Cl. BOVRGELAT, Iuma-
 rum

w) VENETTE p. 324. ex equo et vacca. Ex vacca
 et asino natis vngulam fissam tribuebant BOVR-
 GVET *lettres philosophiques* IV. p. 160. sqq. e tauro
 et asina. *Manuel Lexique*. Paris. 1755. *Encyclop.*
Paris. T. IX. p. 57. B. S. ALBINVS in *prae-*
lectionib. physiolog. Mspris. Nuperrime adhuc auctor
 libri *Cours d'hist. nat. ou tableau de la nature* T. I.
 Par. 1770. 12. v. GLEICHEN l. c. p. 29 sqq.

x) *Travels* p. 239. ed. Oxf. 1738. f. dici Kumrah.

y) *Voyage to Congo* in Churchillii Collect. T. I. p. 655.

z) *Dictionnaire Languedocien-Francois* par M. l'Abbé de
 S. . . d Nîmes 1756. 8. p. 256.

rum in theatro Lugdunensi cultello subiecit, at, quod dolendum, famae nimium credidisse et praecipitato oculo anatomen eam aggressum esse, videtur. Veram quippe existentiam ex equino et bouino natorum Iumarorum exinde fluere concludit, cum tamen ipse summam eorum cum vulgaribus mulis similitudinem fateri cogatur, neque ventriculum neque bilis vias (quae scilicet bina momenta hic summi ponderis sunt) ab equi structura diuersa fuisse etc. *a*). Effecerat adeo labore suo V. Cl. ut incertiores essent eruditi quam dudum, verum nuperior aliorum virorum industria multo magis adhuc putatitios hosce Iumaros dubios et suspectos reddidit. In iis enim quos Cl. B V R F O N secuit, pyrenaicum alterum, alterum e Delphinatu ne minimum quidem bouinae originis vestigium repertum fuisse ipse refert *b*). Idemque ex dissectis Iumaris apparuit quos magnus scientiarum Patronus, Cardinalis *delle* L A N Z E perito cultello subiici *c*), tabulasque anatomicas super ipsis confici iussit. Ex litteris enim quas H A L L E R V S vir magnus, mihi quidem adhuc in viuis esset egregie fauens, super ipsis hisce quas coram habebat iconibus, ad me dedit, luculenter didici laryngem, glottidem, ventriculum simplicem, bilis vias etc. omnia in istis bestiis equino generi simillima esse, a bouino longe abhorrere.

Ipse nuper adhuc Casselis bina huiusmodi animalia, quae Iumaros esse rumor ferebat, cominus vidi. Erant staturae asini maioris, a cuius forma etiam parum abhor-

a) *Avant-Coureur* 1767. no. 50 sq. et plurimis ap. BONNET *oeuvres* T. III. p. 433 sqq.

b) *l. c.* Et denuo dubitat *Supplem.* T. III. p. 4 sq. 34 sq.

c) *Dictionn. Encyclop. par DE FELICE* T. XXV. p. 242.

abhorrebant, colore nigro, dentibus vtriusque maxillae equinis *d*); ruminacionis ne vestigium quidem in ipsis observaturetc. adeo vt hos certe nil aliud nisi genuinos *binnos* quos supra dixi, esse, persuasus sum. Pridem iam HALLERVS nullam esse penis taurini ad vaginam equae proportionem *e*) monuerat; et quam supra tetigi difficultatem, eadem et heic elucet si *nouimeſtrem* vaccae graniditatem cum *undecimeſtri* equae compares vt adeo non mirum sit longam et per plures annos continuatam libidinem cuius BVFFONIVS *e** meminit, qua nempe taurus in equam aestuauit, frustraneam tamen, incaſſam et sterilem mansisse.

§. 10. *Hybrida humana negantur.*

Sed e diuerticulo in viam reuertamur; dummodo paucissimis adhuc de humanis illis partibus hybridis absolueri liceat, quos e brutis aut nasci aut generari tam copiose docuit credula antiquitas *f*), quibus autem in totum omnem denegare fidem praeter alia
 physica,

d) cf. quoque *Bemerk. eines Reisend. durch Deutschland, Frankr. Engl. u. Holl. 2 Th. p. 60 sq.*

e) *Physiol. T. VIII. p. 9.*

*e**) *Suppl. T. III. p. 37.*

f) IAC. RVEFF. PARAEVS. ALDROVANDVS. SCHENK. LICETVS, alii monstror. compilatores. de puella Suecica ab vrsō compressa, hincque filium heroemenixa SAXO GRAMM. et OLAVS M. (ansam fortassis praeiuit fabellae de vrsorum in granidas furore, huncque sistendi singulari remedio). Similem historiam v. ap. VINC. LE BLANC *Voyages* p. 119 sq. E veterum scriptis studiose exempla collegit FORTVN. FIDELIS *de relat. medicor.* p. 493 sqq. recentiora habet STORCH *Kinderkrankh. I. p. 16.*

physica, maximi momenti moralia argumenta iubent, ita ut summum nomen prouidisse iam horrendis eiusmodi connubiis, inaniaque ea reddidisse verosimillimum sit.

Quae in hybridorum disquisitione probe distinguenda esse supra iam monuimus g) ad ea et heic attendere necesse est. Homines cum brutis nefando scelere coiuisse quidem veterum b) et recentiorum i) quaedam loca probare videntur. Foecundum autem alicubi extitisse eiusmodi immanem congressum nullum extat cui fidere possis exemplum. Immo quae de Indarum cum similibus maioribus coitu, et inde natis anthropomorphis referuntur k) IACOBO iamiam
BON-

g) p. 9.

b) PLUTARCHVS hinc inde in *symposio* et *parallelis*. VIRGIL. *Ecl.* III. 8. &c. Equum adamatum a Semiramide usque ad coitum, Juba auctor est PLIN. VIII. c. 42.

i) de 3000 Italis auxiliaribus Duci de Nemours 1562 in Delphinatum missis inque capras insanientibus BAYLE *Diet. Art.* *Bathyllus* T. I. p. 469. TH. WARTON ad THEOCR. *Idyll.* (Oxon. 1770 4.) I. 88. p. 19. "audiui ex docto quodam amico, qui „per Siciliam insulam iter faciens, ibidem cum vetera „monumenta, tum populi mores accuratius inuestigaverat, inter confessionis articulos a siculis caprariis „apud montes vitam solitariam degentibus, etiamnum „per sacerdotes proprios rite solere exigi, an rem cum „hircis suis habuerint,"

Manati genitalia femininis adeo similia esse ut Arabes cum ipsis coeant relatum est. cf. EX MICHAELIS *Frag. an die nach Arab. reisenden.* p. 115.

k) v. post alios ZVÉCHELLI *relat. di Congo* p. 14.

BONTIO *h*) viro ceteroquin satis credulo dubia et fabulosa visa sunt. Et si etiam libidinosos simiarum mares, feminis humanis inaequare concederes, de procreanda tamen sobole vel ideo ne cogitandum quidem foret, cum iidem peregrinatores, feminas in amatorum brutis amplexibus misere perire, referant.

§. 11. *Hominis a ceteris animalibus differentia.*

Abominandum relinquo argumentum, idque eo libentius, cum scopo nostro appropinquari oporteat, ita tamen, ut priusquam varietatem hominum inter se scrutemur, de ipsa hominis ab reliquis animantibus discrepantia, paucissima verba faciamus. Fecundissimum sane et pulcherrimum argumentum, cui autem diutius immorari angusti libelli limites prohibent, quodque hic loci tribus tantummodo verbis absolvere necesse est, etsi pauca ea, quae super eleganti hacce materie collegimus, alibi publici iuris facere lubentes polliceamur.

§. 12. *Animae dotes.*

Optime in praesenti defungi putamus, si prius de animae dotibus, tum de corporis structura acturi sumus: quae tamen bina momenta ne minimam quidem inter se relationem habere videntur: ita ut ab organica animalium structura, cum humano corpore comparata, ad eorundem animae facultates, nulla plane valeat consequentia; quod cuius elephantem aut equum cum simia comparanti facile patebit.

Argumenta enim quae, currente praesertim seculo, steriles plerumque lites concitarunt de anima, ratione,

h) hist. nat. et med. Ind. V. c. 32.

tione, loquela etc. brutorum, non adeo difficilia et confusa videntur, dummodo cum animalium moribus familiarior paulo, corporis humani physiologia non expers, praeiudiciis autem liber satis sis.

§. 13. *Homini instinctus paucissimi, iidemque simplicissimi.*

Prima ergo quae hominem et reliqua animantia intercedit differentia eo redit, ut paucissimis et simplicissimis saltem instinctibus praeditus sit, solus autem e contrario rationis usu polleat.

Quaquam multum super *instinctus* notione disputatum sit, adeo ut longe facilius et evidentius ex effectibus suis, s. actionibus animantium si cum humanis comparaueris, quam ex multis philosophorum definitionibus eius cognosci possit; mihi tamen animalium instinctus *connati, inuoluntarii, et quasi coeci impetus et molimina* esse videntur, *quorum ductu, tanquam machinae absque ulla institutione acquisita s. instructione, finibus suis respondentes actiones necessario absolute coguntur.*

Ex numerosis illis et diuersissimis instinctuum animalium generibus, homini perpauca saltem eaque simplicissima, et mere *temporaria*, quae scil. in vnica tantum vitae periodo, aut in sanitatis et vitae discrimine saltem competunt. Horum exemplum praebent voces sic dictae internae naturae medicatricis, fastidium carnis et desiderium acidorum in morbis putridis et biliosis, concupiscentia absorbentium in iis, qui acido primarum viarum laborant etc.

Ad illos autem instinctus, qui in certa saltem vitae humanae periodo observantur, desiderium alterius *sexus seu connubii*, et ineffabilem illum ac vehementissimum

tissimum ardorem refero, quo matres in prolis suae amorem rapiuntur. Quod enim vulgo dicunt matrem eam solum ob causam infantes neonatos fouere, vt sibi incommodum et mammas tensione premens lac sugendo extrahant, vel vnico eo, saepe repetito, et aequè crudelissimo ac animos afficiente refutatur experimento *m*), quo canem grauidam, si viua fuerit dissecta, et imperfecti adhuc foetus ex vtero exeunti matris moriturae ori admoventur, eam latratus, eiulatus imò horrendorum obliuisci dolorum, et in ipso agone et inter continuos cruciatus ad ultimum vsque vitae halitum tenellos foetus suos infanda pietate intueri et lambere, constitit.

Alius demum instinctus, sed magis mechanice se exerens in suctione neonatorum infantum observatur, quos incredibili sane et connata ipsis dexteritate hoc negotium absolvere, sapientissimus iam observavit HARVAEVS *n*).

Verum

m) V. REALD. COLVMBI *de re anat.* L. XIII. p. m. 475 sq.

n) *Exercit. de generat. animal.* p. 198. ed. principis. Experti sumus, foetum in partu haerentem, antequam eiulare, aut respirare possit, digitum ori admotum apprehendere, et sugere. Quin imò recens natus suctionem accuratius molitur, quam adultus, aut ipsemet per aliquot dies desuetus queat. Neque enim infans papillam labiis comprimens fugit, vt nos, absorbendo; sed quasi deglutire vellet, totam in fauces vsque attrahit, linguaeque et palati auxilio tanquam manducando, lac emulget; maiore profecto conatu atque arte, quam adultus possit.

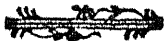
Verum praeter haec quae enarravimus vix ulli alii re-
stant in homine instinctus: eorum autem, quos *arti-*
ficiales vocant (*Kunst-Triebe*) quorum nempe ope tam
innumera animantia absque vlla institutione, sed ex con-
nata dexteritate et habitu, imo absque vlla praetia ex-
ercitatione (nam multi semel tantum in tota vita eun-
dem exercent, ideoque primum tentamen simul sum-
mum et absolutissimum opificium esse debet) artificii
plenissima et stupenda opera, nidos, tela, retia, etc.
ad multifarios usus conficere norunt: horum inquam
instinctuum ne tenuissimum quidem in homine repe-
riri vestigium, adeo in aprico est, ut vix mentione ne
dicam ulteriori probatione egeat.

§. 14. *Soli homini ratio competit.*

Miserum ideo esset genus humanum tam paucis
provisum instinctibus, et artificialibus omnino priva-
tum, nisi indemne servaretur divinae illa particula
aurae, *ratione* inquam, quae sanctiori huic animali,
ut OVIDII verba mea faciam, mentisque capaci
altae tanquam inaeestimabilis praerogativa concessa,
brutis vero absolute negata est, cuiusque ab instinc-
tu differentia et praestantia facili comparatione elu-
cescit.

Instinctus connatas o) esse facultates, vidimus.
Ratio non item. Hanc enim non ipsam, sed poten-
tiam saltem eandem olim acquirendi infans ex utero
materno secum affert. Germinem quasi est aut scintil-
la delitescens, non nisi vitae socialis et institutionis
et

o) *Nascitur ars ista non discitur* verba sunt Senecae
de araneorum textura loquentis.

et disciplinae adminiculo increfcens: fertile folum vt C I C E R O N I S comparatione vtar, fed non nifi cultura proficiens.

Porro inftinctus fibi femper fimilis manet, nec annis nec exercitatione crefcit aut quafi maturefcit fed in terello animali non debiliior quam in adulto, in hoc ne hilum perfectior eft. Cum rationis humanae fcintilla e contrario, fi cultura afflata fuerit, miranda capiat incrementa demumque in diuinam illam et limitum et extinctionis expertem flammam erumpat.

Quae ex inftinctu proficiſcuntur animalium actiones inuoluntariae, neceſſariae ſunt; cum humanae e contrario (praeter eas pauciſſimas quas modo tetigimus) a voluntatis arbitrio pendeant.

Facile exinde fluit animantium actiones eo ipſo erroris fere expertes eſſe, cum homo ratione ducet tam ſaeppiſſime erret et ſe ipſum fallat. Verum et ipſa animalia quandoque errare vel unico muſcae carnariae exemplo conſtat, quae ſaepe olfactu ſeducta ouula ſtappellae variegatae foetenti flori imponit, quae tamen miſeris et certa fame perituris vermiculis exinde produntibus non vt putreſcens caro alimentum praebere poteſt. Humanis autem erroribus qui ex ratione proſecti eſſe videntur, idem quoque ſons facile medetur et ita damnum reparatur.

Sed, vt demum breuiſſimis expediamus, facile conſtat, hominibus inſtinctus, artificiales praefertim, adeo non conuenire, ut eorum poſſeſſione tantum miſerriſſimi et maxime infelices fuiſſent, quantum rationis uſu feliciffimi et beatiffimi niſi nolint, eſſe poſſunt. Inſtinctus nempe animalium certo et ſtatuto climati, vitae et alimentorum generi quae cuius ſpeciei deſtinantur,

nantur, ad amissim respondēt. Homini autem reliquae creationis domino, cum omnibus terraqueī globi climatibus, omni vitae generi, assuesci, nullo limitari debeat, cum porro animal omnium sit etc. communi quodam instinctu artificiali male consultum fuisset. Quid iuasset nauigandi aut agros colendi instinctus monticolis; aut frigus pellibus arcendi artificium iis, qui sub aequatore torrentur, quid phocas venandi facultas Circassiis, aut Cocos nuces frangendi Islandis etc. Ex infinita quaecumque habitandi Zonam, quocumque fruendi vitae genere et alimento, hominis potestate, infinita quoque fluunt necessaria incommoda, quibus autem omnibus aequae infinitae rationis vsus perfectissime mederi potest: quod cuius auis aut insecti cuiusuis nidum, quamuis artificiosum tamen certo et limitato tantum vitae generi conuenientem, cum multifariis hominum domiciliis, portatilibus Nomadarum, arboreis Guianae incolarum, pensilibus Kaintschadalensium, subterraneis Troglodytarum et s. p. comparanti facile patebit.

§. 15. *Soli quoque homini Loquela.*

Vt ratio, ita etiam *loquela* hominis prae reliquis animantibus praerogatiua est, utpote quibus non nisi *vociferari* si pulmonibus respirant, piscibus autem et insectis quibusdam saltem *sonum* edere, datum est. Quanquam enim nec voce s. affectuum lingua ut non inepte a quibusdam dicitur *p*) homo destituatur (ut in nuper

p) eleganter Cl. COURT de GEBELIN in *plan général du monde primitif*. p. 10. La langue est double: celle des sentimens et celle des idées: la première commune à l'homme avec les animaux, mais

nuper natis imo in surdis mutisque videre est, qui etsi loqui nesciant, brutas tamen voces, edere possunt) praeterea tamen *Loquela* s. rationis lingua et animi explanatione ut PLINIO audit, solus et vnice instructus ^{q)}, omnia alia animantia praecellit. Et ea quidem primam excultae rationis germinationem necessario sequitur, ita ut non ad diuinam quandam linguae reuelationem cum SÜSSMILCHIO refugere, sed eandem pro absolute necessaria cultae rationis consequentia habere, opus sit. Primo aetatis tenellae anno infans loquelaе beneficio neque adhuc gaudet neque indiget. Praeter maternum uber et somnum pauca ipsi desideria restant, et quae cari parentis prouidentia facile ex tenelli ploratu hariolari possunt. Verum haec brevis aevi felicitas est! A materna enim mamma depulsus et sibi ipsi nunc magis relictus miserrima et desolanda affligeretur indigentia nisi circa idem tempus mens desideria et optata sua, linguae committere addisceret. Hinc primo charissimas sibi personas et a quibus toties jam expertus infans certissimum sperat leuamen, appellare simulque sensim desiderata quoque ipsa, pronunciare conatur.

Cum itaque homo, ut infra prolixius adhuc dicitur, natura sua maxime inops et imbecillis sit, instinctibus quoque ut vidimus fere in totum destituatur, omnisque adeo eius salus et incolumitas ab aliena ope
et

beaucoup plus parfaite chez le premier. la seconde absolument privative a l'homme, parce qu'elle ne pouvoit convenir qu'à lui repondant à des opérations auxquelles lui seul entre tous les Etres qui vivent sur ce Globe, puisse s'élever.

q) hinc Rabbini nonnullis haud inepte homo dicitur *animal loquens* חִפְּרָבָה

et vita sociali pendeat, loquela autem vnicum, certe primum et summum societatis humanae fundamentum fit, facile patet nugas esse, quae creduli et prodigiis inhiantes prisci peregrinatores de barbaris gentibus quae non nisi bruta nec articulata vterentur voce tradiderunt. Quanquam enim plurimae huius orbis gentes, quae nempe vniuersam Americam, et orbem australem inhabitant; porro ethnici Africae incolae et magna pars Asiae borealis populorum, *literarum* et scripturae vsu vel plane adhuc careant, vel earum loco ipsarum rerum expressis imaginibus vt Mexicani, aut hieroglyphis et symbolicis figuris vt veteres Aegyptii, aut funibus nodis distinctis vt Peruani, aut conchyliorum corollis vt Canadenses etc. vtantur; certo certius tamen ferocissimis gentibus, Californiis, capitis bonae spei et Freti Magellanici accolis etc. peculiare suum loquendi genus et determinatarum vocum copia est, cum e contrario animalia, siue quoad corporis structuram homini similia quale celebris *oran-utan* r) est, siue humanis sensibus proxima, vt Plinii verbis de Elephante vtar, loquela destituantur et paucos saltim, eosque maxime aequinocos sonos emittere queant. Loquelam vero solius rationis opus esse, vel ex eo constat, quod alia animantia, etiam si eadem fere cum homine vocis organa habeant s), illa tamen penitus destituantur et ad summum pauca verba diu edo-

r) v. TH. BOWREY *Malayo Dictionary Lond.* 1701.

4. OTT. FR. v. d. GRÖBEN *Guineische Reisebesch.* p. 31.

s) Memoratu tamen dignissimum simias homini prae ceteris simillimas vocis organa ab humanis maxime differentia habere. cf. Ill. CAMPERI *Ontleding van verschide Orango utangs* p. m. 16 sqq.

edocta aegre satis imitari demum addiscant, id quod de avibus quibusdam, psittacis, corvo, flurno, pyr-rhula, etc. notum est, in iis autem animalibus quae homini quoad reliqui corporis structuram similiora sunt, mammalibus sc., aegerrime et si a cane Ci-zenli *r*) discefferis, vix unquam successit.

§. 16. Corporis humani proprietates.

Ad corpus humanum progredior. Etsi enim ipse naturae sacerdos LINNAEVS fassus sit *u*) *se nullum hactenus characterem eruere potuisse, unde homo a simia internoscatur*, eae tamen quas iam dicemus corporis nostri proprietates, nobis certe adeo fallere nesciae et omni exceptione maiores videntur, ut Summi Numinis summum opificium ne dicam a simiis, verum ab omnibus ceteris animantibus evidentissime distinguant.

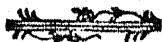
§. 17. Situs erectus.

Praeprimis ergo manus hominis et pedes binos seu *situm erectum* huc refero, quem intactum relinquere nupera Cl. P. MOSCATI *w*) paradoxa prohibent; quamvis rem ad liquidum exploratam soleque meridiano clariorem recoquere et ruminare quasi, pigeat. Certe Cl. Virum elegantem ceteroquin et in plurimis laude dignissimum libellum tentamenti gratia neque adeo serio confecisse, est quod credam, cum par-tem argumentis usus sit, quae certe a viro anato-
mes

r) LEIBNITII opera ex. ed. L. DUTENS Vol. II. P. II. p. 180.

u) Praef. ad Faunam Suevicam.

w) delle corporee differenze essenziali, che passano fra la struttura de' Eruti, e la umana. Milano. 1770.

mes humanae et comparatae gnaro, imo ad vtramque non semel pronocante, haud expectasses; partem gravissima et omni exceptione maiora momenta pro homine bipede, iam a magni nominis anatomicis, GALENO *x*) BARTH. EVSTACHIO *y*) et FABR. AB AQUALAPENDENTE *z*) studiosissime pertractata, intacta plane reliquerit. Faciles damus Cl. Viro *a*) minus fortassis ponderis inesse vulgaribus illis pro situ hominis erecto argumentis, a situ foraminis magni occipitalis *b*), brachiorum ad pedes ratione, mammis, pectore *c*) et humeri figura desumptis, at enim vero difficiliora restant incessum bipedem mirifice probantia. Taceo cordis apicem eiusque in embryonibus hominis et brutorum directionem, quam quidem Cl. Vir tangit *d*) ita autem explicat, ut contrariae opinioni arma ipse tradere videatur. Taceo validum illud a capitis cum primis ceruicis vertebrae connexionem et motu, desumptum argumentum, quod eo lubentius hic omitto, cum summi EVSTACHII egregius super id
extet

x) praesertim in aureis de usu partium libris v. c. L. III. c. I sqq. p. 125 sqq. c. 16. p. 193. L. XIII. c. II. p. 765. vtor ed. Lugd. 1550. 16.

y) per totum fere *Offium examen*. inprimis p. 175. ad 182. ed. Venet. 1564. 4.

z) de motu locali animalium secundum totum p. 332 ed. B. S. ALBINI.

a) p. 34.

b) DAVBENTON sur les Différences de la situation du grand trou occipital dans l'homme et dans les animaux in mem. de l'Acad. des Sc. de Paris. 1764. p. 568 sqq.

c) lege tamen EVSTACH. l. c. p. 175.

d) p. 26.

extet labor e), quem fere totum transferbere oportet. Sola pelvis pedumque structura anatomes ceteroquin expertes, quadrupedis ossium compagem vel obiter cum humana comparantes, facillime in nostras trahet partes. Videat quis ilia humani sceleti latissima, in angusta ischia inferius desinentia, pelvem breuem, supra valdopere dilatatam, infra ita arctatam ut fetui quidem exitus pateat, uteri autem prolapsui provide prospiciatur etc. compareret ea cum oblonga, recta et quasi cylindrica quadrupedum pelvi, cum lata eius coxendice, ischiis diuorticatis etc.; consideret demum glutaeorum, crurisque musculorum nexum et fabricam in homine et brutis etc. et tum dicat, qualem eundi modum illi conuenire verosimile videatur. Periculum faciat in quoniam sceleto animalis recenti, aut saltem (COTTERIANAM iconem f) vulpis sceleti erecti, posterioribus tantum pedibus ridicule incedentis videat, et contra humanum sceleton brachiis et pedibus innixum sibi fingat, et non potest fieri quin brutum bipes et hominem quadrupedem pro aeque prodigiosis habeat. Inseparabilis est cum pelvis generaliore consideratione, alia acetabuli et capitis ossis femoris, cervicisque eiusdem demonstratio. Pertinent huc cervix in homine oblonga quae sensim oblique deorsum ducitur, in brutis imo et in simiis brevis, propemodum transuersa, caputque obliquius cum coxae articulo commissum, tota porro pedis ossium syntaxis, calcaneus homini crassus, iunctura tarfi cum ipsa pedis planta, qui

e) l. c. p. 234 sqq.

f) *scelet. animal.* Norib. 1575. fol. maj. Tab. II.

qui ipse in homine oblongus latiorque existit, plurimaeque id generis alia huc spectantia, anatomes cultoribus ad nauseam trita et notissima, aniatrologiis autem intellectu difficiliora: quare ea longa deducere virga ineptum fore putamus, eo magis, cum fontes iam dixerimus e quibus haurire possint, qui facillimae rei plura adhuc argumenta considerant.

Vnicum saltem idemque gravissimum adhuc addere liceat argumentum ex anatome et quidem *Osteogenia* desumptum, quo nempe in nuper nato infante ossa tarsi —, calcaneum praesertim, longe citius ossescere et perfectiora fieri quam ossa carpi, constat: idque summa Dei providentia, cum manus tenellae primis aetatis annis vix ullam vim exferere necesse habeant, pedes autem primo anno ad finem vergente iam ad corpus sustinendum et ad gressum erectum apta esse debeant.

Sed neque infelicitum infantum inter feras adultorum exempla hic afferre licet. Dura necessitas, fortassis etiam imitatio miseros manibus pedibusque simul incedere docuit, cum nemora et fruticosos saltus imo ferarum cubilia et receptus perreptare ipsis necesse fuerit. neque tamen omnibus id contigisse certum est. Hasliacus ille *g)* inter lupos repertus *interdum* saltem quadrupes incedebat: Zwollensis *h)* et Campanica *i)* puellae, Hamelensis *k)* puer etc. recti ibant, Multo minus vero argumen-

g) DILICH. *Hessische Chronick*. P. II. p. 187.

h) *Bresl. Samml.* Jan. 1718. Aug. et Oct. 1722.

i) *Hist. d'une fille sauvage* etc. à Par, 1761. 12.

k) *Bresl. Samml.* Decembr. 1725.

gumentum a primo infantum incessu desumptum locum habet, cum cuius tenellos eiusmodi obseruanti notissimum esse debeat, eos vix vquam quadrupedes reperere, sed clunibus magis insidere, manibus inniti ^{l)}, et pedibus quasi remigare. Minus recte ergo dixerat PLINIVS ^{m)} primam roboris spem, primumque temporis munus, quadrupedi similem facere hominem.

Qui autem erectum situm morborum fomitem faciunt, cum veterinariae medicinae, tum eorum malorum ⁿ⁾ obliuiscuntur, quae miseros homines feros quadrupedes vexasse legimus.

Imo anatores humanae et comparatae non expertes norunt quam sapienter Summum Numen malis e situ erecto oriundis prouiderit, eoque ipso hominem ad bipedem ingressum destinauerit, cum statim post testium ex abdomine in scrotum descensum in regione annuli abdominalis peritonaeni et vaginae funiculi claudantur et ita herniae inguinales et scrotales innumerae impediuntur et praeuertuntur.

§. 18. *Manus duae.*

Directe ex dictis fluit alia hominis proprietas, manus nempe duae, quas soli humano generi tribuo, cum simiis e contrario aut quatuor aut nullae plane competant, quarum hallux remotus a reliquis pedum digitis iisdem ipsis vsibus inseruit, quos manuum pollices praestant. Simiae enim natura sua neque bipedes

^{l)} ita quoque Hamelenfis puer. Bresl. Samml. I. c.

^{m)} VII. r. T. I. p. 369. ed. HARD.

ⁿ⁾ v. c. tumoris hypochondriorum etc. hiberni iuuenis ap. TVLP. IV. 10.

des neque quadrupedes dicendae sunt, cum non ut alia quadrupeda terram, sed fere ut sciuri arbores inhabitent; adeoque manibus posterioribus ut ramos firmitus apprehendant seque ita sustentent, anterioribus autem ad fructus decerpandos et alia negotia opus habeant. Adeo certa res est, ut vel ex eo solum capite. ROBINETI o) *foetus - pongo* certissime pro embryone vere humano habendus sit, etiam si reliquas corporis partium rationes et totam structuram mere humanam negligeres.

Novi quidem plerosque itinerum auctores de Simia satyro sc. notissimo illo Orang-utang verba facientes, illum pro bipede venditare. Sed GVALT. SCHOV TEN alique optimae notae veraciores aut magis accurati autoptae contrarium et quod artis et disciplinae ope ita ingredi doceantur, candide monent. Imo plerique iconibus exhibiti p) baculo innituntur, utrumque fere saltantium more: Vola autem manus eorum aequae alte sulcata, plicis et scissuris distincta est, ac pedis planta q). Porro calcanea depressa, minus prominula firme eos incedere prohiberent; Et si interiora spectes, pelvis elongata, femorum ossa, aliaque quae modo diximus, eiusmodi inzefflui plane adverfantur, id quod nuper CAMPERI viri Ill. indu-

stria

o) *Essais de la nature qui apprend à faire l'homme* tab. IX. p. 155.

p) TYSONIS, EDWARDSII, BUFFONII. Ille Oran-utan quem Ienae 1770 vivum vidimus, non nisi baculo suffultus pedibus posterioribus insistere, neque facile deambulare poterat.

q) V. LE CAT *Traité du mouvement musculaire* tab. I.

stria et ingenii acumine extra omnem dubitationis aleam positum est r).

§. 19. *Corpus humanum nudum et inerme.*

Sed praeter situm erectum et binas manus alia quoque considerata restant, quae itidem humano generi propria esse videntur. Omnium animantium vnicus homo *inermis plane et nudus* in hunc orbem positus esse videtur, cum nec dentes feroces, nec cornua, nec ungulae, nec pellis hirsuta, nec alia tegmina ipsi data sint. Depilis fere est, cum quadrupedia quae dorsum coelo et tempestatibus obuertunt aut pelle hirsuta, aut cute crassiore, aut testis, aut squamis, aut aculeis munita sint. Homini paucae saltem corporis sui regiones pilosae r), at dorsum pene caluum est, quod certe nouum pro homine erecto argumentum praebet. Dentes aequales magis, rotundiores, planiores et vno verbo ita constructi, vt primo intuitu pateat, homini maxime ad victum mandendum, quodammodo etiam ad loquelam, minime autem armo-

rum

r) *Ontleding van verscheidene Orangoutangs* 1778. 8. p. m. II. 14. 24. 28.

s) rara pilosorum hominum exempla obici nequeunt, quae inter monstra referre mallet. Familiam hirsutam ex Ins. Canariis v. ap. ALDROVAND. *monstr. hist.* p. 16 sqq. etsi fideas fabuloso ceteroquin auctori, non magis tamen mireris necesse est, quam sedigitorum stemmata. cf. ZAHN *Specul. physico-math. hist.* T. III. p. 70. Ipse memini, opilionis illius anthropophagi ao. 1772 Berkae prope Ienam iudicati, dorsum, cum iam per aliquot hebdomades rotae implicatus tempestatiquae expositus esset et vestimenta defluerent, totum pilosa hirsutiae obtectum apparuisse.

rum *t*) loco eos datos esse. Ipsi simiarum dentes longe ab humanorum forma recedunt. Canini ipsis longiores, acutiores, a vicinis remotiores; molares autem alte incisivi, spinis quasi acutissime prominentibus horridi. Praeter dentes, etiam os angustum hominem mitem et inermem demonstrat, quod labiis ornatum est, quibus ipsis etiam a simiis aliisque sibi similibus bestiiis differt.

Sed et nulli alii animali tam longa infantia, tam fera virilis aetas est. Nolle alii tam fero dentes erumpunt, nullum praeter hominem tam fero pedibus inniti discit; et quae sunt huius generis alia quae mihi certe sufficebant, ut in *Systemate animalium mammalium* quod concinnaui, humanum ordinem *INERMIS* nomine insignirem *u*).

§. 20. *Risus et fletus.*

Disputatum est num brutis eadem animi pathemata *w*) competant quae homini. Difficilior quaestio fit, si modos quibus hi doloris gaudiique sensum declarant, praecipuis fletum risumque respicias. Lacrimari animalia certum est, cum iis organa ad *x*) ploran-

t) "quum homo sit animal mansuetum et civile, cuius robur et vires magis in sapientia quam corporis fortitudine consistit," *EYSTACH. de dentibus* p. m. 85.

u) *Goettingische gel. Anzeigen* 1775. p. 1257 sq.

w) eleganter super hoc argumento Cl. MOSCATE l. c. p. 38 sqq. FR. MERC. AB HELMONT'S *Spirit of Diseases* p. 46 sqq.

x) BERTIN *sur le Sac nasal ou lacrymal de plusieurs especes d'animaux. in Mem. de Par.* 1766. p. 281 sqq.

plorandum data sint, humanis partem simillima: in id autem aliis inquirere oportet, num hoc tristis affectus impulsu is accidat. Relatum est de quibusdam v. c. de Simia orau-vtan *y*), Elephanto, ignano *z*), phocis *a*), Iaguar, equo *b*), ceruo *c*), tarda *d*), testudine *e*) etc. Optimi STELLERI narratio certe inter reliquas maximam fidem meretur; ita ut tristem ploratum animalibus communem cum homine esse, probabile sit. De laetitiae effectu risu videlicet magis dubium est. Sunt nonnullis animalibus peculiares tranquillitatem aut gaudium declarandi modi *f*), faciei musculos autem mutari *g*), aut cachinnos edi, praeter hominem vix in alio animali obseruarium esse puto. Simiarum crocatus, aut gaudi voces non magis huc pertinent, quam canium latratus aut anium soni, gaudii indices.

§. 21. *Hymen.*

Puellae peculiare quidquam habent, quod reliquis animantibus omnibus etiamsi intacta fuerint, nega-

- y*) BONTIVS L. V. c. 32. LECAT I. c. p. 35. qui tamen bonus vir in totum huic simiae nimium tribuere videtur, quo magis eam, transitum vix sensibilem ab homine ad cetera animantia facere, studet euincere.
- z*) ARTEDI in *descr. mus. Sebae* I. p. 53.
- a*) STELLER v. *sonderb. Meerth.* p. 140.
- b*) SCHNEIDER de *catarrho* p. 371.
- c*) officinales. alii has lacrimas pro sordibus, concremento osseo etc. habuerunt.
- d*) QUIQUERAN *laud. prouinc.* p. 36 sq.
- e*) LIGON *arhad.* p. 36.
- f*) caudae motus in cane; felium singularis susurrus etc.
- g*) V. IAM. PARSON'S *hum. physiogn. explaind.* p. 73.

negatum esse videtur, hymen puta, humano generi magis forte morales ob causas *b)*, quam ut phyllicos usus habeat, concessum.

§. 22. *Fluxus menstruus.*

Fluxum menstruum femineo inter homines sexui soli quoque tribuerem *i)*. Sunt quidem qui alia quoque animantia eius sexus menstrua pati dicant *k)* et de simiis praesertim plurimis asseruit Cl. BUFFON *l)*. Tota res a *periodici* fluxus notione pendet, quam si probe expendas, simiis vix concederem. Plures nec unius speciei simias feminas, per plures quoque annos in Excell. BÜTTNERI vivario studiose observavi, neque tamen menstrua pati eas dicere ausim. Uteri haemorrhagiis easdem interdum obnoxias esse certum est, quae tamen nullos fixae periodi terminos servant, sed modo post octiduum, modo post tres pluresue adeo hebdomadas in eadem simia, ceteroquin optime valente, redeunt; in nonnullis autem plane nunquam apparent.

§. 23. *Alia quibus vulgo, est falso, homo a brutis differre dicitur.*

Dubitat de *clitoride* Linnaeus *m)* num et praeter hominem aliis quoque animalibus concessa sit.
Sed

b) lege summum HALLERUM *physiol.* L. XXVIII. p. 97.

i) Consentiant PLINIVS VII. 15. p. m. T. I. p. 382. SOLINVS ex Democrito I. p. m. 6.

k) v. ap. HALLER. I. c. p. 137 sq.

l) T. XIV. XV. saepissime.

m) Syft. Nat. ed. XII. p. 33 sq.

Sed nullum dubium est, imo in quibusdam praegrandis et fere enormis conspicitur. Hymen, pudendae cullos, homini soli ratione praedito conveniebat; clitoris autem, brutae voluptatis oblectamentum organon bestijs quoque datum est. Pauca sufficiant exempla: In papione mandril (S. maimon LINN.) quem olim cultello subieci, seminualem, turgidam, laxo praeputio cinctam, et adeo eminentem vidi clitoridem, ut facile pro hermaphrodito imponere potuisset ignavis, eo magis, cum glandis virilis similitudinem auget plicula, in apice corpusculi conspicua, inpetuina tamen. *Nymphae* detritae videbantur aut cum pudendi labijs callosi, hiantibus, cohaerere. Easdem autem distincte simul cum clitoride observavi in *Lemure Mongoz* quem in se per plures annos vivum alui. *Ignauo didactylo* Musci Regii rotundior clitoris inter tumida pudendi labia prominet. Sed plura exempla collegit Magnus HALLERVS n).

Mitto *auriculas immobiles* o) aut utriusque palpebrae *cilia* p) et *ructuum* praerogativam q) quae quoque olim soli homini tribuebantur.

§. 24.

n) L. c. p. 80. adde clitoridem pertusam et in vrinae vesicam ducentem in *Lemure Cucang* (*tardigrado* LINN. praestat autem nomen animalis patrium e Parkinsonio restituere.) ap. Daubenton T. XIII. p. 217. tab. XXXI. fig. 4. Annon praeter naturam hoc accidisse verosimile est?

o) ARISTOT. de part. anim. II. II.

p) V. PERRAULT *hist. des anim.* P. III. p. 112. ed. Paris. 1732. vidit in Elephanto, ructuone, vulture. Ipsi humanis simillima in plurimis simiis observavimus.

q) AEMILIANVS *de ruminantibus* p. 50.

§. 24. *Structura corporis humani interna.*

Immensus pateret cunctis idcirco que amoenissimus, si adhuc internam humani corporis structuram eatenus spectare liceret, quatenus ab aliorum animalium structura evidentissime recedit. At enim vero limites libelli nostri illuc euagari vetant. Partium ergo eorum qui de his erudiri cupiant, erit, comparativae anatomies auctores praeprimis autem eos adire, qui animalia homini quodammodo similia curatissime secernerunt, e quorum numero EVSTACHIOS, COITEROS, RIOLANOS, TYSONOS et nostri acui magnum zootomiae lumen CAMPERVM virum Ill. meique (de quo mihi gloriari liceat) amantissimum, nominasse sufficiat. Augusti enim quos hic observare debemus limites, ex plurimis paucissima saltem seligere, breuiterque referre nobis permittunt.

§. 25. *Obiter de cerebro Papionis Mandril,*

Quum cerebrum nobilissimum corporis animalis viscus, innumeras et cuius facile patentes ob causas, prae reliquis partibus summam profecto attentionem mereatur, maximi nominis viri eius anatomae comparativae insudarunt eosque quibus occasio foret ad similes labores incitarunt r). Moniti huius memor, cum non unius generis simias secare mihi contingeret, in cerebra earum praeprimis inquisivi, unusque earum basin speciminis loco exhibeo TAB. I, Fig. 1. Est illud eiusdem papionis Man-

r) HALLERVS *Physiol.* T. V. p. 529.

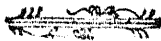

Mandril cuius iam memini. Ad foramen occipitis magnum resectum, cranioque exentum, ponderis erat trium unciar. et unius drachmae, totum autem reliquum siniae cadaner librar. civilium octo cum dimidia. Praecipua in quibus basis eius ab humana structura recedit sequentia *s*) sunt: Lobi cerebri anteriores (B) in totum fere coaliti. Cerebellum (D) magnum satis pro cerebri ratione, maius quam in pygmaeo. Pons Varolii (H) nulla plane fissura a medulla oblongata (E) distinctus, sed continuo decursu (G) cum ea coniunctus. Corporum pyramidalium et olivarium ne minimum quidem vestigium (F), pari ut in pygmaeo ratione. Ipsa autem oblongata medulla (E) multo crassior quam in homine aut pygmaeo. Secundum nervorum par in magnam molem (2) coalitum ad ipsum demum in orbitas ingressum iterum diuiditur, ante separationem abscissum est. Rete mirabile nullum. Omitto reliqua minoris momenti, quae quivis anatomicè doctus facile agnoscet, cui certe iconem curatissime delineatam esse, fidem dare possumus.

§. 26. *Os intermaxillare.*

Cerebro cranium eiusdem papionis subiunximus, (Fig. 2.) in quo praeter orbitas profundiores et

s) cf. cum nostra icone cerebrum pygmaei TYSONIANI Fig. 13. et HALLERIANAM elegantissimam humani cerebri baseos tabulam *icon. anat. fasc. VII. tab. I.* Ut comparatio facillior fieret eundem fere litterarum ordinem retinui, quibus in hac HALLERI tabula visceris partes notantur.

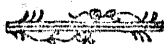

et sibi inuicem approximatedas zygoma crassius, foramen infraorbitale multifidum, os nasi vnicum et triquetrum, dentes a se inuicem remotiores, caninosque immanes sane, aliaque minoris momenti, peculiare illud *os, cui dentes incisores insident*, principem attentionem meretur. Eo nempe homo caret, cum omnibus simiis plurimisque reliquis mammalibus *z*) datum sit maximamque humanam inter et brutorum faciem differentiam efficiat. Quia enim maxillaribus ossibus tanquam cuneus intrusus interiacet eosque ab inuicem separat, necessario simul limbi alueolaris, cui dentes insident, ambitum auget, et anteriora versus elongat: idque eo magis cum dentium numerus, in simiis certe, humanum non excedat, adeoque, ut totidem dentes in diuersae longitudinis limbum rite distribuantur, hic, non ut in homine latus et quasi semicircularis, sed magis angustus et in ellipticam coarctatus formam esse debeat: hincque humana facies plana et quasi ad perpendiculum descendens in simiis et aliis animalibus huius *ossis intermaxillaris* ope in rostrum declinare et prominens abeat. Dubitabam quidem num quoque *orang utang* eodem instructus esset; cum nec Tysoniana *u*) nec Daubentoniana *w*) cranii eius icones curatae satis essent, ut futurae probe distinguere possent

z) Deest *Elephanto, myrmecophagae didactylae* et *delphino*, quorum crania coram habeo. In vrsu et erinaceo futura in medio diuisum, in longe plurimis autem animantibus integrum et azygon reperi.

u) l. c. fig. 5.

w) *Mem. de Par.* 1764. tab. 16. fig. 2.

sent x); neque Anglus auctor praecise satis de eo loqueretur: soluit autem nodum CAMPERVS vir summus, qui utique in eo quem dissecuit *orang-utang* idem os vidit et curate descripsit y).

§. 27. *Membrana nictitans.*

Inter reliquas humani et brutorum corporis differentias nonnullae vulgatiores vel obiter tantum tangendae sunt. Huc v. c. pertinet membrana nictitans, s. periophthalmium s. palpebra tertia, quam *in homine leue quoddam fabricae animalium imitamentum* dixit HALLERVS z), etiamsi in ipsis diuersae classis et ordinis animalibus pro vitae eorum genere etc. magnitudine, situ et structura multum variet a).

§. 28.

a) eodem vitio laborat skeleti simiae longimanae tabula BVFF. T. XIV. tab. VI. imo egregius cetera CORRIVS in simiae penitae skeleto (quod libro, ultimo loco citato adiecit), idem os notare omisit, quod tamen in quinque diuersi generis simiarum craniis, quae coram sunt, luculentissime apparet.

y) *ontleding van verschiedene orangutangs.* 1778. p. m. 28.

z) *physiol.* T. V. p. 328 sqq. quam adeant quorum plura de hac membrana nosse interest. Multus quoque circa eam est Cl. PETR. TABARRANI, *cosè anatomiche in Arti de' fisso-critici di Siena* T. III. p. 115 sqq.

a) in nonnullis tenuia saltem eius vestigia reperire potui. v. c. in Lemure Mongoz. Exigua quoque est in simiis.

§. 28. *Ligamentum suspensorium colli etc.*

Musculus porro bulbosus s. suspensorius oculi quadrupedibus fere omnibus *b)* proprius est, ita ut Ligamentum suspensorium colli, quo hominem tantum et simias destitui dictum est *c)*. Alba haec et tendinea pars vel vulgo nota nostratibus dicitur *Haarwachs*, Anglis *d)* *Packwax*, *Taxwax*, *Fix-fax* et *Whiteleather*; Bruxellensibus *e)* *Vast* etc. capiti et collo sustinendo quadrupedibus inseruit *f)*. Etiam si autem homo cum simiis eo careat, minime tamen exinde sequitur simias quoque erectas incedere debere, cum in his elegans vertebrarum colli structura, in homine autem vnice inaccessus bipes huius ligamenti defectum suppleat. Tota res circa harum vertebrarum corpora versatur et optime ex comparatione ipsorum ossium, in humano et simiae sceletto apparet, quare colli vertebrarum *g)* totam syntaxin eiusdem papionis incidi curauimus (Tab. II. Fig. 1.) cuius cerebri basin et cranium modo vidimus,

b) Deest simiae orangutang TYSON p. 85. ipsi homini falso et pertinaciter tribuerat ANDR. VESALIUS. Cfr. HALLER l. c. p. 421. DOUGLASS SCHREIBER p. 40.

c) LINNE' S. N. XII. T. I. p. 48.

d) ALLEN MVLLEN *anatomical account of the Eleph.* p. 14. RAY *wisdom of God* etc. p. 261 sq. 338. Et. *Synops. quadrupedum* p. 136. DERHAM *physicotheol.* p. 324.

e) VESAL. *de c. b. fabr.* p. 361.

f) La FOSSE *cours d'Hippiatrique* tab. XI. a.

g) Reliqua in quibus simiae vertebrae ab humanis abhorrent ex EVSTACHIO et COITERO transcribere piget.

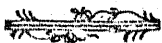

dimus, cum in eo res luculentissima sit ideo quod nunquam fere bipes incedat. Hominis (tab. II. Fig. 2.) et 6tam colli vertebrae subiunximus. (Tab. II. Fig. 2.) In his corpora parallela plana et fere dififormia sunt, quum in sinu squamatis quasi processibus in priora declivia descendant, et imbricatim alterum alteri impositum sit. Facili ergo experimento patet in his animalibus vertebrae se invicem suffulcire et capiti sustinendo inferuire, quod in homine quadrupede ob planas corporis vertebrarum superficies nullum locum haberet capitisque humani adeo grandioris moles difficillime sustineri posset, sed pondere suo magis magisque collabescere et subidere deberet.

§. 29. *Orangutang et reliquae Simiae anthropomorphae.*

Pauca e plurimis selegimus in quibus homo a reliquis animantibus luculentissime differt. pleraque eorum ad vindicandum homini situm erectum probeque eundem a simiis, praesertim ab *orang-utang* separandum diximus. Ad hoc praesertim incitarunt nuperorum quorundam Cl quidem Virorum *b)*, rei autem naturalis et anatomicae male doctorum senten-

b) v. c. auctor libri *Cours d'hist. nat.* T. I. Auctor libri *of the origin and progress of language* T. I. p. 289. „*the ouran-outangs are proved to be of our Species by Marks of humanity that I think are incontestable* „ etc. it. p. 175. alibique. Aequior multo est doctiss. auctor *Historiae Iamaicae* anglico idiomate Lond. 1774. in 4. editae. v. T. II. p. 363.

tentiae qui hanc simiam sibi satis cognatam et cospeciem dicere haud erubuerunt.

Hanc opinionem longiori refutatione apud reiperitos egere, non puto, cum praeter tot characteres quibus supra hominem ab omnibus reliquis animantibus distingui vidimus, a simiis quoque mento prominulo, labiis tumentibus et clunibus amplis et carnis (omnes enim simiae maxime *depyges* sunt) mirum quantum differat. Tria tamen adhuc de ipso *orang-utang* verba facere, non plane alienum ab argumento nostro esse putamus. Moribus quidem et vitae generi *i)* eius immorari post *BUFFONI* aliorumque labores non opus est; sed species eius paulo curatius definire operae pretium videtur. Quamvis enim raro in Europa visum sit hoc memorabile animal et non multae genuinae satis eius extent icones, eae tamen ipsae adeo inter se differunt, ut nullo modo pro vnica saltem specie haberi possint. Intactas plane relinquimus aut fictas plane aut minus curate exhibitas delineationes quae apud *BONTIUM*, *NEVHOIUM*, *KÜRGEN ANDERSEN*, *IO. IAC. SAAR*, et *FRANC. LE GVAT* occurrunt; fidas saltem propius contemplemur, quae si inter se conferantur cum forma, tum magnitudine plurimum differreprehenduntur. Ab hac speciei varietatem desumerunt nuperi, ita ut maiorem alterum, alterum minorem *orang-utang* reci-

- i)* circa nomen eius *orang-utang* id saltem moneo, minus recte illud interpretari *homo siluester*. Homo Malais dicitur *Manusia*, *orang* autem cum homini, tum elephanto, quem sapere Indi credunt, imponitur. Vertit *Exc. BÜTTNERVS* cui hanc observationem debeo *persona intelligens*.

reciperent. Huic autem differentiae parum fido, in quibusdam enim, quae Europa vi it, speciminibus infantiae signa *k)* erant, quae quum immatura morte opprimerentur omnes, de magnitudine eorum indicium ferro, verant. At enim vero totius corporis habitus et partium eius conformatio maiori iure species constituere mihi videtur, adeo ut *tres* harum simiarum distinctas Species recipere liceat, quas sequentibus notis distinguo:

1) *SIMIA Troglodytes* siue *Chimpanzi*, a *TVLPIO l)* et *SCOTINO m)* delineata, macrocephala, torosa, dorso et humeris pilosis, reliquo corpore glabro. Habitat in Angola.

2) *Satyrus* s. *Orang-utang TYSONIS n)*, *EDWARDSI o)*, *LE CAT p)*, *BUFFON q)* et *VOSMAERII r)* gracilis magis, capite minore, hirtutus, pilorum humeri et vlnae contraria directione. Talis erat masculus ille quem lenae viuum me vidisse iam monui. ad *TYSONIS* figuram

k) quem *BUFFON* vidit biennis erat. *TYSONIANO* nondum dentes omnes rite extabant.

l) *NIC. TVLPII observ. med.* p. 284. tab. XIV.

m) *SCOTINI icon animatis Chimpanzee* ex regno Angola 1738. m. Aug. Londinum ab *HENR. HOWERO*, magistro navis *Speaker* dictae, alati: Cura *SLOANII* seorsim prodit. Repetita in *Nov. A. E. Lips.* m. Sept. 1739. Tab. V. p. 564. ap. *LINNAEUM amoen. acad.* Vol. VI. et in *HAVBERI bibl. magica.* N. 35.

n) *Anatomy of a Pygmie* tab. I. II.

o) *Gleanings of natural History* tab. 213.

p) *du mouvement musculaire* tab. I. fig. I.

q) *Histoire naturelle* T. XIV. tab. I.

r) *Description du Orang-outang.* Amst. 1778. 4. Tab. I. II.

ram proxime accedebat, a Sim. *Syluano* etc. primo statim intuitu diuersissimus. Delineavi quidem tum temporis rarum hoc animal, doleo autem me curatiores partium mensuras etc. neglexisse. Quae partem ipse notavi, partem b. I. E. M. WALCHIVS primus mihi in historia naturali praeceptor, sup. lauit, sequentia sunt: statura erat pueri circiter decennis; colore fusco, facie satis humana; digitis manuum pedumque longioribus, halluce remotiore, suris carnosius magis quam in aliis simiis, scroto pendulo, quadrato fere, albicante, pene paruo Tylonianae figurae simili. Bipes quidem stabat et incedebat, baculo tamen ita innitebatur, vt hunc eundi modum arti statim quisque tribueret. Idem valebat de bibendi et edendi modis, in quibus cochle-ri et cyatho utebatur, sexui sequiori lasciuie inhiabat.

3) *Pygmaeus* s. *orang-utang* ALLAMANDI s) et CAMPERI t) fronte gibba, perpendiculari, rostro horizontali, adeoque naso minutissimo, manibus anterioribus et posterioribus praemagnis, toto corpore pilis fuscis tenuibus sed longissimis villoso. Habitat in Sundaicis Insulis. Hanc speciem Ill. CAMPERVS curatissime disseccuit et tabulas anatomicas, propria, id est mascula et artis peritissima manu super ea delineatas, aeri incidi curauit, quas, quanquam nondum publici iuris fecerit, tamen simul cum reliquis quas super *Rhinocerote bicorni*, *tarando*, *camelo* confecit, et maioribus super *elephanto*,

s) in ea quam curauit editione operis BUFFONIANI T. XV. tab. XI.

t) in *algemeene vaderlandsche Letteroefeningen* T. I. p. 13 sqq. et Tab. anecdota I.

phanto, ex munificentia viri optimi coram habeo. Descriptionis anatomicae prodromum in diario infra citato edidit, et immensam hominem inter et haec finias anthropomorphas differentiam harumque cum ad ingressum bipedem tum ad loquelam absolutam impotentiam, ex bursa gutturali *u)* pelui oblonga *w)*, osse sacro trium vertebrarum, cranii structura *x)* aliisque ex ipsa natura sumtis argumentis, luculentissime demonstravit.

Singularis, praeter dictos, character est, quem Vir Cl. non in hac solum sed et in praecedentis speciei exemplis observavit, *pollices nempe manuum posteriorum mutici, unguibus carentes*. Sunt quidem pollicis ungues iconibus TYSONIANAE, EDWARDSIANAE, et LE CATIANAE; facillime autem id negligentia factum esse poterat; neque ipse in Satyro Ienenli ad pollices attendi.

Congener demum est ultimae praesertim Speciei *pygmaeo* sc. *Simia Longimana* (*Homo Lar.* LINN. *Gibbon.* BUFF.) si faciem spectes homini simillimum animal; pedum anteriorum enormi longitudine autem ab omnibus fere aliis animantibus abhorrens. Breviores quidem pinguntur in *simia Bengalensi* *Transact. philos. y)* inserta, et pro *S. longimana* habita, quam tamen negligerter nec ab artifice delineatam vel utriusque humeri inaequalis longitudo, aliaque demonstrant.

Ast

u) Tab. anecdota III. fig. I. II et III.

w) Tab. III. fig. VII.

x) Tab. II. fig. II et IV.

y) Vol. LIX. P. I. for 1769. p. 71. tab. III. utriusque sexus. Femella repet. in *Gentlem. Magaz.* 1770 Septembr. p. 402. cfr. PENNANT *synops. of quadr.* p. 100.

Ast haec super Simiis anthropomorphis sufficiant. Iam ad princeps dissertationis nostrae argumentum propius accedere opus est, quod circa quaestionem versatur: *Sin ne fuerintue omnis acui omnisque gentis homines unius eiusdemque, diuersaeue plane speciei?*

§. 30. *Quaestio de unica pluribusue generis humani Speciebus.*

Ardua quidem, sed cum ad vindicandam Sacri codicis fidem, tum ob lucem quam vniuersae generis humani imo et reliquae naturali historiae imperat, vtilissima et dignissima disquisitio.

Multa quidem, negligentia et nouitatis studium posteriori opinioni fauebant. Plures enim humani generis species inde a IULIANI Imperatoris temporibus ^{1*)} iis egregie arridebant ²⁾ quorum sacri codicis fidem suspectam reddere interessat. Facilius porro erat aethiopes aut Americae imberbes incolas primo statim intuitu pro diuersis speciebus habere ^{2*)}, quam in corporis humani structuram inquirere, anatomicos et itinerum numerosos auctores consulere, horumque fidem aut leuitatem studio-

^{1*)} IULIANI oper. p. 192.

²⁾ V. C. (SIMON TYSSOT DE PATOT) *voyages et aventures de Faqu. Massé*. I. I. p. 36 sqq. BAZIN (VOLTAIRE) *philosophie de l'histoire* p. 45. IDEM in *Quest. sur l'Encyclop.* T. IV. p. 112. T. VII. p. 98. 179. etc. vherrime refut. ab HALERO in *Brief. über einige Einwürfe noch lebend. Freygeister wider die Offenb.* I. Th. p. 102. 184. 196.

^{2*)} Ita habuerunt V. C. GRIFF. HUGHES *nat. hist. of Barbadoes* p. 14. (HENR. HOME) *Sketches of the History of Man*, Vol. I. p. 12 sq.

studiose perpendere, e naturalis historiae vniuerso ambitu parallela conferre exempla, tumque demum iudicium ferre varietatisque causas scrutari. Ita v. c. famosus ille THEOPHRASTVS PARAGELSVS (lepidum caput!) primus ni fallor capere non potuit, quomodo *Americani* vt reliqui homines ab Adamo genus ducere possent, ideoque vt breui se expediret negotio *duos Adamos* a Deo creatos statuit, Asiaticum alterum, alterum Americanum *a*). Ea denique est humani ingenii curiositas et ad noua quaeuis propensio, vt multi facile nonam etsi non satis deliberatam opinionem recipere, quam vetustis et per annorum millia vulgo etiam receptis veritatibus denuo subscribere, malint.

Ego vero prout ipse ex sola undae naturae contemplatione contrariae id est veteri *a*)* de vnica saltem generis humani specie sententiae accedere nullus dubitauit, ita quoque fore confido, vt lectores docti et veri amantes et ab illis quas dixi imbecillitatibus liberi, eidem veritati calculum suum lubentes adiiciant.

§. 31. *Vnica saltem est totius generis humani Species.*

Quamquam enim tanta inter remotiores gentes interesse videatur differentia, vt facile capitis bonae spei accolas, Groenlandos et Circassios pro tot diuersae, speciei hominibus habere possis, re tamen
rite

a) De philosoph. occulta I. I.

a)* cf. IO. ALB. FABRII Viri Doctiss. *diff. de hominibus orbi nostri incolis specie et ortu aucto inter se non differentibus.* Hamb, 1721. 4.

rite pensitata, ita homines inter se confluere quasi et sensum unam in alteram transire hominum varietatem videbis, ut vix ac ne vix quidem limites inter eas constituere possis.

Homini enim nullum privilegium concessum est, quidni ut alia corpora organica climatis aliarumque quas supra recensuimus, causarum vires experiri debeat; imo cum nullum aliud animal praeter eum adeo diversissima imo omnia totius globi terraquei loca habitet, varii gentium colores et habitus certe multo minus quam gallinarum, columbarum, tot florum tuliparum, caryophyllorum etc. varietates et degeneraciones mirandae sunt.

§. 32. *Et huius speciei varietates maxime arbitrariae.*

Cum ergo plane inobservabilis unius hominum varietatis in alteram transitus sit, per se iam patet nullos plane fixos et determinatos limites inter ipsos locum habere. Fieri quoque aliter non potuit quin pleraeque generis humani in certas varietates divisiones a Cl. viris subinde tentatae, non nisi maxime arbitrariae et vagae evadere debuerint.

Primus quantum ego quidam novi, periculum fecit Anonymus quidam, qui a. 1684. in dissertatione diario eruditorum inserta omnes homines ad quatuor stemmata reducit, quorum *primum* universionem Europam, sola Lapponia excepta, Asiam australem, Africam borealem, et universionem Americam; *alterum* reliquam Africam; *tertium* reliquam Asiam cum insulis versus vulturnum positis; *quartum* denique solos Lappones complectitur.

LINNAEVS *b)* vulgatam secutus geographiam humanum genus in Europaeos, Asiaticos, Africanos et Americanos dispescit.

OLIV. GOLDSMITH *c)* fabulis romanensibus celsus poeta sex hominum varietates enarrat *primam* Polarem: *secundam* Tattaricam: *tertiam* Asiae australis: *quartam* Africae Aethiopum: *quintam* Americanam: *sextam* vero Europaeam.

b. ERXLEBEN *d)* totidem numerat, sed aliter distinctas: *primam* nempe Laponum: *secundam* Tattarorum: *tertiam* Asiaticam: *quartam* Europaeam: *quintam* Africanam: *sextam* Americanam.

Cel. KANT Prof. Regiomontanus *e)* ab aboriginibus subfuscis quatuor varietates derivat: *primam* candidam Europae borealis: *alteram* aenei coloris Americanam: *tertiam* nigram Senegambiae: *quartam* oliuaceam Indicam.

Cl. Io. HUNTER *iun. f)* septem varietates recenset itidem a colore desumptas: *primam* nigrorum hominum: *alteram* subnigrorum: *tertiam* cupreorum: *quartam* rubrorum: *quintam* fuscorum: *sextam* subfuscorum: *septimam* alborum.

§. 33.

b) Syst. nat. p. 29.

c) Hist. of the Earth. Vol. II. p. 211.

d) Mammalia p. I.

e) apud Cel. I. I. ENGEL *philosofh. für die Welt.* Vol. II. p. 159.

f) Diss. de hominum varietatibus Edimb. 1775. p. 9.

§. 33. QVINQVE generis humani varietates constituuntur.

Ego quidem olim in priore huius opelli editione vniuersum genus humanum in quatuor varietates diuisi: postquam autem in Asiae orientalis et Americae diuersas gentes curatius inquisiui easque vt ita dicam propius spectavi, eam diuisionem deferere, eius autem loco sequentes, naturae magis consonae, QVINQVE varietates constituere, coactus sum:

PRIMA harum eaque maxima, cum et *primigenia* sit, complectitur: *uniuersam Europam*, Lapponibus inclusis quos neutiquam a reliquis Europaels separo, cum et facies et lingua eorum Finnicam originem luculenter testetur: porro eam *Asiae partem occidentalem* quae citra Obin, mare Caspium, Taurum montem, et Gangem nobis obuersa est: demum *Africam borealem*: et ex America denique *Groenlandos et Eskimos*, utpote qui mihi certe a reliquae Americae incolis mirum quantum diuersi, et nisi me omnia fallunt etiam a Finnis deriuandi videntur. Hae omnes gentes in vniuersum spectatae candidi coloris et pulcerrimae (si cum reliquis comparantur) formae sunt.

ALTERA varietas est *Asiae reliquae*, nempe Transgangetanae, trans mare Caspium et Obin Fl. ad Nouam Zemblam vsque posita. Huius incolae colore subfusco plus minus ad oliuaceum vergente, facie plana, palpebris angustis et tenui capillo distinguuntur. Totam hanc varietatem iterum in bina diuidere steminata licet: *boreale* alterum, alterum
D 2 *austra-*

australe: quorum hoc quod Chinam, Coream, regna Tunkin, Pegu, Siam, Auae etc. complectitur, cum linguis magis monosyllabis, tum ingenii et morum nequitia et perfidia, ab illo distinguitur quod Asiae borealis gentes Ostiacas et ceteros Sibirios, Tungufas, Manschuras, Tattaros, Calinuccos et Iapanenses comprehendit.

TERTIA est *Africae* quicquid *praeter partem borealem* iam memoratam, superest. Nigri homines, torosi, maxillis superioribus prominulis, labiis tumidis, naso simo, capillo crispo nigerrimo.

QUARTA *Americam reliquam* complectitur: cuius incolae colore cupreo, habitu gracili, et pilo tenui distinguuntur.

QVINTAM demum constituit *novus orbis australis*, cui ni fallor quoque insulae Sundaicae, Moluccae, Philippinae etc. commode accenseri possent, hominibus in uniuersum coloris intense fusci, naso lato, et denso capillo. Illos qui archipelagum pacificum inhabitant Cel. IO. REINH. FORSTER g) iterum in binas diuidit Tribus. Altera quam Utahitienses, Nouozeelandi et incolae insularum amicarum (*Friendly Isles*), Societatis, Paschatis, Marquesas etc. constituunt, homines elegantioris figurae et placidi magis ingenii complectitur: cum reliqui qui nempe nouam Caledoniam, Tannam, Nouas Hebrides etc. incolunt, magis nigri, crispi, et quod ad ingenium magis dissidentes et feroces sint.

§. 34.

g) *Observations* p. 223.

§. 34. *Gentium differentiae sigillatim pertractantur.*

Facile quidem ex progressu dissertationis apparebit in quoniam harum quinque varietatum plurimas adhuc discrepantias inueniri, et e contrariò plures in aliis quoque inter se convenire, aut a reliquis conterraneis anomale abhorrere etc. Memoriae tamen subsidium erit classes certas constituisse in quas orbis nostri homines diuidi possunt; quod ea quam diximus ratione postquam alias atque alias tenuimus quidem, minus autem congruas reperimus, certe non adeo inepte fecisse speramus. Iam sigillatim ea pertractabimus momenta in quibus homo ab homine, naturali sua corporis conformatione et figura differre videtur, causasque quantum in nobis est scrutabimur, quae eam varietatem producere valent.

Primo itaque de totius corporis *statura* et *colore* acturi sumus, ad *partium singularium* peculiarem structuram et proportionem dein descendemus; probe ab his ea separabimus quae soli *arzi* debentur, demumque etiam, inquit quamuis, *nosologiam* et practicam medicinam tangemus, cuius vnum alterumque caput historiae naturali obtrudi cepit nuperis temporibus, quae tamen pathologiae vindicare et restituere conabimur.

§. 35. *Staturae humanae varietas.*

Vetus est opinio, ipsis adhuc nostris temporibus fautores nacta Cl. N. C. LE CAT,

BUTTONIVM *b)* aliosque, antiquissimis temporibus maiores multo et proceriores fuisse homines, imo indies degenerare eos, decreescere; minoresque parentibus infantes nasci et quae sunt huius generis alia veterum poetarum *i)* et philosophorum *k)* in sua aena opprobria.

Et si vero haec omnino nimia sint, aliquid tamen climati eatenus tribuimus, quatenus id ipsum temporis progressu mutatur, solum mitius redditur, quod et ipsos homines minus proceros ferosque demum producit. Exemplum eiusmodi mutationis ex ipsa nostra Germania iam diximus *k*)*. Enormes autem adeo fuisse has corporum differentias veterum et recentiorum temporum, muniis Aegyptiacis, seclis *humanis* fossilibus *l)*, sarcophagis, millenisque aliis

b) Supplem. T. V. p. 565. 574.

i) HOMERVS saepiss. Tydidem v. c. Hectorem, Ajacem Telamonium (cuius giganteam patellam diu postea ostensam PAVSANIAS describit) etc. multo robustiores grandioresque fuisse refert quam qui suis temporibus nascebantur homines *οἱ τοι νυν βροτοὶ εἰσι*. imitatus et in hoc a VIRGILIO qui Turnum similiter magnum pingit, vix comparandum cum iis

qualia nunc hominum producit corpora tellus.

k) PLIN. VII. c. 16. SOLIN. V. cf. plurimis super hoc argumento I. S. ELSHOLTII *anthropom.* p. 31 sqq. ed. 663.

k)* Sed fabulosas de gigantea auorum nostrorum statura narrationes jampridem refutavit CLVVERVS *German. antiquae* p. 116.

l) Est v. c. in Museo academiae nostrae cranium fossile completum fatis, summae antiquitatis, ossibus verticis

aliis refutatur documentis. Quae enim hinc illinc e sepulcratis eruta sunt ossa humanis grandiora, diligentiore contemplatione equina esse repertum est: utpote quae animalia a vetustissimis inde temporibus et apud maxime barbaras gentes cum heroum cadaueribus combusta et inhumata fuisse memoriae proditum est. Ita in Patrocli funere apud HOMERUM ^l*) et equi et canes simul cremantur, et similes ritus apud veteres Germanos innuunt, CAESAR ^m) et TACITVS ⁿ) auctores sunt. Similiter in Sibiricis vetustissimis sepulcris ^o) ossa equina, et frena et stapedes inveniuntur, imo et in christianorum Equitum, medio quod vocant aeuo, defunctorum sarcophagis, praeter ipsorum skeleton et arma, sequina quoque ossa contenta fuisse compertum habemus ^p). Alia vero quae credula antiquitas olim ostendit Gigantum ossa, iam diu Elephantis aut cetaceis etc. restituta esse ^q) vix mentione eget.

§. 36.

ticis crassis, ceterum nec magnitudine nec forma a vulgari capite recedens. Alios genuinos anthropolithos, sed omnes justae magnitudinis dixi in *Handbuch der Naturgesch.* p. 547.

l^o) II. XXIII.

m) *de b. Gall.* l. VI.

n) *de mor. Germ.* Sect. XXVII. cf. I. G. KEYSER *antiquitates septentrional.* p. 168 sq. CHIFFLETII *anastasis Childerici* l. cap. XV.

o) I. G. GMELIN *Reisen* T. III. p. 313.

p) IAC. PHIL. D'ORVILLE *Sicula* p. 148.

q) V. D'ORVILLE l. c. p. 147. sqq. ubi ossa Trinacriae fossilia a THOMA FAZELLO et vulgo pro giganteis habitata. marinis belluis meritis

§. 36. *Huiusque varietatis causae.*

α) *Clima.*

Elegantior est causarum consideratio quae nostris temporibus vnius regionis homines proceros, alterius paruos producant? Princeps ex his frigus calorem esse videtur. Illud incremento organico-
rum corporum obstat, hic vtrumque auget et promo-
vet. Notissimam et in vtroque regno vndique con-
firmatam rem vel tangere modo, pigeret, nisi et
nostris temporibus viri extitissent quibus summa
fiducia aliter sentire q*) libuisset. Experientia do-
cet et plantas et animalia in borealibus terris mino-
ra esse quam in australibus; quidni in humano ge-
nere eadem lex locum haberet? plantas alpinas in
duplo

vindicantur. Ita et sceleton decurrente Sec.
XVII. prope Colcestriam Essexiae effossum et a
CAMDENO giganti tributum, tauro restituit
doctiss. I. WALLIS *antiqu. of Northumberl.* T.
I. p. 110 sq. DOM. GAGLIARDI *an. off.* p. m.
103 sqq. Sapiens GASSENDI in *vita PEIRESCII*
p. 90. 152. 156. Ipse totius Europae sui
temporis praeceptor optim. FEL. PLATER se-
duci se passus est vt ossa Lucernae 1577 effossa,
studiose a se cum human. comparata pro gigan-
teis haberet *obs. med.* L. III. WAGNER h. n.
Helv. p. 149. quae nuper elephantis vindicata
sunt. *Erkl. der Gemäld. auf d. Kapellbr. zu Lu-
cern.* Talis quoque est *die Hünenribbe* in aede D.
Albani Goettingae.

q*) V. C. HENR. HOME l. c. p. 12. *It is in vain
to ascribe to the climate the low stature of the Es-
quimaux etc.*

duplo maiorem extra alpes communiter excrefcere altitudinem LINNAEVS iam in Flora Lapponica r) monuit. Idemque faepiffime in plantis obferuare licet, quarum alia exempla in tepidario feruantur, alia in horto proflant, quarum illae his longe proceriores maioresque euadunt.

E contrario regionum borealium aut altiffimum montium cacuminum plantas in genere pumillas et humiles faltem effe, exemplo alpium Helueticarum docuerunt I. IAC. SCHEVCHZERS r*), fummus HALLERS s) alique: idemque nuper in glaciatis Sabaudiae montibus obferuauit Cel. DE LVC. Luculentiffima fpecimina coram habeo in collectione plantarum Labradoricarum et Groenlandicarum, quas Cl. BRASEN t) legerat, quasque munificentiae amiciffimi IO. SAM, LIEBERKÜHN debeo, in quibus vulgatiores, minores fere omnes funt iis quae in Germania leguntur, imo in quibusdam, (v. c. Rhodiola rofea) quae vtrique illarum Americae regionum communes funt, quamuis illis adeo vicina patria fit, eadem tamen diuerfitas obferuatur, vt Labradorica exempla maiora adhuc extent Groenlandicis.

Ani-

r) prolegom. 16. d cf. ARWID EHRENMALM *Afchle* p. 386.

r*) *de nostalgia* Comment. Bonon. T. I. p. 312. et prolixè in *Naturgefch. des Schweizerlandes* ex ed. b. SVLZER: T. I. p. 92. fqq.

s) *Hift. ftirp. Helvet.* II. p. 317. alibique hinc inde.

t) v. CRANZ *Fortf. d. Hift. v. Groenl.* p. 243.

Animalium eadem est ratio. Vulpes Groenlandici minores illis quos zonae temperatae ferunt *u*). Equi Suecici, Scotici *u**) etc. humiles, parui, imo in frigidissima Northwales adeo pusilli ut vix canes magnitudine excedant *zv*). At quid iuvat evidentissimae rei exempla longa deducere virga cum fere cuiusvis terrae paucorum graduum tractus eandem luculenter exhibeat differentiam. Ita HENR. ELLIS *x*) ad fretum Hudsonis in austribus eius terrae oris arbores et homines iustae staturae, ad 61° arbuscula tantum, hominesque sensim sensimque minores, horumque demum ad 67° ne vestigium quidem, vidit. Idemque Excell. M V R R A Y intra paucorum graduum limites, et in sola Gothia adeo observari posse benivole retulit, ut per eas terras iter faciens, etiam si lapides miliares negligeret tamen diuersas provincias ex incolarum animantiumque varietate facile dignoscere posset. In Scania *y*) homines statura procera et lacertosa, equi et pecora magna etc. in Smalandia sensim minores fiunt, iumentis agilibus quidem at parvis, quod demum in Ostro Gothia magis magisque in oculos incurrit.

Idem certe et in aversa orbis facie sub iisdem fere versus circulum antarcticum gradibus observare licet. Vnicum exemplum ex America maxime australi

u) CRANZ *Hist. v. Gr.* p. 97.

u *) *Letters from a Gentleman in the North of Scotland* Lond. 1756. Vol. II. p. 40. FRANC. WIL-
LVGHBEE *hist. piscium.* p. 20.

zv) TH. BIRCH *hist. of the royal Soc.* III. p. 171.

x) *Voy. to Hudson's Bay* p. 256.

y) cf. LINN. *Faun. Suec.* p. 1.

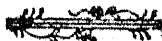

strali defunctum et cum iis quae modo ex Europae gentibus diximus, comparatum, sufficiat. Scavorum procerae staturae respondent *Patagonum* famosorum corpora, quae credula et prodigiorum amans antiquitas et nantarum quorundam praecudiciis aut pauore occupatorum, et immanium sepulcretorum *y*) aspectu in errorem ductorum fabulosae relationes enormis figurae fecerunt *z*), quae autem temporis progressu, saepius Europaeis visitata Patagonia, fere ut canis ille Gellertianus minora sensim facta, nostris demum temporibus *a*), satis quidem magnam staturam retinuerunt, gigantea autem

y *) V. ED. BROWN'S *Travels* p. 50. „Mr. Wood who hath made very accurate maps of the Straights of Magellan, told me that he had seen divers Graves in the Southern parts of America, near four Yards long, which surprized him the more, because he had never seen any American, that was two Yards high, and therefore he opened one of these long Sepulchres from one End to the other, and found in it a Man and a Woman, so placed, that the woman's head lay at the man's feet and so might reasonably require a Tomb of near that Length.”

z) cfr. DE BROSSES l. p. 193. II ab init. &c. DE PAVW l. c. l. p. 281 sqq. *Hist. gen. de l'As. Afr. et Amer.* par M. L. A. R. Vol. XIII. Par. 1775. p. 50 sqq.

a) C. CLARKE *philos. Transact.* Vol. LVII, TH. FALKNER *descr. of Patagon.* p. 126: „The Patagonians or Puelches, are a large bodied people; but I never heard of that Gigantic Race, which others have mentioned, though I have seen persons of all the different tribes of Southern Indians.”

tem forma feliciter destituta sunt *a*)*. Si ab his austrum versus descendas, in gelida Terra del Fuego *b)* minores longe reperies homines, Smalandis OstroGothisque aequiparandos, et vel in eo exemplo iterum naturam in disitis maxime regionibus sibi ipsi tamen vbiuis similem deprehendes.

Quae autem de pygmaeorum gentibus Aethiopis cum gruibus praelia committentibus, aut Madagascari montes inaccessos habitantibus, olim et nuper lepide narrata sunt, ad calcem libelli simul cum centauris et Syrenibus complexa, tribus verbis obiter dicentur.

§. 37. *β) Victus etc.*

Sed sunt praeter aëra aliae adhuc caussae quae in staturam potentias suas exercent. Iam ab initio vitae genus huc retulimus, et facile esset in praesenti quoque copiosa ex plantarum animaliumque regno proferre exempla, vbi nutrimenti varietatem in procera humiliorive statura agnoscere possis. Ast nimis vel vulgo nota sunt haec, totiesque in vaceis Helueticis, equis Frisicis etc. experta, ut tota hac demonstratione facile superledere liceat. Mitto quoque

a)* Similem sortem aliae quoque huius farinae nautarum fabellae expertae sunt. C. COOK'S voyage (1774.) T. I. p. 290. „In general the people „of the Easter Island are a slender Race. I did „not see a Man that would measure six feet: so far „are they from being Giants, as one of the authors of ROGGEWIN'S voyage asserts.”

b) SYDNEY PARKINSON p. 7. tab. I. II. „None „of them seemed above five feet ten inches high etc.”

quoque minoris momenti causas quae staturam corporum organicorum mutant, ab HALIERO c) iam studiosissime pertractatas, et ad coloris humani varietatem propero.

§. 38. *Color corporis humani.*

Tanta videtur aethiopem, album, rubrumque Americanum intercedere diversitas, ut mirandum fere non sit, si et magni nominis viri eos pro diversis humani generis speciebus habuerint. Quanquam autem argumentum hoc proxime ad tractationem nostram pertinere videatur, tot tamen tantaque circa sedem et causas huius diversi coloris iam dicta sunt a V. Cl. ut vel compilationi eorum vix iustum volumen sufficeret, ita ut breues nos in ea re esse et ea saltem quae summorum virorum industria, plane indubitata reddidit, repetere oporteat. Cutis hominum plerorumque animalium tribus constat partibus: extima epidermide s. cuticula; media reticulo mucoso, ab inventore Malpighiano dicto; et interiore demum, quam corium vocant. Media ex his, quae extimae affinis satis est, adeo ut a multis pro altera saltem eius lamella habeatur d), in aethiopibus spongiosa magis, crassior nigraque plane existit, et cum in his tum in reliquis hominibus diversi coloris primariam sedem constituit. Corium enim omnibus pariter candidum est, nisi quod hinc inde
ab

c) *physiol.* L. XXX. S. I. §. 16 sqq.

d) De cognatione et distinctione cuticulae et reticuli v. B. S. ALBINVM *annot. academic.* L. I. c. 2. tab. III. fig. 3.

ab adhaerente reticulo leniter tingatur; epidermis autem in eundem qui reticulo est colorem vergere videtur, ita tamen, ut cum corneae laminae instar pellucida sit *d*^{*)}), ea et in nigris hominibus, si probe separata fuerit, vix grisea appareat; ideoque parum imo vix quidquam ad coloris hominum diuersitatem conferre possit.

§. 39. *Eiusque varietatis causae.*

Sedes coloris satis certa est, de causis autem eiusdem, in aethiopibus praesertim, a longo retro tempore plurimum et diuersimode disputatum est. Quidam Caini *e*) alii Chami *f*) maledicti, eorumque posterorum signum esse nigredinem putarunt. Cel. KANT *f*^{*)}) eandem ferri in sanguine aethiopum abundantiae, transpiratione acidi phosphorei in reticulo mucoso praecipitatae; Cl. SABATIER *g*) vero globulosae sanguinis parti ad cutem appellentis, tribuit; alii alias *g*^{*)}) protulerunt hypothesen, inter quas

d) si minus tenuis et pellucida esset epidermis, atram similiter ac reticulum fortasse videri, Io. FANTONI *diff. VII. anat. pr. venov.* Taurini 1741. 8. p. 27.

e) nuperus huius opinionis defensor est meritiss. SAM. ENGEL in *Ess. sur cette Q. quand et comment l'Amer. a-t-elle été peuplée* T. IV. p. 96 sqq.

f) v. *Mem. de Trevoux* T. LXXIV. p. 155 sqq.

f^{*)}) v. *d. verschied. Racen der Menschen* in Cel. I. I. ENGELII *Philosoph für die Welt* P. II. p. 151.

g) *quaest. medica*, resp. MARIA-ZOROBABEL MÜNIER. Paris. 1775.

g^{*)}) plures collegit B. S. ALBINVS *de sede et causa*
sa

quas tamen bilis prae ceteris emittit, quam post IO: DOMIN. SANTORINIVM *b)* praelertim ornare studuit PETR. BARRERE *i)*. Quanquam ea plures nacta sit aduersarios *k)*, non omnis tamen negligenda videtur. Ictericorum *k*)*, chloroticorum, nulli piscis *l)* exempla, nigra porro aethiopum bilis *m)* eo minus in dubium vocanda, cum sanguinem nigrescentem *m*)*, cerebrum, medullam spinalem etc cinericea viderint nuperi *n)*, phlegma gentium septentrionalium, aliaque huius generis, pondus huic opinioni addere videntur. Principem tamen inter omnes nigredinis causas locum tenebit clima, solis aerisque potentia, cum vitae genere.

Vetus

sa color. aerb. et cer. hom. LB. 1737. cum elegantiss. icon. colorat. egregii artificis I. LADMIRAL.

b) *obs. anat.* p. I sqq.

i) *Diff. sur la cause phys. de la couleur des negres* Paris 1741. 12. cf. *Dict. encycl.* par FELICE T. XXX. p. 199 sqq.

k) LE CAT *de la coul. de la peau hum.* p. 72. sqq. et nuper Egregium virum E. A. GV. ZIMMERMANNVM in *Geographische Geschichte des Menschen* p. 94. sqq.

k)* v. maxime memorabilem historiam intense tincti in icterico reticuli ap. I. LVDOV. TARGIONI *opuscoli medico practici* T. I. p. 72.

l) SANTORINI l. c.

m) BARRERE l. c.

m)* Aethiopum sanguinem paene nigrum esse longe ante nuperos monuit famosus I. BAPT. V. HELMONT in *opusc. medic.*

n) MECKEL *mem. de Berl.* 1753. 1757. *Pediculi aethiopibus nigri* HIST. OF JAMAICA Vol. II. p. 352,

Vetus est ARISTOTELIS, ALEXANDRI, STRABONIS aliorumque o) sententia quam exemplis argumentisque seorsim prolatis firmare conabimur.

§. 40. *Climatis potentia.*

Primo ergo a candidissima Germanicae virginis cute per flauas, rubras, et fuscas gentes ad intensissimae nigredinis Aethiopem insensibilis tere et nullo modo deliniendus transitus p) est, quem eodem, vt de statura diximus, modo, in paucorum latitudinis graduum tractu obseruare licet. Hispania trita exempla praebet: notum est Biscayas feminas nitide candidas, Granadenses e contrario fuscas esse, adeo vt et in hac regione b. Virginis aliarumque Sanctarum pictae imagines, eiusmodi coloris facies exhibeant. Qui ad Senegam circa flumen ad Boream habitant, cinerei coloris sunt, et parui corporis: qui vero vltra, nigri, procera statura ac robusta sunt, siquidem ea parte regio tota viret, altera squalet q). Idemque a doctissimis Gallis ad Cordille-

o) COEL. RHODIGINVS *lect. ant.* IX. 15. p. 439. ed. Aldi. cf. MACROBIUM *in somn. Scip.* p. 128. ed. H. Steph. αἰθιοῦς ex αἰθω et ωψ. cf. plurimis super hoc argumento disputantem I. MITCHELL *on the causes of the different colours of people in different climates.* in *philosoph. Transact.* vol. XLIII. p. 102 sqq. causam proximam nigredinis aethiopum in cutis ipsorum densiore textura, remotam in solis caelique potentia quaerit.

p) v. eusm. scalam in *mem. de Trev.* l. c. p. 1190 sq.

q) ALOIS. A CADAMOSTO p. II. ed. Mediol. 1508. fol.

dilleras montes obseruatum est, eos enim qui immediate sub monte versus occidentem, mari-que pacifico obuersi viuunt, candidos fere Europaeorum more viderunt; cum e contrario alterius lateris accolae continuis et flagrantibus ventis expositi vt reliqui Americani cupiei coloris sint etc. r) adeo vt et facile exinde nodus soluatur quare in sola Africa nigerrimi fiant homines, in America sub iisdem latitudinis gradibus non item: quod argumentum studiose et vt sibi mos est, eleganter exposuit Cel. ZIMMERMANN Prof. Brunsvicensis r*).

§. 41. *Aliorum corporum organicorum exempla.*

Vetus iam est VITRUVIUS), PLINIIQUE t) observatio boreales gentes candidas esse, quam et reliquorum animantium imo et plantarum luculenta exempla egregie probant. Duplicis enim, ast longe diuersissimi, probe distinguendi sed subinde perperam confusi generis est ea albedo, in quam animalium plantarumque natiuus color subinde transmutatur. Altera nempe morbosa, cachectica, in animalibus cum oculorum singulari vitio coniuncta: altera

r) BOVGVER *voyage à Perou. Mem. de l'ac. des Sc. de Par.* 1744. p. 274.

r*) l. c. p. 86 sqq.

s) Sub Septentrionibus nutriuntur gentes candidis coloribus etc. p. 104. ed. DE LAET.

t) aduersa plaga mundi et glaciali candida cute esse gentes etc. T. I. p. III. ed. HARD.

altera vero toto coelo ab illa separanda, et sola huc pertinens, vnice ex frigore orta. Super illa enim priore, infra vbi ad Leucaethiopes, quos eo vitio laborare compertum habemus, ventum erit, vberius praecipietur. Non vna vero ratio est qua corpora organica frigore albescunt: partem enim cum plantarum flores *) tum animalia *regionum borealium* albida sunt, quae in australibus alios colores ferunt; partem autem mitiorum quoque Zonarum animantia *hyeme* tantum candida fiunt vereque iterum natiuo suo colore induuntur. *Illorum* exempla praebent vulpes u), canes w), lepores x), iumenta y), falcones y*), corui z), monedulae, merulae z*), fringilla coelebs a) etc. Ex his nota sunt herminei b), sciuri

*) cf. Exc. MURRAY *prodr. stirp. Goett.* p. 18 sq. exemplo Campanulae decurrentis, Prunellae vulgaris etc. HALLER *Goett. gel. Anz.* 1776. No. 118.

u) CRANZ *Groenl.* p. 97.

w) ib. p. 100.

x) ib. p. 95.

y) EHRENMALM l. c. p. 342. alba id generis animalia quo magis versus boream progrediatur, eo copiosiora occurrere.

y*) THORM. TORFAEVS *Groenland. antiqua*, p. 86 sq.

z) IO. NIC. PECHLIN *de habitu et colore aethiopum.* Kilom. 1677. 8. p. 141 sqq.

z*) GYBERT. LONGOLIVS *dial. de avibus* p. 26.

a) FRISCH *Gesch. der Vög.* Fasc. I.

b) I. STUMPF *Schweizer Chronik* T. II. WAGNER *h. n. Helvet.* p. 180. et prolixè doctiss. I. WALLIS *nat. hist. of Northumberl.* T. I. p. 413. LINN. *Faun. Suec.* p. 7. ipse ex nostris vicinis speci-

sciuri *c*), lepores *d*), tetrao lagopus *e*), canis corfac *f*),
Emberiza nivalis rel.

§. 42. *Vitae generis effectus.*

Vix observari meretur notissima differentia
 quae vnius eiusdemque regionis incolis intercedit,
 quorum cutis respectu varii vitae generis maxime
 quoque colore variat. Operarii aut baiuli solis tem-
 pestatisque iniuriis exposita facies, tantum a delica-
 tulae feminae genis abhorret, quantum ipse a fusco
 americano, hicque abaethiope differt. Non rara
 adeo occurrunt anatomicis cadavera infimae sortis
 hominum, quorum reticulum propius fere ad aethio-
 pum nigredinem quam ad elegantis Europaei cando-
 rem accedit. Talem Europaeum aethiope nigrio-
 rem secuit b. CHR. GOTTL. LUDWIG *g*);
 subfuscum autem reticulum a GÜNZIO *h*) plurimis-
 que aliis *i*) saepissime observatum est; et Ienae me
 ipsum

specimina vidi. Sed in borealibus aut montosis re-
 gionibus per aestatem quoque niveas esse muste-
 las exemplo Waldeccensium alibi iam monui.
Handbuch der Naturgesch. p. 92. Et nuper simi-
 lia exempla ex Lauenburgico ducatu accepi.

c) LINN. l. c. p. 13. prope Ienam quoque captos
 novi.

d) ib. p. 10. IETZE monogr. Lüb. 1749. 8.

e) CRANZ l. c. p. 101.

f) LINN. S. N. append.

g) *ep. ad* HALLER. *scriptar.* Vol. I. p. 393.

h) *ad* HIPPOCR. *de humor.* p. 140.

i) FRANC. de RIET *de tact. org.* in coll. HAL-
 LER. T. IV. p. 10. v. HALL. *physiol.* T. V. p. 18.

ipsum tale virile cadaver secuisse memini cuius tota cutis fusca, in quibusdam partibus, seroto v. c. nigra pene erat: notum enim est alias atque alias c. h. partes prae reliquis nigriores reddi quo v. c. genitalia utriusque sexus, (quae et in aethiopum neonatis primo omnium nigrescunt *i**) mammillae areola, similesque partes pertinent, facile in fuscum colorem vergentes; alias e contrario, ut volas manuum et plantas pedum in ipsis quoque aethiopibus albidum servare colorem *k*). In feminae pube HALLERVS reticulum adeo nigrum vidit *k**) ut ab aethiope non plurimum videretur differre; admodum fuscum de pube viri servabat B. S. ALBINVS; et in muliebri mamma adeo vulgata res est, ut mirari satis nequeas, quomodo fuscas Samojedarum papillas inter prodigia referre *l*), imo hanc gentem ideo pro peculiari hominum specie *m*) habere potuerint V. Cl.

§. 43.

*i**) De mulatta tenello satis albido praeter genitalia fusca v. GARR. CLAVDER in *Eph. Nat. Curios.* Dec. II. ann. 5. p. 381.

k) CAMPERVS vir summus, *Ontleding van verscheidene Orang-outangs* p. 12 sq.

*k**) l. c. ABR. KAAV BOERH. *perspir. Hipp.* p. 21. in pudendis fuscum ita, ut negares de Europaei cute detractum esse.

l) *Mem. sur les Samojedes et les Lapons.* 1762. 8. p. 44.

m) Lord KAIMES l. c.

§. 43. *Reticuli in simiis varius color.*

In aliis quoque animalibus talis reticuli diuersitas conspicitur, luculentissime in papionis mandrill facie cuius ideo partem acri incidi curauimus (TAB. II. Fig. 3.). Palpebrarum superiorum, nasi radiceis et superciliarum regio est, in qua fere omnes reticuli varietates conspicere licet, niger plane nasus est, et qua supercilia sedent, pars; quae autem versus inferiora et exteriora sensim fusca et ad oculorum externum canthum pallida demum fit. Neque tamen nasi nigredinem in omnibus huius simiae quae vidi speciminibus aequae intensam reperi, cum in simiis ut in homine aliisque animalibus maxima quoque reticuli coloris varietas intercedat. In binis Simiae cynomolgi speciminibus faciei tinctura non multo minus quam in aethiope et fusco Europaeo diuersa erat: quae tamen differentia in toto regno animali, domesticis praesertim quadrupedibus, maxime autem in vegetabili *n*) adeo vulgaris et notissima est ut eam vix in medium proferre liceat, sed ad hominem potius reuerti praestet.

§. 44. *Homines nigri subinde albescent.*

Omnes perinde rubri nascimur *n**), et temporis

n) ante ducentos annos flaua Tulipa vnice in Europa innotuerat: quantam autem coloris varietatem ab eo tempore hortorum cultores viderunt! v. HALLER occasione variet. hum. gen. *Bibl. raisonnée* 1744.

*n**) B. S. ALBINVS l. c. p. 12. Ill. CAMPER *demonstr. anat. pathol.* Fasc. I. p. 1.

poris demum progressu tenellorum aethiopum cutis in nigrum o), nostra in album colorem vergit, Americano autem natus ille manet rubor, nisi coeli mutatione et vitae generis accessu sensim illi colores mutantur et quasi degenerant. Albos inferioris ordinis homines vitae genere durior fuscus recti vidimus: aequae autem certum est australium regionum homines si tempestatis solisque iniuriis minus exponantur albidiores fieri. De Gufurattensibus o*) Malabaribus p), Cafris q), Canadensibus r), Pensylvanis

o) Sr JOHN MAVNDEVILLE's *voiage and Travaille* (inde ab anno 1322.) pag. 189. ed. Lond. 1727. „In Ethiope, whan the Children ben zonge „and lytill, thei ben alle Zelowe: and whan that „thei wexen of Age that Zalownesse turnethe to ben „alle blak.“

o*) IOH. SCHREYER *Ostind. Reis.* p. 121.

p) *Franquebar. Miss.* er. 22. Contin. p. 896 sq. „Je voyeray sie nach Norden hinauf wohnen. mit je vornehmer Geschlechts sie sind, je mehr fällt auch ihre schwarze Farbe ins braunrothe und ins gelbe, — die vom Aereier Geschlecht sind insgemein sehr schwarz, denn sie lassen sich den ganzen Tag über unter der Arbeit im Schweiß und Staub von der Sonnenhitze braten. Vornehmere Leute gehn nicht so viel in die Sonne, sind also auch nicht so schwarz etc. cf. 30. Contin. p. 660.

q) MÜLLER *Linn. N. S. I.* p. 95.

r) Sr FRANCIS ROBERVAL ap. HAKLEVYT Vol. III. p. 242. „The Savages of Canada are „very white, but they are all naked — and if they „were apparellled as the French are they would be as „white and as fayre. But they paint themselves for „fear of heat and Sunne burning.“ Moratos et qui

nis ^{r*)} Vtahittis ^{s)} rel. copiose retulerunt itinerum auctores. Imo non opus est ab exteris gentibus exempla arcescere cum in nostris hominibus praesertim feminis, eandem coloris mutationem quotannis observare possimus. Verno enim tempore ad unam fere omnes candidiorem praeseferunt cutis colorem, hyemali domestica vita contractum: qui in iis autem quae ejusmodi cultus minus studiosae aëri solique se temere exponunt, ante proximi autumnus aduentum vernalem illam gratiam perdit et sensim obfuscat. Sed praeter vitae genus senium quoque et coeli mutatio in aethiopibus colorem dealbare valet. Quod si enim versus septuagesimum aetatis annum vergunt aethiopes, reticulum sensim nigredinem suam amittit ita ut silicernia demum fulva evadant ^{t)} crinesque barbaeque canitiae solita induantur: et si aethiopum tennelli infantes frigidioribus inferuntur climatibus multum certe de nativa eorum nigredine sensim abit ^{u)}, color

qui vestimentis utantur, tam eleganter coloratos reddi, ut facilius pro Hispanis quam pro Indiis agnoscantur LA HONTAN l. ep. 16.

^{r*)} MELCH. AD. PASTORIVS *Beschr.* p. 28. GARR. THOMAS *Contin.* p. 35.

^{s)} HAWKESWORTH II. p. 187. plebeios Vtahittenses ideo fere in australiorem istius archipelagi varietatem degenerare III. REINH. FORSTER auctor est: *observat.* p. 229.

^{t)} WILH. IO. MÜLLER *Fetu* p. 279. MICH. HEMMERSAM *Westind. Reisen* p. 38.

^{u)} Colchi HERODOTI tempore adhuc nigri crispoque capillo p. 125. ed. GRONOV. LEO AFRICANVS P. I. S. 3. L. M. A. CALDANI iudicis maxime competentis *inslit. physilog.* Patav.

colorque eorum magis magisque in fuscum vergere incipit.

§. 45. *Et albi e contra nigrescunt.*

Vicueversa autem imo longe facilius ut per se patet albi si diu torridis Zonis immorati fuerunt fusci redduntur sensimque nigredine obducuntur. Hispani sub aequatore in nono orbe degentes, adeo in natiuum huius terrae colorem degenerarunt, ut maxime probabile visum fuerit Viris Cl. m) eos, nisi nuptiis cum Europaeis institutis patrium seruare habitum studerent, sed potius illarum Americae gentium vitae genus sequerentur, breui tempore in eundem plane colorem incidere quem in Americae australis natiuis miramur. Anglus per triennium saltem cum Virginiiis versatus, his colore dein similis reddebatur, et SMITHVS x) popularis eius, lingua solum qua loquebatur cum agnoscere poterat. Lusitanorum colonia Sec. XV. in Africam delata y) vix adhuc ab indigenis

1773. 8. p. 194. — *sutor de hac gente adhuc Venetiis ciuit, cuius nigredo, longo annorum intervallo (puer enim ad has oras appulit, ita sensim immutata est, ut leni cetero laborare videatur etc. Idemque ipse in Mulatta a patre aethiope matre autem candida prope Gotham nata obseruauit, quae primis quidem infantiae temporibus fusca satis erat; temporis autem progressu adeo a natiuo colore degenerauit ut iam ceraceam saltem et flauescen- tem cutis retinuerit tincturam.*

m) MITCHEL *philos. Transact.* n. 474.

x) *hist. Virgin.* p. 116.

y) *Rech. sur les Amer.* I. p. 186.

nis dignoscitur. Galli sine Africam sine Americam deueniant, constanter fulco illarum terrarum colore tinguntur *z*). Plurima huc non refero exempla Europaeorum qui in ipsa sua patria praeternaturam nigri facti sunt *a*), aut nigros pepererunt infantes *b*), nec aethiopum repente aut in quibusdam saltem corporis partibus candide redditorum *c*) etc. cum in his omnibus vitiosi quid et morbidum subesse videatur.

§. 46. *Mulattae etc.*

Cum climate tum vitae genere mutari corporis colores vidimus. Luculentissime tamen illud in contubus diversae tincturae hominum accidit, ubi et remotissimi et plane contrarii colores adeo degenerant ut albi sensim in aethiopes et v. v. transire et mutari quasi possint. Peculiaribus nominibus distincti sunt eiusmodi hybridi (si hac voce uti fas est) partus; in quibus autem adeo variant itinerum auctores ut operae pretium esse duxerim quotquot horum synonymorum colligere potui, ea in descendens affinitatis gradus redigere et synoptice exhibere.

1) qui

z) *Memoir. de Trevoux* l. c. p. 1169.

a) plura exempla collegit LE CAT *cout. de la peau* p. 130 sqq.

b) COFL. RHODIG. l. c. p. 776. FROBEN. LE CAT p. 109. e regina Lud. XIV. coniuge nata nigra principissa. *Mem. de Trevoux* l. c. p. 1168. ARR. KAAV BOERH. *impet. fac.* p. 354.

c) LE CAT p. 100. celebrata FRANK Londini. *philos. Tr.* Vol. LI. P. I. p. 176 sq.

1) qui ex albo et nigra aut v. v. nascitur, dicitur *Mulatta* d), *Mollaka* e) *Melatta*, Italis *Bertinus*, *creolius* et *criolanus* *) apud Malabaros *Mestigo* f). Ex Americano autem et Europaea natus *Mamelucka* g) et *Metif* h).

2) Quem Europaeus cum *Mulatta* generat, vocatur *Terceroni* i), *Castigo* k). Europaeae autem ex *Metif* filius *Quarteron* l) *Mulattae* inter se coeuntes *Casquos* m); cum nigris autem *Grissos* n) generant.

3) Ter-

d) *Hist. of Jamaica* II. p. 260. AVBLET *plantes de la Guiane françoise* T. II. p. 122 append.

e) HEMMERSAM l. c. p. 36.

*) THOMAS HYDE ad ARR. PERIZOL *cosmograph.* p. 99 ed. Oxon. 1691. 4.

f) CHRIST. LANGHANS *Ostind. Reise* p. 216. *Tranquebar. miss. Ber. Cont.* 33. p. 919. *Mestigo* Lusitan. i. e. mixti generis.

g) *Hist. de l'ac. des Sc. de Par.* 1724. p. 18.

h) LABAT *Voy. aux Isles de l'Amer.* II. p. 132. *Recherch. sur les Amer.* I. p. 199. *Metif* neogeniti a vere nigris genitalium colore distinguuntur, quae in aethiopum foetibus nigrescere iam vulgata res est PHIL. FERMIN *sur l'oeconomie animale* P. I. p. 180. IDEM ex nigro et Indica natos *Kabongle*, horumque demum cum albis genitos *Mulattas* vocat p. 179.

i) *Hist. of Jam.* l. c.

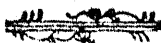
k) LANGHANS, *Tranqu. Ber.* l. c. *Castigo*, de boa casta, bonae stirpis.

l) DE PAVW l. c.

m) *Comment. Paris.* l. c.

n) ib. p. 17. Nigros plane esse qui ex *Mestigo* et malabarica femina nascuntur *Relat. Tranqueb.* l. c. *Sambo de Mulatta* dicuntur in *Hist. of Jam.* l. c.

p.

3) Terceron cum Europaeo mixta *Quaterones*
 o) *Postigos p*) producit. Quarteron americanus au-
 tem (qui cum Tercerone nigro eiusdem gradus est)
 cum Europaea *Octauones q*).

4) Quateronis ex alba natus *Quinteron r*); Eu-
 ropaeae autem ex Octauone Americano filius, Hi-
 spanis *Puchuela s*) dicitur.

In adnepotes ergo nigredinis vestigia propa-
 gantur, non tamen ita ut firmiter eosquos modo vidi-
 mus, gradus seruet, quin subinde eiusdem partus
 gemelli diuersos ab inuicem prae se ferant colores;
 quales Cl. FERMIN t) ex aethiopissa natos dicit, ex
 quibus masculus mulatta, femella autem ut ipsa mater,
 intense nigra erat. Certe et ex huiusmodi casibus
 illud euidenter probatur, quod huc usque dictis de-
 monstrare conati sumus, colorem, quancumque
 etiam causam habeat, sit bilis, situe solis aërisque et
 climatis potentia, aduentitium saltem et facile muta-
 bilem esse, neque vnquam cum speciei diuersitatem
 constituere posse.

§. 47.

p. 261. horumque cum nigris genitos, nigros de-
 mum esse asseritur.

o) *Hist. of Fam.* l. c. p. 260.

p) LANGHANS et *rel. Tranqu.* l. c. Postigo idem
 est ac ascititius v. c. Cabello postigo, coma asciti-
 tia, falsa.

q) DE PAVW l. c. p. 200.

r) *Hist. of Fam.* l. c. Plane albos esse Postigorum
 ex albis natos *Tranqu. Ber.* l. c. Quinteronae
 ex albo genitum demum album facit auct, *Hist.*
Jamaicae.

s) DE PAVW l. c.

t) l. c. p. 178.

§. 47. *Cutis maculis variegata.*

Plurimum huic opinioni accedit ponderis notissimis illorum hominum exemplis, quorum reticulum ex diuersis coloribus variegatum et maculosum conspicitur. Antillicum huiusmodi puerum curatius descripsit Cl. LAMOTHE ^{u)}; Grifoleti similem vxorem, elegantem ceteroquin, Cayennae natam, vidit LABAT ^{w)}; plura exempla collegit Cl. I. CHR. D. SCHREBER ^{x)}; imo mihi ipsi simile cutis variegatae exemplum obseruandi nuper fuit occasio. Doctus est amicus Medicus cuius reticulum in puniceum vergens colorem hinc inde maculis candidissimis diuersaeque magnitudinis, aequalibus cetera et nitidissimae cuti simillimis, insigniter distinctum est. Ita in manus dextrae tergo quinque extabant eiusmodi albae maculae quarum quaeuis pollicem facile diametro aequabat, numerosis minoribus interspersis. Rarius quidem hoc phaenomenon in hominibus accidit, vulgatissimum autem est in animalium, quadrupedum praesertim reticulo. Arietum v. c. fauces plerumque adeo variegatae sunt, vt nigrae aethiopis candidaeque Europaei cutis maximam similitudinem in illis videre possis. Plures hoc fine ouium greges in pastionibus eorum inspexi, simulque mihi obseruasse videor, faucium plures paucioresue ni-
gras

^{u)} *Hamb. Mag.* XIX. p. 400 fqq.

^{w)} *Voy. en Esp. et en Ital.* I. p. 176 fq.

^{x)} *Saengthiere* p. 15. de cute morbosa variegata ab his quae diximus exemplis probe separanda, infra dicendi locus erit.

gras maculas, maiori minorive lanae ipsorum animalium nigredini, respondere.

§. 48. *Ad singularum partium c. h. varietatem transitus.*

Sed mitto colorem, et absolutis iam generalibus totius humani corporis varietatibus ad partium singularium membrorumque diversitatem progredior: initium facturus a capite eiusque conformatione.

§. 49. *Craniorum diuersae formae.*

Quemadmodum in vniuersum maxima embryonis inter et adulti sceleta intercedit differentia, ita praesertim cranii ossa in vtrisque adeo differunt, ut vix pro iisdem corporis partibus agnoscere possis. Quae enim in adulto solidissimam thecam, et durissimum mollioris aequae ac nobilissimi visceris receptaculum constituunt, ossa; ea in embryone tennes saltem, at latas squamas referunt, quae, ut COITERI *y*) verbis utar, mollibus tantum, latis, laxis, flaccidisque vinculis, suturis atque commissuris colligantur. Infantile ergo cranium vduum et molle lutum est, in tam varias antequam perfecte solidescat, formas fingi aptum, ut, si innumeras simul externas et aduentitias causas fictrices spectes, diuersas quoque in adultis craniorum formas mirari plane nequeas. Cum autem a longo tempore inde nonnullis gentibus singulares capitum figurae tributae sint, et in quibusdam eorum, certe artis ope peculiaria fingan-

y) de foss. hum. et inf. oss. p. 59.

fiuantur crania, e re nostra erit, ea curatius paulo contemplari et quatenus ea humani generis varietates constituere possint propius videre. Quamquam enim eas humani corporis differentias, quae soli arti debentur, infra per transfennam tantum recensere animus sit, eam tamen illius argumenti particulam quae crania attinet in praesenti absolvere satius esse duximus, cum affines nimis res commodè complecti et simul pertractari possint. CLAUDIVS iam GALENVS *z)* praeter maxime naturalem et symmetricam *a)*, alias quoque descripsit caluarias, in quibusdam suis partibus luculenter a vulgari structuram recedentes, quas ANDR. VESALIUS *b)* et BARTH. EVSTACHIUS *c)* iconibus exhibere conati sunt. Adeo autem arbitrariae imo monstrosae apparent hae craniorum formae, ut parum aut omnino nihil nobis in praesenti prodesse possint, et ad morbidas potius ossum constitutiones quam ad naturales capitum varietates pertinere videantur. Nos ipsam naturam sequamur capitisque in variis gentibus varias figuras secundum quinque, quas constituimus generis humani varietates, recensebimus.

§. 50.

z) de usu part. L. IX. p. m. 544. et de off. V. I. PH. INGRASSIAE in h. l. Comm. Panormi. 1603. fol. p. 68. fig. 1-4.

a) huius dimensiones et definitiones v. ap. ALBR. DÜRER v. menschl. proport. Fol. P et Q ed. 1528. ELSHOLZ l. c. p. 55 sq. PETR. LAVREMBERG pasicompse p. 62. sq. ed. 1634.

b) de c. h. fabr. p. 21. ed. 1555.

c) tab. XLVI f. 10. 15. 17. minus monstrosae Vesalia-

§. 50. *Exempla ex prima generis humani varietate.*

Vt ab ipsa Germania ordiamur, VESALIUS d) huius incolae compresso plerumque occipitio et lato capite spectari, dixit; causamque addidit, quod pueri in cunis dorso semper incumbant, ac manibus fere, citra fasciarum usum cuniarum lateribus vtrinq̃ue alligentur. Idem in Styriae ac Carinthiae coemiteriis mire differentes vidit caluarias, quae multiplices in figura, naturae lusus proponebant *). Hamburgenses, sui temporis, feminas, macrocephalas LAVREMBERGIVS e) facit, quae ipsae, ligationibus et superstitiosa cura, a teneris, capita in longum assuefaciant. Belgis oblongiora f) caeteris propemodum tribuuntur crania, quod matres suos puerulos fasciis inuolutos, in latere et temporibus potissimum dormire sinant g); quibus tamen
Cl.

salianis et Ingrassiae iconibus. pessimae omnium in MATTH. MERIANI *viv. ic. part. c. h.* ad C. BAVHINI *th. anat.* L. III, t. 1. cf. BERTINI *osteolog.* ad calcem P. II.

d) l. c. p. 23. et in PVT. apol. exam. (GABR. CVNEVS) p. 838. operum. Mediam Germanorum caluariae figuram facit inter oblongam Belgarum et rotundam Turcarum Cl. INSFELDT *de lus. nat.* LB. 1772. p. 20.

*) *observ. Fallop. exam.* p. 768 ed. B. S. ALBINI.

e) l. c. p. 63.

f) INSFELDT l. c.

g) VESALIUS l. c.

Cl. de FISCHER *b)* Bataui capitis descriptio parum respondet, qui in eo ossa calvariae a lateribus circum circa minus depresso, et in latera aequali fere facto arcu tendentia, laudat. Anglorum, Hispanorum et Gallorum capita absque ulla peculiaris structurae nota recenset B. S. ALBINVS *i)*, eiusmodi varietatum ceteroquin acutus observator. Alpium quae Stiriam spectant, accolarum calvarias singularis figurae esse VESALIO retulerat CHRISTOPH PFLUG. Genuensium et magis adhuc Graecorum et Turcarum capita, globi fere imaginem exprimere, idque obstetricum, nonnunquam magna matrum sollicitudine, operam ferentium cura, idem VESALIUS auctor est *k)*.

De Colcharum craniis memoratu dignissimus ideoque nuper diligentius a me excitatus et copiosis exem-

b) IO. BENI. DE FISCHER *de modo quo ossa se vicinis accommodant partibus*. LB 1743. 4. tab. III. copiam dedit reuer. IO. CASP. LAVATER *physiognom. Fragm.* Vol. II. p. 159. tab. B. fig. 1.

i) *ind. leg. Rav.* p. 2 sq.

k) l. c. Ego vero non video quomodo Cl. WINKELMANN *Gesch. der Kunst des Alterth.* T. I. p. 24. hoc VESALII loco ad climatis et coeli fellicioris potentiam demonstrandam uti potuerit, cum Bruxellensis anatomicus id arti vniice tribuat. Praeterea autem illa Turcarum crania quae in Museo Regio seruantur multo iniquius ouata et minus elegantis formae sunt, quam vulgaria popularium nostrorum capita; eoque minus illarum speciem ornare debuisset Vir suae artis peritissimus.

exemplis illustratus 1) apud HIPPOCRATEM 2*) extat locus, quo artem vetustissimis temporibus in singendis eorum capitibus adhibitam, demum in ipsam naturam adeo quasi degenerasse, docet, ut suo aeuo vinculis et manus pressionibus in hunc finem non amplius opus fuerit, cum sponte sua in longitudinem adoleuerint caluariae. Quae certe res et in aliis humani generis varietatibus, forma praesertim et colore, eorumque variis causis, climate etc. respici debet, quae temporis successu hereditariae et firmiores fieri potuerunt etiamsi aduentitiae causis primam originem debuerint. Borealis terrae nostrae gentibus planiores plerumque tribuntur facies 3). Plerosque Lappones Lulenses facie superne lata, infra continuo attenuata, malis collapsis, desinente in mentum longum 4) a plerisque Suecorum distingui, solus, quod noui, EBERH. ROSE 5) scripsit; qui et omnes fere mulieres magis attenuatam faciem habere, addit. Ex sex Mumiæ craniis quae studiose contemplatus sum quatuor vertice magis depresso, bina autem acutiores erant. Si coniecturae audaciori indulgere fas esset, haec feminea illa autem mascula fortassis fuerunt. HERODOTO

1) in ipsis quas supra citavi *de nisu formatiuo* dissertationibus.

2*) *de aër. aqu. et loc.* 35.

3) GOLDSMITH l. c. p. 214.

4) maxillae angustae quoque capiti osseo feminae Malabaricae. *Leg. Rav.* p. 3.

5) *de medic. Lappon. Lulens.* Lond. Gothor. 1751, recens. in HALL. *coll. disp. pract.* IV.

OTO enim teste veteres Aegyptii pro diuerso sexu diuersimode quoque onera portabant. Viri nempe ea capiti, feminae autem humeris imponebant; itaque in illis vertex sensim deprimi potuisset.

Groenlandos demum et terrae Labrador incolae quod attinet, illi a Cl. CRANZIO *p*) hi ab HENR. ELLIS *q*) macrocephali et planae faciei dicti sunt. Vereor autem ne hae veracissimorum Virorum relationes a multis male intelligantur qui has gentes male exinde formatas monstrosaeque quasi figurae putare *r*) videntur. At enim vero de Groenlandis ipse CRANZIUS addit plures inter eos reperiri oblongae faciei qui difficilius ab Europaeis dignoscerentur *s*); circa Equimaux autem aliter sentire iubent accuratissimae trium Labradoricorum figurae, quas, ad exempla a Fratr. Hernuticis ibi degentibus missa, a magno artifice IOH. SWERTNER summo studio viuis coloribus depictas nuper accepi. Mas est; duaeque feminae pro illius gentis more ocreis amplissimis et ad coxas ferre pertingentibus indutae quarum altera infantem in dextra sua caliga gestat *t*); omnes autem symmetricam satis et proportionalem formam prae se ferunt. Mari facies planior, genae rotundae, nasusque parum prominens neutiquam tamen limus,

cor-

p) *Hist. v. Groenl.* p. 179.

q) *Voy. to Hudsons - Bay* p. 132.

r) HENR. HOME l.c. BVFFON T. III. p. 485 sq.

s) quod satis confirmant Groenlandorum ad viuum factae effigies ap. ADAM. OLEARIVM *Gottorf. Künstl.* tab. III. F. 1-3.

t) CRANZ *Fortsetz.* p. 310. ELLIS p. 136.

corpus quadratum, caputque maius est, ita vt sextam totius eius longitudinis partem expleat; feminae autem proceriores vltra septem capita longitudine sua aequant *u*), et si colorem in fuscum vergentem *w*) demas, elegantis ceteroquin figurae sunt.

§. 51. *Varietas humani generis altera.*

Sed in Asiam reuertamur, alteramque nostrarum varietatum trans Gangeticam cum Indulams etc. videamus, quae statim ad Gangem Aracanos, frontem neogenitorum plumbea lamina complanant *s x*) exhibuit. Calmucki caluariam curatissime delineatam exhibuit, eamque horridam et ad quadratam prope speciem accedentem, imo multis modis barbariam ipsam restantem, dixit I. B. DE FISCHER *y*). At enim vero vel vnico hocce exemplo euincitur quam iniuste ab vno alterone vnus gentis cranio ad totius populi conformationem concludatur. Eosdem enim Calmuckos Cl. PALLAS *z*) vt symmetricae et elegantis imo rotundae faciei homines describit, adeo vt et eorum puellis in cultiore Europa amatores promittat. Neque dictae caluariae respondent binae cura-

u) medium tenent inter ALB. DÜRERI tab. AI et BI.

w) qui vitae generi debetur. CR. Forst. l. c. collato cum *Hist.* p. 178.

x) BVFF. l. c. p. 395.

y) l. c. p. 24 sq. tab. I. quadratum Calm. caput quoque dicitur INSFELDT l. c.

z) *Reis.* I. p. 307. 311.

curatissime depictae illius Calmucki, pueri vndecim annorum, qui cum Darmstadiensi comitatu nuper ex Russia venerat, imagines, quas Carolsruha missas accepi, et quae bonae formae, frontis et superciliorum altorum adolescentem referunt, cuius facies vel in eo cum PALLASII descriptione convenit et a dicto cranio abhorret, quod os cum oculis a se invicem remotioribus triangulum fere aequilaterum constituat, quod et ipsum rotundius caput, non quadratum, reddit. Chineses inter omnes ni fallor huius orbis incolas, minime omnium corporis sui naturali conformatione, contenti, numerosis artibus id contorquent et premunt, adeoque in pluribus sui partibus a plerisque ceteris hominibus abhorrent. Ovalia fere eorum capita, facies planae, oculi angusti, versus canthos externos protracti, nasi parvi, et quae sunt huius generis reliqua ex copiosis ipsorum picturis, signisque murrhinis et e smectite scalptis adeo nota sunt ut vix observatu egeant. Omnino tales erant illi Chineses quos Exc. BÜTTNERVS Londini vidit, et botanices studiosissimus WHANG ATTONG (i. e. flavus ex oriente) quocum Exc. LICHTENBERG nuper ibidem loci versatus est. Attamen haec caput fingendi artificia magis ad molles faciei partes, quam ad ossium compagem pertinere videntur, cum Cl. DAVENTON ^{a)} plura Chinesium, Tattarorumque recenseat crania, eaque nullo modo a vulgariibus Europaeorum caluariis differre dicat. Reliquae huius varietatis gentes in totum spectatae iis respon-

^{a)} *Descr. du Cab. du Roi*, Vol. XIV. n. MCCCXXXIX fqq.

respondent characteribus quos supra de ipsis proposuimus.

§. 52. *Varietas tertia.*

Aethiopis ex regione australi Africae caput studiose descripsit quem supra iam citauimus I. O. BENI. de FISCHER b). A regione superiori elatius, subito attenuatum, ab anteriori ad medium ossis frontis et supra oculos acuminatum et sub illis longe exporrectum, a posteriori alte globosum, itaque toto suo ambitu triangularem fere formam referre, dixit. Neque tamen haec satis firma esse cum aethiopes quos videre et curatius contemplari mihi contigit, tum aethiopis cranium apud PETR. PAAW *), demonstrant: hoc enim, si occiput maius et orbitas angustiores excipias, parum cum FISCHERI descriptione et accuratissima ceteroquin tabula similitudinis retinebit.

§. 53. *Varietas quarta.*

De Americae incolis idem dictum est c) quod supra de Chinenfibus monuimus, maximum illis esse studium corporis sui naturalem formam in, ali-

b) l. c. tab. III. p. 24 et 26. anne idem est legat. Ravian. n. XIII. *Triangularem capitis figuram appetunt Aethiopes*, INSFELDT l. c.

*) *primit. anat.* p. 29.

c) *Recherch. philos. sur les Amer.* I. p. 146.

am diffingendi et artis ope singulariter formandi. Id praesertim de capite valet quod miris modis eos comprimere, copiola extant peregrinantium tessimonia; quanquam accurata eiusmodi craniorum examina desint, nec satis constet in quibus praesertim calvariae partibus plurimum mutetur. Provinciae portus veteris incolarum capita quadrata et occipitio carentia dixit HIERON. CARDANVS d). Caraibae caput osseum, exhibuit Clarissim. HVENAVLD e), quod tamen aut negligenter aeri incisum, aut adeo deforme est, ut inter monstrosas fabricas referre mallet, quam ut totius gentis eam esse ossium conformationem credere possim. Ossa nasi enormia, foraminula nervis et arteriis exitum praebentia eiusdem cum margine meatus auditorii externi magnitudinis, Zygoma angulosum et lobatum, maxilla superior ad dentium alveolos alte incisa et undulata, et quae sunt huius generis alia, obiter tantum hanc iconem confectam esse, suspicionem excitant. Ex America demum septentrionali Canadensium unius gentis globosa f) alterius plana g) capita descripsit CHARLEVOIX. Aut grauit fallor aut est huiusmodi cranium quod Cl. WINSLOW h) descripsit, aeri que insculptum exhibuit,

d) *de rer. variet.* L. VIII. c. XLIII. p. 162. T. III. oper. Cap. Maragnon Brasil.

e) *Mem. de l'Ac. des Sc. de Paris.* 1740. p. 373. tab. 16. fig. 1.

f) *Hist. de la nouv. France.* III. p. 187. 324. Algonquins. Têtes de Boule.

g) *ib.* p. 323. Têtes plates. utrumque artis opus.

h) *mem. de l'Ac. des Sc. de Par.* 1722. p. 323 sq. tab. 16.

hibuit, quodque protracto nimis occipitio, fronte planiuscula, orbitalum figura aliisque id genus a vulgari structura aberrationibus caninae calvariae aliqualem similitudinem prae se ferre videtur. Nimis incognita adhuc est illarum terrarum populorumque historia, quare causa eius singularis conformationis addi nequit quaecunque autem fuerit, arti ea aut vitae generi eo magis tribuenda esse videtur cum et in Europaeorum capitibus similis structura hincinde obseruetur. Ipse cranium, vetustum satis, praeterita aetate e sepulcreto urbis erutum, coram habeo, quod in his quae dixi *i*) plurimisque reliquis suis partibus Americano illi ut ouum ovo simile est.

§. 54. *Forma craniorum quintae hominum varietatis.*

Quorum iam mentionem feci Ins. Mallicolo *k*) incolae maxime capitis singulari forma a vicinis

16. repertum dicitur in Ins. Hond-Eyland lat. 78° long. 310° . et quod excurr.

i) a nasi ossium apice ad extremam ossis occipitis gibbam partem sex poll. Par. decimal. et quod excurrit, ab apophysibus autem condyloideis foraminis magni ad summum verticem quatuor tantum diametro explet, imo foramen magnum magis adhuc versus anteriora locatum, occiputque adeo longius est et verticis ossa acutius angulo versus cranii basin retrorsum descendunt quam in WINSLOWII exemplo; ideoque in eo simile satis est cranio sceleti COWPERIANI ad calc. myot. reform. fig. XVIII.

k) sita est cum Tanna et noua Caledonia Ins. 15° . lat.

nis abhorrent qua proxime ad Simiarum figuram eos accedere nuperi peregrinatores retulerunt 1). Reliquorum maris pacifici populorum crania singulare quid prae se ferre nullibi reperio:

§. 55. *Ex dictis conclusio.*

Haec de craniorum figura sufficiant. Ex dictis satis superque satis patere confido, omnem fere capitis formae in diuersis populis differentiam, vnice fere vitae generi et arti tribuendam esse: quanquam Hippocraticum, quod diximus, effatum, de arte temporis progressu in alteram quasi naturam degenerante, cum in hac tum in reliquis omnibus generis humani varietatibus quodammodo certe valere posse, libens concedam.

§ 56. *Physiognomia.*

Vastus aequae ac amoenissimus pateret campus, physiognomiae et peculiarium totius faciei in diuersis gentibus lineamentorum, quae in multis certe firma satis, et climatis, vitae generis etc. adeo fidi indices sunt, ut et quandoque sub alieno coelo imo post plures generationes agnosci adhuc possint. At enim vero illuc exspatiari praeter alia praesertim fidarum satis et curatissime delineatarum imaginum defectus prohibent. Vehementer quidem in id incubui, ut mihi remotiorum praesertim et minus adhuc cognita-

lat. austr. totidemque fere grad. ab orientali No-
uae Hollandiae littore distat.

1) v. Cel. REINH. FORSTER *observ.* p. 242.

gnitarum gentium ad viuum factas picturas compararem; pauca tamen ea sunt quae adhuc nancisci licuit, et ex itinerum auctoribus non multi sunt quorum iconibus, quod nempe ipsas populorum imagines spectat, fidere possis. Quodsi enim fratrum DE BRY vassa opera, CORNELII LE BRVN itinerum priores editiones, NIC. WITSEN Tattariam, SYDNEII PARKINSON diarium et COOKII proprium itinerarium excipias, praeter hinc inde in variis libris praesertim in S. R. LAVATERI opere physiognomico, sparsas icones genuinas, vix alibi plurimum nationum fideles picturas reperies.

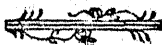
§. 57. *Primae hominum varietatis exempla.*

Pauca interim proferre exempla sufficiat, quorum notissimum omnium et fallere nescium praebet *Israelitarum* gens, vel solis oculis, orientem spirantibus, vbiuis facillime agnoscenda. *Vallones*, etiamsi per plurimos annos inter Suecos versati fuerint constanter tamen faciei lineamenta, sibi propria, seruant, quibus primo intuitu ab indigenis distingui possunt *m*). *Heluetorum* serenus et ingenuus vultus, hilaris *Sabaudorum* puerorum, virilis et serius *Turcarum* *n*), simplex et incallidus gentium maxime *borealiu* *o*), facile, etiam a parum physio-

m) V. Cl. CLAS ALSTRÖMER *om den fin-ulliga fär-afveln*. Stockh. 1770. 8. p. 76.

n) RVSSEL *Aleppo*. NIEBVHR *Reis. etc.*

o) Samojed. LE BRVN *Voy. Amst.* 1718 f. n. 7 et 8 et p. 9. Tattari Sibir. ib. p. 104. Ostiaki p. 112.

physiognomice doctis, dignosci poterit. Quos ex America boreali ad primam hancce nostram generis humani varietatem retulimus populos, *Groenlandi* sc. et *Esquimotae* quod ad physiognomiam quoque mirum quantum a reliquis noui orbis incolis imò a vicinis Virginianis, Carolinenfibus etc. differunt. Vt enim in totum longe succulentioris et magis quadrati et torosi habitus sunt, ita et faciem magis plenam, rotundiorē et aequalem prae se ferunt.

§. 58. *Peteres Graeci et Aegyptii.*

Quae vulgo de venustissima *veterum Graecorum* physiognomia praedicantur ea valde limitanda et maxime ad fictas formas quas *Ideales* dicunt restringenda esse, facile concedet qui summam in genuinis veterum graecorum imaginibus varietatem, vel in sola LIPPERTI dactyliotheca facile conspiciendam, paulo attinentius contemplatus est.

Eo maiorem autem miranda illa vniformitas attentionem meretur qua omnes ac singulae veterum *Aegyptiorum* quot adhuc extant imagines, ad vnamque inter se conspirant. Omnia enim eius gentis antiquae artis monimenta a Memnonis statua ad figulina sigilla in mumiis reperiunda, et ad larueas vsque e sycomoro in sarcophagis exscalptas etc. sibi simillimas et singulares plane (sed toto coelo a facie Chinenfium, quibus vulgo cognati dicuntur Aegyptii, abhorrentes) imagines exhibent. Facies enim
eorum

Groenlandi ap. OLFAR. I. c. *Esquimaux* in pictura nostra prope accedunt ad *Samojed.* LE BRUN n. 7 et 8.

eorum longior, nentiquam tamen macilenta, nasus procerior, versus alas autem latior, et in acutiorē apicem definens, os demum paruum labisque tumētibz cinctum certissima et in mumiārum quoque cranis adhuc agnoscenda, Aegyptiaci capita signa praebent.

§. 59. *Varietas hominum secunda.*

Huius varietatis clarissima exempla praebent *Stenoser*, globosa fere facie, naso parvus et acuto, et oculis angustis cantho exteriorē sursum vergente conspicui, quos tamen tota capita sibi adeo deformia reddere diximus, ut in his, quid naturae quid arti tribuendum sit vix adhuc dignosci queat.

§. 60. *Varietas tertia.*

Horum quidem hominum, *Aethiopum* praesertim facies adeo notae, et naso simo, labilis tumida etc. conspicuae sunt ut super eis plura movere superfluum haberet. Nasum eorum simum a quibusdam p) arti tributum, superiorum plurimi, siue autoptae, naturae vindicarunt q) quibus etiam bini aethiopum fetus in Museo Regio assertati, Rv YSCHII r) SEAE que s) iconibus simillimi, egregie respondent. Quamquam enim

p) HEMMERTAM p. 37.

q) iam MÜLLER *Fetus* p. 31.

r) *Thef. anat.* III. t. 2. fronte magis quam in aliis fetibus hirta, qualem et unum Musei Regii specimen prae se fert.

s) *Thef.* T. I. tab. CXI. f. 2.

enim omnes sero humani embryones simi sint, aethiopi tamen de quibus loquimur adeo repandos natus et interfusis (ut ISIDORI voce utar) habent, ut vel ex iis solis, etiamsi tumida labra negligenter quisque gentem eam agnoscat. Sed nostris demum temporibus CAMPERI viri summi ingenii acumen et industria longe certiore aethiopum physiognomiae characterem in faciei versus labia declivi prominentia rostrum productius quasi aemulante, inuenit, et observationes suas super huius aliarumque gentium physiognomia ex ipsa natura anatomes profundioris ope haustas propediem publicaturum promisit: quae eo avidius expecto quo maiorem voluptatem ex summis huius disquisitionis capitibus ab amantissimo viro coram demonstratis, praegustare mihi licuit.

§. 61. Varietas quarta.

Inter omnes quidem quas ex noui orbis diuersis gentibus mihi comparare potui fidas et gentinas imagines eadem intercadit longe diuersissima differentia, quam et quibus praepudicii experti inter Europaeque eiusdem gentis incolae agnosceret; adeo ut v. c. septem eiusdem nationis *Chirokefarum* procerum ao 1730 Londini quo. ad foedus cum anglis sancendum, venerant, ad vivum depictorum icones, quas coram habeo mirum quantum inter se differant: si quid tamen ipsis commune dicere velis, id omne ad caput proportionem reliqui corporis minus, ad arcus superciliares et zygomaticos protuberantes et oculos profundius in orbitam retractos redibit.

§. 62. *Varietas quinta.*

Oceani pacifici demum incolis etiam si satis inter se differant adeo ut facile sit truce[m] et effera[tum] *Nouo-Hollandorum* et *Nouo-Zeelandorum* vultum a longe mitiore et humaniore *Vtabittensum* distinguere; in vniuersum tamen omnes faciei partes profundius exscalptae ideoque altius protuberantes et a latere spectatae angulosae et Chinen[sium] planae et rotundae faciei ex diametro oppositae visuntur. Sed haec pro ratione curtae nostrae suppellectilis physiognomicae in praesentiarum sufficiant.

§. 63. *Capillorum diuersitas.*

Paucae adhuc corporis humani varietates praeter eas quae soli arti debentur recensendae restant; in peculiari membrorum partiumque formatione versantes. Pili quidem cum colore tum forma apud plerosque homines magnopere variant, in nonnullis tamen gentibus constantiorem habitum seruant. Et quidem ut in vniuersum candidos colores magis sub septentrionibus, fuscis sub austro gigni, dictum est, ita et capilli et oculi nigri torridis, albidi vero capilli cum caesis oculis, glacialibus plagis familiares esse videntur ^t). Prae aliis tamen Aethiopum crinis intensa nigredine et singulari crispitudine conspicuus est, quae tamen non minus ac cutis eorum color minime ipsis connata sunt sed temporis progressu,

^t) AVICENNA *canon.* L. I. *Fen.* I. v. HALLER *el. physiol.* T. V. p. 36 sq.

gressu, et solis, ut videtur, ardore ^{u)} contrahuntur. Fetus enim Aethiopes, quos diximus, leniter fuscis, et rectis capillis teguntur, qui vix ab Europaei embryonis lanugine differunt: ita ut cutis pilorumque tincturam simul sensim mutari probabile sit. Senum enim aethiopum cutem pallefcere, crinesque simul canescere, iam monuimus; et in aliis quoque hominibus obscenas partes ut fusca magis cute, ita et crispo pilo tegi, nota res est. Dari autem quoque Aethiopes nigro quamvis, recto tamen capillo, in nupero opere docuit D. ANTONIVS DE VILLOA ^{w)}. Ipsam denum Aethiopici pili structuram eandem ac ceterorum hominum, bulbumque perinde candidum esse alii docuerunt, ipseque saepius obseruavi.

§. 64. *Dentes.*

Et si dentes omnia reliqui scaleti ossa duritie longe superant, nihilominus tamen quod adfirmam et immutabilem formam ipsis mirum quantum ideo cedunt, quod soli nullo periosseo exterius obducti et definiti, plane nudi et tot aduentitiis mutationibus obnoxii extent. Minus itaque mirandum dentes in diuersis eiusdem caeli et aevi hominibus subinde maximopere figura sua differre, quam totas gentes singulari quadam et firma eorum forma inter se conuenire. Extant tamen huiusmodi exempla, ut

^{u)} COEL. RHODIGIN. l. c. p. 440 ed. Ald. nam arefactus capillus reflectitur atque incuruatur.

^{w)} *Noticias Americanas.* Madrid. 1772. 4. Entretenim. XVII. p. 305 sq.

ut *Tattarorum*, quibus dentes ex crudae carnis, equinae praesertim, esu, ab invicem separati distant: *Chinensium*, quorum dentes superius praeferioribus valde prominere D V H A L D E anchoret etc. Praesertim autem in *mumiis* Aegyptiacis singularis et valde memorabilis dentium structura nuper a me descripta est x) pridem quidem a magni nominis viro CONYERS MIDDLETON observata y) sed pro prodigio et monstro aut unici fere exempli habita, a me autem in plurium Mumiarum craniis, posteaque a cel. STORR z) in mumia Stuttgardiensis et

x) *Goetting. Magaz.* 1780. 1 St. p. 109 sqq.

y) *miscellaneous works* vol. IV. p. 170.

z) *prodr. methodi mammalium* Tubing. 1780. p. 24 sq. Nondum quidem adulti hominis mumia est, vix enim quartum pedem statura superat, nec dentium numerus in integerrimis maxillis conspicuorum 28 excedit, integram quoque et ad marginem notabiliter attenuatam aciem primores omnes offerunt. „Occurrit tamen, verba sunt Cel. STORRI „aliud momentum opportune adhibendum explicandae dentium primorum obruntationi, quam in exemplis hominum aetate praeventiorum deprehensam unice fuisse, sciam: quum „enim cuneatae dentium primorum formae modus „inter nos vulgaris sit, ut dens postica parte, qua ab „acie ad radicem pergit, crassitiei paulatino incremento in planum inclinatum abeat, quod maxime „in summa parte prope radicem eleuatur, primores „contra mumiae Stuttgardianae postica parte, qua „aliquod in nostris dentibus crassitiei incrementum „primum conspicuum esse incipit, gibbum exhibent „notabilem a portione dentis attenuata et in aciem „desinente sulci ope transuersi distinctum nec iugi-

„fer

et ab amicissimo SOE MMERRING in mumiis arenariis quae Cassellis seruantur, confirmata. Quamquam enim vix mentione egeat in tanta varietate mumiaram, quod ad tempus quo nempe conditae sunt, aut nationis aut religionis *a)* diuersitatem etc. non eandem, in omnibus quae adhuc extant earum speciminibus, figuram existere posse, eo maiorem tamen obseruatio nostra attentionem mereri videtur, quod aliquid lucis exinde ad distinguendas tot diuersi generis mumias, ad aeuum earum definiendum et s. p. mutuari fortassis possit.

§. 65. *Pedes.*

Aethiopum pedes non vno modo male formatos esse multi auctores sunt. *Moreti* Virgiliani auctor plura eorum vitia sequentibus recenset *b)*:

Cruribus exilis, spatiosa prodiga planta,
Continuis rimis calcanea scissa rigeant.

quibus HIER. MERCVRIALIS respondet, qui pedum scissuras Aethiopiae endemias dicit *c)*. Ali-
us

„ter in istam partem continuatum paulatimque
„deliquescentem, ut inde concludendum sit, infirmio-
„rem talium dentium aciem facilius hebetari et obli-
„terari posse, reliqua demum gibbosa saltem portio-
„ne, sic quidem aliquam omnino induente cum po-
„stremis dentibus similitudinem et s. p. „

a) Christianas ethniciis intermixtas etc. *Goetting*, *Magaz.* l. c. p. 116. et S. R. WALCHIVS in *Nov. Comm.* Goetting. 1780.

b) v. 35 sq.

c) de decorat. p. 103.

us memoratu dignus apud PETRONIVM *d)* extat locus, quem de servis ex Aethiopia agere, similibus iis quos *Negros* appellamus, Opt. HEYNE monuit *e)*. Aegyptios aethiopesque blaeis pedibus dixit COEL. RHODIGINVS *f)* etc. quae tamen omnia minime totis gentibus communia esse videntur, cum iam ALBERTVS DÜRER *g)*, postquam haec aethiopum pedum vitia recensuit, plures se vidisse optime ac symmetricè formatos addat; neque mihi ipsi in aethiopibus mihi visis, tale quid obleruare licuerit. Indoslanos autem cruribus longis et gracilioribus **)*, Tattaros e contrario et Samoiedas ***)* brevioribus esse certa satis extant auctorum testimonia. Genuum crassitiem apud Nouozelandos vitae generi deberi cel. REINH. FORSTER monuit *h)*.

§. 66.

d) c. 102. *age, nunquid et labra possumus tumore terribissimo implere? nunquid et crines calamistrò convertere? nunquid et frontes cicatricibus scindere? nunquid et crura in orbem pandere? nunquid et talos ad terram deducere? nunquid barbam peregrina ratione figurare?*

e) ad Moreti l. c.

f) l. c. ed. Ald.

g) l. c. Fol. X. iij.

**)* Cl. KANT l. c. p. 155.

***)* v. post MARCVM POLO, AD. OLEARN *Reise* p. 160.

h) *Observations* p. 237.

§. 66. *Mammæ.*

Mammæ aethiopissarum *b**), aliarumque *i*) australium feminarum, pendulas, vitæ genere et lactandi modo contrahi, eo minus mirandum, cum et pulcerrimas Turcarum in Archipelagi insulis feminas perpetuo balneorum et lavacri calorum abusu eodem vitio obnoxias esse, notum sit *i**), quod tamen, quem modo citauimus Cel. FORSTERS in Nouo Zeelandis et Societatis insularum incolis solo et aëri tribuere mauult *k*).

§. 67. *Pronunciationis singularia.*

Iis humani corporis mutationibus quæ vitæ genere accidunt, eas quoque accensere licet, quæ linguarum differentiae ortum debent, quæque in ipsis interdum loquellæ organis reperiuntur. Caloris enim frigorisue potentiae eam discrepantiam cum Cl. IOANNE SENEBIER *k**) tribuere facilis vicinarum sibi linguarum comparatio prohibet. Num quis enim climati tribuere auderet, quod Ephraimitæ *Sibolet* pro *Schibolet* dixerint, Chineses litteras *R* et *D*, Hispani *M* finale, insularum Marquesas incolæ aut Groenlandi Kamtschadalorum *Tsch*,
Ks

*b**) FERMIN *oecon. anim.* p. 117.

i) Hottentottæ KOLBE *Vorgeb. d. g. H.* p. 474. Inf. Horn incolæ ap. LE MAIRE et SCHOUTEN in DALRYMPLE'S *Collect.* T. II. p. 58.

*i**) NICOL. NICOLAI *itinerar.* p. XXVIII. b.

k) l. c. p. 270.

*k**) *L art d'observer.* Genev. 1775. 8. T. II. p. 227 sq.

As etc. pronunciare nequeant? *) Sed prolixiorē super ea re esse, immensū in hoc genere labores Exc. BÜTTNERI vetant, qui incredibili studio quicquid ad id argumentum spectat, collegit, propediemque prelo tradet.

§. 68. *Varietates generis humani artificiales. v. c. Circumcisio.*

Ad ea transeo quae, praeter capitis formationem adhuc in reliquis corporis partibus apud varias gentes artis ope mutari solent; primo de mutilatis dicturus, ubi membra et partes corporis rescinduntur, euelluntur etc. Vetusissimam ex his circumcisionem esse, cum *Sacrae Litterae*, tum HERODOTI l) de Colchis, Aegyptiis et Aethiopibus narrationes, et late patens eius ritus imperium m) testantur. Neque enim ad potiorē tantum, sed apud plures orientis populos ad sequiorem quoque sexum pertinet, cū eadem pudendi particula quae virilis membri praeputium respondet n), praescinditur; cuius ceremoniae copiosa

*) v. HALLER *de c. h. partium function.* T. VII. p. 365.

l) p. 102. 125 sq. ed. GRON.

m) Angolae Negri, HUGHES *Barbad.* p. 14. Vtahittenses, Cel. REINH. FORSTER l. c. p. 249.

n) ita et P. BELLON. *obs.* L. III. c. 28. et si eam particulam graecis *Hymenaea*, latinis *Alas* dici, confuse addat. neque tamen ipsis alis (κενημοι, πτερυγωματα) parci THEVENOT auctor

piofa ex antiquis nouisque auctoribus testimonia et historias collegerunt MART. SCHVRIGIVS o) et THEOD. TRONCHIN p). Nobis in praesenti fufficit, lectoribus exhibere iconem (TAB. II. Fig. 4.) genitalium puellae circumcisae XVIII annorum, quam benevolentiae Exc. NIEBVHR debemus, qui et publici eam iuris facere nobis benigne concessit. Erat enim inter quaestiones, celebri societati in Arabiam peregrinanti, propositas, vna, circumcisionem vtriusque sexus spectans q), cui, vt ceteris fere omnibus, egregie satisfecit, qui vnica ab expeditione superstes rediit V. Cl. r) adeo vt et ipsam eam de qua loquimur iconem reportaret, quam ad viuum fecerat magnus artifex G. W. BAVRENBIND. Ipsum in ea clitoridis corpus, nudum et praeputio suo orbem, e labiorum superiore commissura, sub pube abrafa pendenis, conspicitur, cui vrethrae, vaginaeque vteri orificia subiacent; quae si fortassis non adeo exquisita viderentur quibusdam, pictoris festinatio facile excusabit s).

§. 69.

est: *Voy. L. II. c. 74.* Saepe autem harum partium graecae voces inter se confunduntur; quarum genuinas explicationes v. in HENR. STEPHANI *diction. med.* p. 536 et 599. et IOACH. CAMERARII *comment. vtriusque linguae* p. 359.

- o) *muliebr.* p. 116 fq. 142 fq. *parthenol.* p. 379 fq.
- p) *diff. de clitoride* p. m. 75 fqq.
- q) Exc. MICHAELIS *Frag.* p. 155 fq.
- r) *Beschbr. v. Arab.* p. 77 fqq.
- s) *ib.* p. 80. *Herr B. hat es nach der Natur aber mit zitternder Hand gezeichnet.*

§. 69. *Monorchides.*

•Eunuchi *) non tam ad argumentum nostrum spectant, quam monorchides, quibus in infantia alter testis excinditur. Inprimis hic mos apud Hottentottos inualuit, qui octauo plerumque, imo, si K O L B I O †) fides, quandoque decimooctauo demum aetatis anno, monorchides redduntur. Velociore eos currendo fieri putant; fertilitati autem simul noceri peregrinatores monent ‡). Similem testis iacturam Heluetici rustici non raro patiuntur, qua circumforanei antiquo more hernias curare solent §).

§. 70. *Americani imberber.*

Ad mutilata demum pilos refero, a nonnullis gentibus in diuersis corporis partibus eradicari solitos. Ita Buratti barbam saltem submentalem seruant, reliquam euellunt x): Turcae omnes, praeter capillos barbamque, reliqui corporis pilos, variis vnguentis, delent y): Utahittenses crines sub-

axil-

*) V. LA MOTTRAYE Voy. T. I. p. 409.

†) p. 147.

‡) IO. SCHREYER p. 34.

§) V. HALLER adu. BVFF. operum minor. T. III. p. 183.

x) LE BRVN Voy. p. 120. Memoir. sur les Samojedes etc. p. 39 sq.

y) LEONH. RAVWOLF Raiss p. 31 sq. BVFF T. III. p. 438 sq.

axillares eradicant z): et Americae plerique populi barbam extirpant, quae res in veterem illam opinionem a) abiit, Americanos sua natura inherbes esse. Sed alibi iam ex omnibus fere Americae zonis vere barbatorum incolarum exempla attuli a*) et si hodie quibusdam natura sua nunquam barba venit ex generat onis phaenomenis et *nisus formativi* legibus id fieri, vberius exposui b).

§. 71. *Aliae mutilationes.*

Digitum minimi resectionem apud quarundam oceani pacifici insularum *) incolas solemnem, dentium apud alios exacutionem artificiosam c), reliquasque tam parui momenti mutilationes, omitto.

§. 72. *Auriculae enormes.*

Ad deformationes partium inprimis auriculas pendulas et enormes refero, a longo inde tempore apud varias gentes amatas, adeo vt antiquae de Scythicis in Ponto populis fabulae ansam praebuerint, tam magnas ferentibus auriculas, vt tota ipsorum

z) HAWKESWORTH T. II. p. 188.

a) denuo repetitam in *Recherch. sur les Americains* T. I. p. 37. *Quest. sur l'Encycl.* T. VII. p. 98.

a*) v quoque Gel. ZIMMERMANNI *Geograph. Geschichte des Menschen* p. 70 sq.

b) *über den Bildungstrieb u. das Züchtungsgeſchaeft* II. p. 66 sqq.

*) *Friendly Islands*. IAC. COOK iter alter. Vol. I p. 222.

c) Aethiop. HEMMERSAM p. 37.

rum corpora iis contegi queant *d*). De Malabaris Commorae *e*), Reynaris, Moluccarum *f*) et Mallicolae *g*) incolis certe compertum habemus, variis eos artibus auriculas praegrandeas et vere monstruosas reddere. Mire laciniatas, australis hominis pictura apud CORN. LE BRUN exhibet *h*).

§. 73. *Aliae deformationes.*

Virilis membri praeputium studiose prolongare quosdam populos, ut freti Magellanici accolae *i*), nouo Zeelandos *k*) etc. peregrinantium docent relationes. Chinenfium enormes ungues ****), tot aliarum gentium genae et labia perforata; aut nasi interfinia et auriculae ad annullos transmittendos pertusae etc. itidem tum mirandi studii natium corporis ornatum arte superandi, tum multifariae et diuersissimae super pulcritudinis idea opinionis, aequae luculenta praebent testimonia.

§. 74.

d) PLIN. IV. 13. VII. 2. POMPON. MELA L. III. *de Hisp. et Septentr. insulis.*

e) SCHREYER p. 117.

f) MAXIMIL. TRANSYLV. ap. ZAHN *Spec. T.* III. p. 69.

g) arundine ipsas perforant.

h) n. 197.

i) OLIV. V. NOORT p. 22.

k) HAWKESWORTH Vol. III. p. 50.

****) v. iconem apud GREGOR. SHARPE *de lingua Sines.* ad calcem *Syntagm. dissertationum* THOMAE HYDE Vol. II. p. 512.

S. 74. *Corpora picta.*

Pigmentorum et varii generis fuci usus, ipsas quidem membrorum formas non inuat, adeo constans tamen est in quibusdam gentibus, ut eum plane intactum relinquere nefas foret. Alii quidem varia pigmenta cuti saltem illinunt, alii autem eandem acu prius pungunt, tumque demum colores infricant, tenacissime tunc inhaerentes. Vterque ritus apud remotissimas et maxime diversas gentes inualuit. Pingunt se v. c. Kanagyssae *l*) Californii *m*), Turcae *n*), Insularum St. Crucis *o*) et Malli- colo, Nouae Hollandiae *p*), Capit. Viridis *q*) etc. incolae *r*). Acu autem in ipsa cute lineas ducere (*tatowiren*) uquimus Tungusae *s*), Tschuktschos ***). Arabes

l) in Ens. Kad-jak archipelagi Olutorii STAEHLIN l. c. p. 32.

m) BEGERT p. 109.

n) RAVVOCKE, RVSSEL, NIEBVHR in utroque opere.

o) intensa nigredine ALVARO MENDANA DE NEYRA's ap. DALRYMPLE Vol. I. p. 78.

p) PARKINSON Tab. XXVII. abdomen et crura zonis candidis distincta.

q) caeruleo v. D. GRÖBEN p. 19 sqq.

r) de Pictis vet. v. Cl. MARTINI ad BVFF. *allg.* N. G. VI. p. 258 sqq.

s) NIC. WITSEN *Tattaria* ed. poster. Vol. I. p. 208. *La Russie ouverte etc.* Petersb. 1774. fol. Fasc. I. tab. 5. ic. color. LE BRUN p. 118. 10. G. GMELIN *Reise* I. p. 77. II. p. 647 sqq.

***) KRAUSCHENINIKOF *Kamtshatka* P. II. p. 152.

Arabes *z*), Esquimotas *u*), Nouo-Zeelandos *w*), Vtahittentes *x*), multasque Americae vniuersae gentes *y*).

§. 75. *Ad dicta Epilogus.*

Et haec fere sunt quae super corporis humani eiusque membrorum varietatibus aut elimate, aut vitae genere, aut diuersis connubiis, aut demum arte effectis, enarranda habui. Facile quisque videt argumentum nostrum circa totarum gentium varietates versari, neque eas ad rem nostram pertinere quae vni alteriue indiuiduo fortuito acciderunt; ideoque infelices illos infantes hinc illinc inter feras repertos, summo iure hic loci omitti: eo magis cum iam Cl. Virorum industria quicquid de his exemplis innotuit studiose collegerit et ex professo pertractauerit *y**).

67

a) NIEBUHR *Reis.* I. tab. LIX. arabissa ex Te-hama.

u) Feminae in tabula nostra, duplici punctorum serie in arcu frontali, simplici sub labio infer. pictae sunt.

w) PARKINSON Tab. XVI. XXI. XXIII.

x) *id.* Tab. VII.

y) prolixè IO. DE LAET *adu.* HVG. GROT. *de orig. gent. Americ.* Amst. 1643. 8. p. 104 sqq. Canadens. in *Mus. Kirch.* ed. BATTARRAE Rom. 1773. fol. P. I. Tab. I. II. ic. color. In Terra del Fuego PANKINS. Tab. I. veterum populorum exempla congeffit PH. CLUVER *German. antiquae* p. 129.

*y**) antiqua exempla AELIAN. v. h. L. XII. c. 42. ALEX. AB ALEX. *Genial. Distr.* L. II. c. 37. de

G 5

Cyro

et hobilissima, ratio sc. inculta manet, dura autem necessitas humanam eorum naturam adeo inuertit, ut haec brutis simillima anthropomorpha, si quos alios, ad LINNAEANOS homines monstrosos referrem.

§. 76. *Super leucaethiopum morbo Excursio.*

Morbi quidem, quibus corpus humanum affligi solet, multo minus quam ferus hominum infantum status, argumenti nostri esse videntur: et tamen inuiti quamuis pathologiam hic loci tangere, nuperorum quorundam Cl. Virorum lapsu cogimur, qui morbosos de quibus iam nobis sermo erit, non solum pro peculiari generis humani specie, habere, sed et eodem cum simis confundere, haud dubitarunt. Cutis ET oculorum *complicatum* vitium est 2), cum apud diuersissimarum gentium homines,

tum

Cyro dubitat HERODOTVS L. I. de Romulo et Remo LIVIUS L. I. c. 4. hos defendunt PLIN. VIII. 15. XV. 18. et PLUTARCH. *Romul.* c. 11. Gargoridis ex Filiae stupro nepos IUSTIN. L. XLIV. c. 4.

De nuperis v. elegans, quoad historiarum collectionem, HENR. CONR. KOENIG *Sched. de hom. inter feras educat. statu nar. solitario.* Hannover. 1730. 4. PH. HENR. BOECLER *de statu animar. hom. feror.* Argent. 1756. 4. LINNE' *anthropom.* T. VI. *amoenitat. ac.* p. 65 sq. et S. N. l. c. p. 28. prolixè Cl. MARTINI l. c. p. 263 sqq.

- 2) Miratus sum cum nuper Viros quosdam cl. in eo a me dissentientes viderem, quod morbosam huius leucaethiopiae naturam negare, imò eandem cum natu-

tum inter varia animalium quadrupedum, avium-
que genera, quandoque occurrens. Vt enim supra
candorem corporum organicorum frigori debitum*)
vidimus, ita nunc alia vitiosa magis nec a climate
pendens albedo considerata venit, quae nec ab
ipsis plantis a) abesse videtur, magis tamen, firmis-
que et singularibus symptomatibus inter animantia
observatur, quibus tunc cutis et pili aut pennae plu-
maeque, praeter naturam cretacei fere aut lactei,
oculi vero grisei, rubellinae coloris esse solent. In
paucis generibus hic singularis status in alteram qua-
si naturam abiisse videtur, ita ut semper sibi similes
pariant, idemque per omnes generationes color
seruetur; in plerisque autem sparsa saltem et ano-
mala eiusmodi videntur exempla, quae ab soliti co-
loris parentibus nata, facile etiam his similes fetus
iterum procreant; aut certe inter paucarum familia-
rum limites tenentur.

§. 77.

naturali quorundam animalium hyemali albedine
confundere haud dubitarint: id quod sane abs Vi-
ris physiologicis doctis, et vel summam pigmenti
nigri oculum internum obducentis et in isto mor-
bo deficientis dignitatem considerantibus, haud
expectassem.

- *) Frigori enim, aërisque caelique potentiae eam
de qua illinc locutus sum albedinem deberi vel
ex eo luculenter patet quod ea sola animantia
colorem mutant quae istis potentiis hieme obno-
xia sunt, ~~ea~~ vero quae eam tempestatem in cry-
ptis subterraneis aut aliis receptaculis alto so-
mno sepulti transigunt, nativus color integer et
immutatus seruetur.

- a) cyani, rosae etc. anomala ex nativo colore in
albidum vergentes.

§. 77. *Cuniculi albi.*

Ex prioribus notissimi sunt cuniculi albi, quos non inepte sui generis leuc-aethiopes dixit N I C. L E C A T *b)*. Constans his et perpetuus est niueus pilorum, roseus autem seu rubidus oculorum color, qui in reliquis aut griseus aut niger existit. Consideratur enim in istis nigram pigmentum quod animalium mammalium, auium, amphibiorum, multorum piscium, imo et insectorum oculos interno conuexit, cuiusque sedes in cellulosa tela tunicam chorioideam, vneam etc. obducente, quaerenda est. Maximi hanc nigredinem ad recte beneque videndum momenti esse, praeter alia argumenta praesertim debilis eorum animalium visus testatur, quae eo pigmento aut in totum, ut in cuniculo albo est, aut etiam quoad partem tantum destituuntur *c)*. Nam et ea animalia, quae coeruleum aut viride *tapetum* habent, eo difficilius claram et meridianam lucem ferunt, quo maior aut splendidior iis ea pars existit; ut in fele aliisque animantibus quae nocturnas suas agunt, observare est. Sed his tamen externa chorioidis facies, et internae quicquid praeter tapetum restat, nigredine debita obducitur, cuius autem in iis de quibus loquimur cuniculis, ne vestigium quidem apparet. Numerosissima hinc, si sanguine turgida sunt, vasa, roseo fere aut aureo colore per pupillam et in iride transparent; qui elegans rubor perit si oculi bulbus ex orbita eximitur sanguisque effluit; manet, si eadem vasa prius

b) *Coul. de la peau* p. 55.

c) Senibus pallescit Chorioides.

us sebo miniato repleueris. Pupilla, ut et in aliis de quibus nobis sermo erit animalibus, amplissima, etiam post mortem; iris, si a vasis recesseris, albida, vix floccosa; quae, si vnquam aliorum animalium irides, ob ipsum alieni pigmenti defectum, nullas ipsi esse fibras circulares, luculenter monstrat: vasa eius elegantissime serpentina; plicae autem processuum ciliarium, si injectio rite successerit, ut nil supra etc. Cum hoc oculorum vitium adeo familiare sit huiusmodi cuniculis, ut et eorum femellae, a nigris griseisque masculis compressae, albos fetus et rubros oculos ferentes pariant; certe non mirum est eos etiam facilius luci adsuescere, diemque ferre discere.

§. 78. *Mures albi.*

Aliter natura murium alborum comparata est, qui, etsi quandoque per plures generationes pilorum niueum, rubrumque oculorum colorem, perinde ut cuniculi, seruent, nihilominus tamen maxime lucifugi *d)* manent. Est hic Goettingae pictoria domus, in qua non raro mures albi capiuntur, quorum plures viros vidi, qui interdum, et si lux admoueretur caueae, in gossypium quod ipsis additum erat, statim se recipiebant, in crepusculo autem, et si nubila tempestas esset, vegeti discurrebant.

§. 79. *Aliorum animalium morbesca albedo.*

Sed praeter cuniculos muresque alia quoque sunt animalia, in quibus haec pilorum, pennarum-

ne

d) *physical. Belust.* 14. St. p. 439 sq.

ne et oculorum varietas, etsi rarius, observatur. Inter equos *e*; quandoque tales cernuntur; qui autem a Danica peculiari stirpe distingui debent; quae etsi atbis nascatur pilis, ungulas tamen et oculos nigros, imo ex Cl. KERSTINGII observatione rete Malpighianum quoque fuscum habet.

Canes albos, oculis rubris ipse vidi: ericetum eiusmodi munificentiae Cl. SVLZERI debeo: similem sciurum vivum aluit I. I. WAGNER *f*).

In avium tribu, albae varietates cum rubris oculis, quandoque inter passeris Canarienses, pavones et gallos; rarissime, certo tamen, inter corvos occurrunt.

§. 80. *Leucaethiopia humana.*

Quod demum homines attingit, eodem vitio correptos, eorum historia a nuperis quibusdam adeo deturpari, fabulisque confundi cepit, ut fere condonandum sit aliis qui seduci se passi sunt, novamque exinde generis humani speciem constituere haud erubuerunt. Partium itaque nostrarum erit commenta a vero separare; morbum, non peculiarem humani generis varietatem, non speciem esse, demonstrare; et eius symptomata seorsim enarrare; eumque et veteribus cognitum, et per totum fere terrarum orbem grassantem ostendere.

Summi LINNAEI lapsus, per tot egregii operis editiones repetitum *g*) et quem alii Cl. viri
fidei-

e) EDM. CHAPMAN de leucaeth. in fine.

f) b. n. Helvet. p. 185.

g) S. N. XII. p. 33.

Adeliter a Numtuum recantant, post BORRONII *b*)
 PAVWIGque *b**) acres censuras ultro vrgere, reliqua
 eius immensa vere merita, nostraque erga tantum
 virum reuerentia, vetant. Tribus factem verbis
 indicasse sufficiat; Simiarum attributa illinc cum
 humanis confusa esse; neque *corpus nostro dimidio*
minus, nec *oculos orbiculatos cum membrana nicti-*
tante et visu laterali in utrumque latus simul i) nec
manuum digitos in erecto attingentes genua, nec
cutaneam pubis plicam, *k*), nec demum linguam si-
 bilam et arrogantia illa cogitata, *spem futuri do-*
minii etc. ad summum Diuini Numinis opificium
 pertinere, sed ad fabellas releganda esse.

§. 81. *Symptomata morbi.*

Morbus est humani corporis, plerumque con-
 genitus, in totum illi similis, quem varia animalia
 quandoque corripere, diximus: in eo autem diuer-
 sus, quod symptomatibus ludat, modoque grauius
 modo lenius hominem inuadat: in aliis terris rarior,
 in aliis frequentior et endemius sit: hinc per fami-
 lias propagetur, illinc vage saltem et sparsim aliquem
 occupet. Cutem oculosque simul afficit, ideoque
 cum ad impetiginem, tum ad luscitionem *m*) re-
 ferri

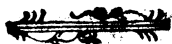
b) T. XIV.

i) *Rech. sur les Am.* T. II. p. 69. sq.

k) DALIN V. *am. acad.* T. VI. p. 74.

l) *ib.* p. 73.

m) *Luscitio, vitium oculorum, quod clarius vespere*
quam meridie cernit, FESTVS. Eodem sensu
νυκταλωπιας vocem sumit HIPPOCR. *prorrh* II.
 GALEN. *isag.* PLIN. L. XXVIII. c. II. et THEOD.

ferri posse videtur: utrique enim pariter cognatus est, ut ex symptomatum recensione patebit. Quod cutem l. potius cuticulam, quae princeps morbi sedes est, attingit, ea non vno modo in eo afficitur: semper quidem vitiose albescit, pilique *n*) aut pubes eodem nunc candore inducuntur; diversimode autem simul ipsius epidermidis natura mutatur; neque semper tota, sed et, raro quamvis, sparsis tantum per corporis superficiem locis, corripitur. Hoc autem modo aegrotantes ab illis hominibus probe separandos esse, quibus *rete* tantum vericolor est, supra iam monuimus *o*). In morbidis de quibus loquimur, asperas esse et tactu quoque a reliqua cute distinguendas maculas*) apud Indos orientales post FRANC,

VA.

PRISCIANVS L. I c. 10. VARRONI e contrario lusciosi qui *vesperi non vident*; ut *νυκταλῶπες* AËTIO, PAVLO, ACTVARIO et ORIBASIO qui *interdiu cernunt, sed sole occiduo hebetius, noctu vero nihil vident*. Plura super his confulis nominibus v. ap. H. STEPHANVM *Dict. med.* p. 418. sq. AN. FOESIVM *vecon. Hippocr.* p. 263 sq. FR. TAVRMANNVM ad PLAVTVM *Mit. lib. 3. 52.* et IO. HARDVINVM ad PLINII L. c. p. 471. HIPPOCRATEM sequitur Desideratus R. AVG. VOGEL *de cogn. et cur. c. h. aff.* p. 475. sq. ubi *Nyctalopia veterum* (*Hemeralopia recentiorum*) *coecitas diurna*; *Hemeralopia veterum* (*Nyctalopia recentiorum*) *coecitas periodica* audit, quae *sub crepusculum incidit*.

n) v. ACTVAR. L. II. π. διαγν. παθων. c. 23. αλφοι.

o) p. 88. n. r)

*) In puella leucaethiopissa, a parentibus nigris in inf. Sti. Dominici nata et ante aliquot annos Parisiis visa dorsa manuum prae reliquis partibus

VALENTYN obseruauit Cl. RVDOLPH. p) Tataros similiter variegatos reperiri STRAHLENBERG q) et Io. BELL r) referunt: Malabaros autem, magnis eiusmodi maculis ex albo flauescensibus distinctos, relationes Hallenses describunt, s) malumque leprae simile faciant. Proxiue ab hac morbi specie ea abest, qua tota candet corporis cutis, alieni tantum coloris maculis, flavis v. c. t) hinc inde adpersis u), aut ubi color ex albo rubroque mixtus est w): aut facies saltem natium ruborem retinuit x).

§. 82. *Albedo vitiosa.*

Plurimis autem tota cutis, non uno tamen modo, candet. In multis enim epidermis praeter colorem parum aut omnino nihil natura sua mutatur, ita ut ceteroquin nil morbidum praese ferre videatur.

Tales

rugosa et aspera. v. BUFFON *Supplement* T. IV. tab. 4. DICQUEMARE in *Journal des Savants* m. Sept. 1777.

p) SCHREBER *Saengsb.* p. 15.

q) in Sibiria. *Nordöstl. Eur. u. Asia* p. 121.

r) Zulimmi. v. BELL's *Travels from Petersburg to diverse parts of Asia*. Glasg. 1763. 4. T. I. p. 89. scorbutico malo tribuit.

s) *Tranquib. Miss. Ber. Contin.* XXI. p. 741. Similes videri equis ex nigro et albo variegatis.

t) *wie Sommerflecken.*

u) *Tranqu. M. B. Contin.* CVI. p. 1282 sq.

w) *ibid. Contin.* XLVI. p. 1239. sq.

x) OLIV. GOLDSMITH's *hist. of the Earth*. T. II. p. 241. an talis fuerit Utahitensis ille ap. PARKINSON p. 27. decidere non audeo.

Tales sunt, quos curatissime descripsit LIONEL WABER y), isthmi Darici multi incolae; qui copiosa, sed tenui et nigra pube vestiti dicuntur. Similis erat ex Ternatae vicina insula, elegans femina quam Bantamici regis concubinam dicit LE BRUN z): et quinquennis puer academiae Parisinae ostensus a). Alium, nuper Londini visum, cute Europaeo similem dicit Anglus poeta b). In multis autem scabra quoque epidermis est. Ita de Tamulico Iudi magistro lego, cui cutis desquamata quasi erat, ut in rubrum colorem vergeret c). Leporam albam morbum dicunt, Malabarice *Wönkusch-tam* s. *Wenküschtam* d). Similis videtur Paraguaensium quorundam crusta leprosa, piscium squamas referens, indolor, nec reliquam sanitatem afficiens e). Leprosos quoque facit albos Aethiopes IOB. LUDOLEVS f), et Guineenses ISAACVS VOSSIVS g). Ipse per plures annos Saxonem novi iuvenem, cui tota cutis, non ipsa facie aut volis manuum exceptis, albis et calcareis quasi squamis aspera erat, et per numerosa crustae interstitia

et

y) p. 107.

z) p. 393.

a) *Hist. de l'ac. des sc.* 1744. n. V. p. 12. sq. VOLTAIRE *melang.* T. III. p. 326. MAUPERTUIS *Venus physique* p. 147.

b) OLIV. GOLDSMITH l. c.

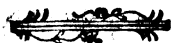
c) GOTTL. ANAST. FREYLINGHAUSEN *neuere Missionen-Geschichte* 8 St. p. 1071.

d) *Tranqueb. M. B. Cont.* CVI p. 1283. not.

e) *Lettres édifiantes.* Rec. XXV. p. 122.

f) *Hist. Aethiopica* L. l. c. 14. §. 32.

g) *de Nili et alior. fl. origine.* p. 68.

et fissuras quasi, rubra apparebat. Deffuebant interdum hae squamae, tumque magis rubebant membra; continuo, autem nouae succedebant. Pubes alba erat; capilli autem et supercilia, si recte memini, mustellina. Hi enim pili, non vt pubes eundem in hoc morbo colorem seruant, sed diuersimode ludunt. Plerisque niuei sunt *b*), molles et simillimi lanæ caprinae *i*). Neque tamen et hic candor constans est, sed succedente ætate in rubellum mutatur *k*). Capillos rufos et flauos suis Leucaethiopibus VOSSIVS tribuit *l*), flauierant in familia Malabarica *m*), aureoli in puella Manilica apud G. IOS. CAMELLI *n*).

§. 83. Oculorum affectio.

Haec de altero morbi nostri affectu; quo cum impetigine conuenit. alter, vt diximus, oculos afficit, et ad luscitionem pertinet, cuius tamen quoque symptomata mirum quantum variant. Multis palpebrae tumidae *o*), coniucentes, Dariensibus semilunari apertura *p*); omnes interdum nictant, id quod
et

b) v. d. GRÜBEN l. c. WAFER p. 108. *Tranqu. M. B. Contin. XLVI. CVI. etc.*

i) ib. GOLDSMITH l. c. *The hair was white and woolly, and very unlike any thing I had seen before.*

k) *Tranqueb. M. B. Cont. CVI. p. 1283 not.*

l) l. c.

m) *Miss. Ber. Cont. CII. p. 637.*

n) *philos. Transact. n. 307. p. 2268.*

o) LE BRUN l. c.

p) WAFER p. 108. — *their Eye-lids bend and open*

et in iuvene illo videre erat cuius epidermidem modo descripsi; maxime id incommodum ipsi accidit quamdiu fuit hyems, vbi niuis candorem ferre non poterat, vt glacies ipsi ideo timenda esset. Paucis iris continuo movetur, et pupilla adeo inquietata est, vt minuta obiecta, v. c. litteras, nunquam distinguere possint *q*). Iridis et chorioidis colores varii quidem, omnes tamen pallidiores, vt minus lucis absorbeatur, et retina eo magis afficiatur.

Multis roseae sunt, vt animalibus quae recensuimus. Tales habere nouimus, agricolae gallici *r*) duos filios vnamque filiam. In Leucaethiopis 1744 Lutetiae visi oculorum descriptione variant Viri Cl. MAUPERTUIS et VOLTAIRE; huic enim rosei, illi caesii dicti sunt. Vniendi tamen si Cl. FONTENELLE *s*) sequimur, qui certa tantum sub oculorum positione rubram apparuisse iridem etc. refert. Rufae erant illi, quem vidit OLIV. GOLDSMITH. Sed et caesii non raro in hoc morbo oculi sunt. Vt enim hic color in totum debilem potat visum, post AVICENNAM et AVERROËM notante HERMANNO CONRINGIO *t*), ita et praec-

open in an oblong Figure, pointing downward at the corners, and forming an Arch or Figure of a Crescent with the Points downwards. From hence and from their seeing so clear as they do in a Moon-shiny Night, we us'd to call them Moon-ey'd.

q) *Miss. Ber. Cont. XLVI. p. 1240.*

r) in paroecia Champniers, $1\frac{1}{2}$ Leuc. ab vrbe Civraye. 1773 adhuc in viuis erant.

s) L. c. Hist. Ac. Par.

t) de hab. Germ.

praesertim in nyctalopibus nostris saepe occurrit. Caesius erat quem noui iuuenis. Et qui inter Malabaros lepra alba cum luscitione laborant, similem oculorum colorem gerunt *u*): vt et ii qui in R. Loango extare dicuntur *w*). Griseos ipsis oculos tribuit DAPPER. Nescio annon et ipsius HERONYMI CARDANI familiam hoc nostro morbo laborasse probabile sit. Ipse enim in *vita propria* *x*): *pater ruber, oculis albis et quibus noctu videret*. — et paulo post: *filius meus natus maior oculis illi similissimus* — et alibi *y*) de eodem primogenito: *patri mea similis, oculis parvis, albis et qui nunquam quiescebant* — et de se ipso alibi *z*): *prima iuuenta nuper exspectatus in maximis tenebris omnia lustrabam, ac si dies clara esset. sed breui tamen vis illa mihi subtraheretur. Nunc etiam aliquid video, sed tamen non discerno*.

§. 84. Reliqui corporis habitus.

Sed haec de externa cutis et oculorum conditione in morbo nostro laborantibus sufficiant. Paucis adhuc de reliqua eorum corporis constitutione dicendum erit. Primo ergo non omnibus perinde teter aut foedus habitus est. Nam et plures eorum regis Loangi satellitum constituere relatum est *a*).

H 3

Certe

u) Tranq. M. B. Cont. CII. p. 637. et CVI. p. 1283.

w) Voss. l. c. p. 68.

x) p. m. 7 sq.

y) p. 70.

z) de rer. variet. L. VIII. c. XLIII. p. 161. T. III. oper.

a) VOSSIVS l. c.

Certe alia Bantamici Regis amica erat *b)*; et alia Malabarica militi Europaeo nupsit *c)*. Illa corpore quadrato et genis rotundis describitur. Et robusti satis videntur vt noctu certe res suas agere possint. Imo et ipsos noctu vicinas regiones hostiliter inuadere dicitur *d)*, et Lusitanos alios ex Guinea Brasiliam versus transtulisse, vt in aurifodinis opera facerent; vitae certe genus hoc foret, vbi nyctalopia prodesse posset.

Alii autem debilis et imbecillis corporis esse videntur. De Dariensibus WAFER *e)*. Gallici parochiae Champniers vix sub dio esse possunt. Malabarici certe longiora itinera perferre nequeunt *f)*, neque ventum, aut aestum *g)* cito defatigantur *h)*. Solis candor lacrumari eos facit *i)*. nebula autem tempestate non male vident *k)*.

§. 85. *Animae conditio.*

Animam autem et mentis dotes hoc morbo minime affligi, sed bene valere posse, exempla docent. Quem toties dixi, iuuenis, non vnus generis

b) LE BRVN l. c.

c) Miss. Ber. Cont. CVI. p. 1282.

d) v. D. GRÜBEN l. c. GEORG. AGRICOLA de anim. subterr. rogis ardentibus abigi, quod lucem eorum horreant.

e) a weak people in comparison of the other.

f) FREYLINGHAUSEN l. c.

g) Miss. Ber. Cont. XXVI. p. 151.

h) ib. et FREYLINGH. l. c.

i) WAFER.

k) FREYLINGHAUSEN.

ris scientiarum, imo et quas humaniores dicunt, eleganter doctus erat. Malabaricum paedagogum, poemata callentem, citauimus. Et, si licet, magnum artis lumen CARDANVM cogitemus.

§. 86. *Morbus veteribus cognitus fuit.*

Haec ergo morbi phaenomena et symptomata sunt. Eum omnis temporis locique gentes inuadere, et partem ad endemica partem autem ad sporadica mala pertinere adhuc demonstrandum restat. Vtroque inodo iam priscis cognitus fuit. Sporadicum enim eiusmodi exemplum fabulae Romanensi ansam praebuit quam *Aethiopicorum* titulo HELIODORVS reliquit. Rex Hydaspes nempe filiam Charicleam, quae eum ex improniso agnoscit, pro sua suscipere dubitat, quod ipse cum vxore sua *aethiopes* sint, illa autem *candida cute*. Verum Sisimithres, Charicleae aduocatus, qui ipsam tenellam adhuc sustulerat, totam rem patri declarat: *alba*, inquit, *et ea fuit quam sustuli: alioqui et annorum tempus conuenit cum praesenti aetate puellae, cum 17 fere annos haec, et expositionis tempus, impleuerit*. Porro et oculorum aspectus mecum facit, *et totam vultus effigiem ac excellentem formam, quae nunc apparet, conuenire cum ea, quam tunc cernebam, agnosco* l). Fortassis etiam, quam ARISTOTELES m) habet, mulieris siculae ex adulterio cum Aethiope nata
filia

l) L. X. p. 477 sqq. ed. BOVRDELOTII, Paris 1619. 8.

m) *Hist. animal*, L. VII. c. 6.

lia, huc pertinet, non patris aethiopis colore praedita, quae autem filium postmodum peperit, anitâ nigredine denuo conspicuum.

Sed et endemicum eundem morbum norant veteres, adeo ut et totis gentibus et terris de eo nomina imponerent. Albaniam enim, ad Caucasios montes et Armeniae confinia *n*), exinde nomen duxisse probabile est, de qua ISIGONVS NICAEENSIS *o*): *gigni ibidem quosdam glauca oculorum acie, a pueritia statim canos, qui noctu plus quam interdum cernant p*). Altera huiusmodi natio Leucaethiopum nomen tulit, dehinc aliis hoc morbo laborantibus impositum. Mentionem eorum faciunt POMPONIVS MELA *q*), PLINIVS *r*), PTOLEMAEVS *s*), et AGATHEMER *t*): intactos autem eosdem reliquerunt STRABO, IVLIVS HONORIVS *u*), ISTER AETHICVS *w*), anonymus Rauennas etc. Sed nec illi quod ad regionem

n) PLIN. L. VI. c. 13. p. 311. HARD.

o) ap. PLIN. L. VIII. c. 2. p. 371.

p) cf. SALMAS. ad SOLIN. c. 15. et GELLII Noct. Att. L. IX. c. 4.

q) L. I. c. 4. p. 12 ed. LB. 1743. Ad h. l. IOACH. VADIANVS (de Watt): *sic vocantur quidam aethiopes, qui comparatione aliorum subalbidi esse deprehenduntur, non in totum albi, nec in totum nigri* p. 155. ed. Bas. 1543.

r) L. V. c. 8. p. 252. HARD.

s) L. IV. c. 6. p. 77. ed. MICHAEL. SERVETI. Lugd. 1541.

t) Georg. L. I. c. 5.

u) excerpt. cosmogr.

w) ut putant.

mem conveniunt, quam inhabitare dicunt Leucaethiopes. MELA et PLINIVS eos cum Libycoegyptiis ad Libycum mare ponunt, IO. REINHOLD in tabulis quas MELAE ino addidit, circ. longit. 50° latit. bor. 15° etc. 10°). PROZEMAEVS vero Leucaethiopes sub Ryffadio monte degere inquit, cuius nominis celebre promontorium D'ANVILLE pro capite viridi habet. Ut ut sit, nobis in praesenti sufficit, priscis hunc morbum non incognitum fuisse.

§. 87. *Nupera ex uniuersa terrarum orbe exempla.*

Recentioris aevi exempla e diuersissimis et maxime diffitis orbis nostri partibus vidimus. quae, additis aliis paucis, breuissimis adhuc secundum quinque nostrarum varietatum ordinem repetere, operae pretium erit. Ex ipsa nostra Germania iuuenem curatius descripsi, Super simili viro haud ita pridem Nouocastrī vita defuncto, et integra eiusmodi familia Montetitionis Friburgensis adhuc degente, Heluotorum amicorum testimonia coram habeo. Sabaudos binos leucaethiopes describit cl. MARC. THEOD. BOVRRIT x). In Hispania et Gallia non absque exemplo rem esse, EDMUNDVS CHAPMAN refert. Infantes Rothomagi natos, NIC. LE CAT vidit. Ex paroecia Champniers similes iam notauimus, et de familia sua Itala loquentem CARDANVM. Scandiae similes homines excitant GE. AGRICOLA et OLAVS MAGNVS. Et in terra Labrador hic morbus occurrit, si nempe Campanica puella le Blanc ad Esquimaux pertinuit, ut verosimile est y).

Ex altera generis humani varietate leucaethiopes (si antiquam vocem ad hos quoque transferre licet,) noui-

iv°) HARDVINO ad PLIN. desertum Sahara est.

x) *Description du Mont-Blanc* p. 17 sq.

y) *Histoire d'une jeune fille sauvage* etc. à Par. 1761.

nouimus in Inf. Iauaz) Borneo *a)*, Manila *b)*, aliaque Ternatae vicina; Malabaricos bene n ultos exhibent relationes Trankebarienses. Contemptim apud hos **KAKERLACKEN** vocantur, a similitudine blattae orientalis, quae et verficolor et nocturnum insectum est. Ex tertia, ultra Nili Fontes austrum versus *c)*, et ad Senegal fl. *d)* cuius ostio Ryssadium subiacet promontorium, porro in australi magis Guinea *e)*, eiusque R. Loango, demumque in Cafreria interiore *f)* et Madagascar inf. *g)*. Quarta *Blafardos* suos ad Isthmum Daricum, in R. Mexicano *h)*, Tucumann, et Paraguay exhibet. Quintae denique generis humani varietati leucaethiopes quoque esse Vtahittensium et Nouo Guineensium exempla docent.

Sed nimia iam fuit ex historia naturali et humani generis varietatibus ad pathologiam et morbos digressio. Culpam deprecentur qui inualetudine afflictos homines cum bestiis confuderunt, quas separare, et suum cuique restituere, humani generis dignitas postulabat.

§. 88. *Alii morbi multo minus huc pertinent.*

Immensus, nec huius loci labor esset, si omnium, apud observationum medicarum, diariorum etc. auctores occurrent um corporis nostri vitiorum, quae hinc illinc praeter naturam contigerunt, recensum dare vellemus. Facilis ab his ad monstra, ad vniuersam nosologiam transitus esset, et diuinum historiae naturalis studium in confusam et informem molem

12. p. 36. 39. populares suos nyctalopes fuisse, res suas noctuegisse etc. et ipsa quoque luscitiosa erat.

2) FR. LIGVAT T. II. p. 36 sq.

a) VOSSIVS l. c.

b) CAMELLI l. c.

c) VOSSIVS.

d) CHAPMANN.

e) V. d. GRÜBEN etc. *Dondos*, Lusit. *Albinos*.

f) SEM. V. d. STEL ap. TACHART *Siam* p. 110.

g) de COSSIGNY in *Hist. de l'ac. des sc. l. c.*

h) *ibid.*

lem exerescoret. Intactas ergo Itali pueri i), aut Angli viri k) aliorumque nigram et corneam epidermidem, similesque peculiare à naturali statu aberrationes, phisicis et pathologis relinquimus. Nec dirus *Cretinorum* morbus huc pertinet, non Valleria tantum incolis proprius, sed et alibi observatus l), miris autem fabellis hinc illinc deturpatus o).

§. 89. *De hominibus penitis veterum fabellae.*

Centauros, Sirenes, Cynocephalos, Satyros, pygmaeos, p) gigantes, Hermaphroditos aliasque huius farinae vanas species vel nomine nimium videri posset. Adeant qui prodigiosis eiusmodi fabellis delectantur, credulos earum compilatores THEVETVM, MAILLETVM, ROBINETVM*); qui autem easdem denotato inani fucio explicatas et ad geminos fontes reductas cupiunt, summae eruditionis

i) VOSSIVS l. c.

k) HAWKESWORTH T. II. p. 188. PARKINSON p. 27.

l) STALP. v. d. WIEL. *Obs.* Cent. II. pag. 376. tab. II. et tab. 12. fig. 1. 2. 3.

m) The porcupine Man. G. EDWARDS *Gleanings of natural history*. T. I. t. 212.

n) V. FEL. PLATER *obs. med.* p. 140. D. LANGHANS *Merkw. des Siemonthals*, BOVRRIET *Mont-Blanc* p. 80 sq. HALLER *de vento Rupensi*. *Nov. Comm. Goett.* T. I. p. 43.

o) V. C. in GVINDANT *variât. de la nat. dans l'espece hum.* à P. 1771. §. in *Encycl. de Par.* etc. emendat. in ed. Cl. DE FELICE. T. XII. p. 312.

p) cf. TYSONIS super his fabulis opera. plerumque simiae peregrinantibus imposuerunt, neque aliter suspicor de COMMERSONII pygmaeis Madagascaranis ap. cl. DE LA LANDE. v. ROZIER *obs.* m. Septembr. 1776.

*) Ille in ingenti opere cosmographico: iste in pseud-

nis virum J. ALB. FABRICIVM **). Attamen
hominibus penitis paulisper adhuc immorari, ne-
cessum duco, cum nuperos adhuc patronos nacti
sint. Vetus est de insulis Satyrorum PLINII q),
PTOLEMAEI r) et PAVSANIAE s) relatio, to-
ties postmodum apud MARCVM POLO, SEBAST.
MUNSTERVM, aliosque repetita, nasci in illis
homines cauda villosa, quali Satyri pinguntur; per-
nicitatis eximiae eos esse etc. Collatis horum virorum
locis, has satyrorum insulas nostris Borneo, Cele-
bes etc. respondere t), et simias penitas pro homi-
nibus visas esse, verosimillimum est. Sed plus ne-
gotii faceffit nupera de hominibus penitis, hinc il-
linc reperiundis, cantilena. Partem enim circa
Turkistan urbem u), in mediterraneis Paynan t),
in ins. Formosa x), Borneo y), Nicobar z), etc.
homi-

onymis TELLIAMEDI dialogis, hic in singu-
laribus super natura tentaminibus.

**) *de hominibus orbis nostri incolis etc.* Sed nuper
dum omnes antecessorum conatus superans
exemplar eiusmodi fabulae summo iudicio expli-
catae et illustratae exhibuit Opt. HEYNE Com-
mentatione *de maribus inter Scythas morbo effemina-
tus et de Hermaphroditis Floridae*. Comm. Soc.
Goett. a. 1778. p. 28 sqq.

q) L. VII. c. 2. p. m. 374.

r) L. VI. c. 11.

s) in *Atticis*.

t) v. post TYSONEM, IO. CAVERHILL *on the Knowledge
of the Ancients in the East-Indies*. Ph. Tr. Vol. LVII.
p. 172.

u) PET. RYTSCHKOV *Orenburg. Topogr.* T. II. p. 34 sq.

w) CAMELLI *Ph. Tr.* n. 307. p. 2268.

x) IO. OTT. HELBIG *Eph. N. C.* Dec. Lann. IX. p. 456.
HESSE *Ost. ind. Diar.* p. 216.

y) GUIL. HARVEY *degen.* p. 194. ed. oper. Lond. 1766.

z) NILS MATTHSSON KÖPING *Besä* ed. *4.
Wästerås 1759. 8. p. 131 sq.

homines caudas habentes, reperiri dictum est; partem etiam ipsae penitorum eiusmodi hominum imagines exhibitae sunt *a*). Sed omnibus rite pensatis totam rem, quae supra diximus figmentis, accenseri posse, plurima sunt quae suadent. Quod enim historias super ipsis attinet, pleraeque earum, aliorum relationi coram exhibitae innituntur; et qui se ipsos eiusmodi penitos vidisse homines dicunt, sublestae satis fidei auctores reperti sunt.

Icon, autem, quam dixi, antiqua satis est, quam temporis progressu vnus ab altero mutuauit, et sensim sensimque humanae figurae magis similem reddidit. Cl. enim MARTINI suam iconem ex LINNAEI Amoenitatibus, hic ex ALDROVANDO, hic ex GESNERO desumpsit, qui demum Helvetus polyhistor ex Germanico quodam libro descriptionis terrae sanctae, suam desumpsisse dicit *b*). Etsi eius descriptionis auctorem non nominet, facile tamen BERNHARDUM VON BREYDENBACH eum fuisse vidi, et operae pretium duxi, ex prima eius, rari satis, itineris editione *c*) genuinam eam iconem restituere (Tab. II. Fig. 5.), quae nuperis pro homine penito imposuit. In auersa enim facie tabulae geographicae quae Palaestinam exhibet, sex animalium figuras depictas dedit cum epigrapha: *Hec animalia sunt veraciter depicta sicut vidimus in terra sancta*. Vltimum in his locum tenet, quam repedi-

a) Cl. MARTINI ad BVFF. *allg. N. G. T.* VI. p. 44. Tab. II. *der geschwänzte Mensch*.

b) de Quadrup. p. m. 970.

c) *reys in das gelobte Land* Meinz. 1486. fol. Non reperio has icones in ed. lat. ej. anni, nec in ea quae 1488 idiom. germ. infer. (platdeutsch) prodit. est autem in vers. gall. 1489, quas omnes ed. Bibl. acad. possidet.

timus figura, anonymi vt addit, animalis quam autem facile ~~simiam~~ cuidam penitae Callitrichi v. c. (fileno l.) tribuere. Certe hallucēs a digitis pedum remoti etc. veram simiam esse testantur. Quae temporis progressu, et pictorum incuria demum in homini satis similem figuram, pedibus humanis etc. transmutata est. Singularia plane exempla coccygis prolongati, aut appendicis caudam referentis apud TRITHEM VM d), BAVHINVM e), BLANCARDVM f), KÖNIGIVM g). ELSHOLZIVM *) etc. ad monstruosas fabricas pertinent, nec huius loci sunt. Os sacrum h) aequē ac coccygis i) vertebrarum numero saepe ludere anatomicis notum est.

§. 90.

d) *Annal. Hirsaugiens.* T. II. p. 179 sq. ad ann. 1335.

e) *theatr. anat.* p. 169.

f) *coll. phys. med.* P. II. ann. 1681. p. 290.

g) A. N. C. Dec. ann. 9. obi. 129.

*) *de conceptione tubaria* etc. Col. Brand. 1669. p. 7. tab. II.

h) *quatuor* vertebr. FALLOPIA *expof. de off.* p. 579. v. DOEVEREN *obf. acad.* p. 207. Plerumque *quinque* sunt. Sex v. ap. VESAL et qui eum sequuti sunt BAVHINVM et PAAWIVM. porro ap. REALD. COLVMB. p. 106. VESLING. p. 10. SAL. ALBERTVM *hifl. plerar. part. b, c.* Viteb 1585 p. 112 sq. ALBINVM *annot. acad.* L. IV, tab. VII. f. 4. 9. p. 53 sq. v. DOEVEREN l. c. p. 206 sq. B. S. ALBINVM *annot. acad.* L. IV. c. II. Plurimis vero cf. P. TABERRANI *Act. Senenf.* T. III. p. 142 sq. et ipse in thesauris anatomicis propriis *tria* huiusmodi specimina genuina, quinque nempe foraminum paribus praedita coram habeo. *Septem* vertebrae se reperisse PAAWIVS *de off.* p. 102.

i) *Trium* vertebrarum exhibent BAVHINVS l. c. et VESLINGIVS. fere semper quatuor sunt. Quatuor ad quinque WINSLOW. *exp. an.* T. I. p. 136. Quinque in cocc. mulieris MATTH. MERIAN in tab. ad theatr. BAVH. t. XLI. f. 9. et SAL. ALBERTVS l. c. qui pri-

mam

§. 90. *Ventrale Hottentottarum fictitium.*

Penito homini, addere et similiter ad fabellas relegare demum oportet putatitium illud ventrale Hottentottarum cutaneum a priscis peregrinatoribus g) assertum, quibus aut labia pudendorum prolixè pendula h) aut nymphae obscene protuberantes i), quales subinde et inter Europaeas feminas obseruatae sunt k), imposuisse videntur.

Figura

mam eius vertebram, quae non raro exemplo vltimae ossis sacri connata erat, ad hoc os immerito retulit. In totum tamen eius specimen plurimas habebat vertebrae, sacr. 6. cocc. 5. = 11.

Illos qui habent os sacrum magnum et productum, caudatos appellari FALLOPIA l. c.

g) IOH. SCHREYER *Ostind. Reisebesch.* p. 42.

h) HAWKESWORTH Vol. III. p. 792.

i) WILH. TEN RHYNE *promont. bonae spei* p. 33. „*Feminae Hottentoticae hoc sibi a ceteris gentibus peculiare re habent, quod pleraeque earum dactyliiformes, semper geminas e pudendis propendentes appendiculas, productas scil. nymphas (ut raro in nostratibus exemplo prolongata conspicitur clitoris) gestent, quas tingu-riola intransibibus, magna cum gesticatione, coriaceum eleuando supparam videndas praebent. Sic strangulatam nuper profecit amicus chirurgus viraginem Hottentoticam, in qua digitalia haec nymphae tubercula, e verendis procidua, obseruauit.*“

k) LISCHWITZ *de ortu et propagat. homin.* fig. I. lit. D.

Figurarum explicatio.

TAB. I.

- Fig. 1. ad p. 37. *Basis cerebri papionis Mandril.*
 A Lobi posteriores cerebri
 B Lobi anteriores cerebri
 C Fossa SYLVII
 D Cerebellum
 E medullae spinalis principium
 F Regio cui corpora pyramidalia et oliuaria in homine insident.
 G Locus ubi in humano cerebro pons Varolii a medulla oblongata fissura diuiditur.
 H Pons VAROLII ipse
 I. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Cerebri neruorum paria.
 Eminentiae mammillares, infundibulum etc.
 prae neruor. opticor. coniunctor. mole non in conspectum veniunt.

- Fig. 2. ad pag. 38. *cranium eiusdem papionis.*
 in quo praeter reliqua, os intermaxillare notetur.

TAB. II.

- Fig. 1. ad p. 41. *colli vertebrae eiusdem papionis.*
 corpora vertebrarum squamatis quasi processibus in priora decliua descendunt sibiue imbricatim superstruuntur.
- Fig. 2. ad p. 42. *Vertebrae colli 5ta et 6ta ex viro adulto.*
 in his corpora parallela plana et disciformia.
- Fig. 3. ad p. 69. *cutis e fronte papionis Mandril.*
 nigredinis reticuli varietates et decrementum monstrat.
- Fig. 4. ad p. 100. *clitoris circumcisa puellae Arabicae.*
- Fig. 5. ad p. 125. *Callitrix aut alia simia penita ex BREYDENBACHII itinere restituta.*
 In variis apographis magis humana reddita, demum in hominem penitum abiit.

Tab. I.

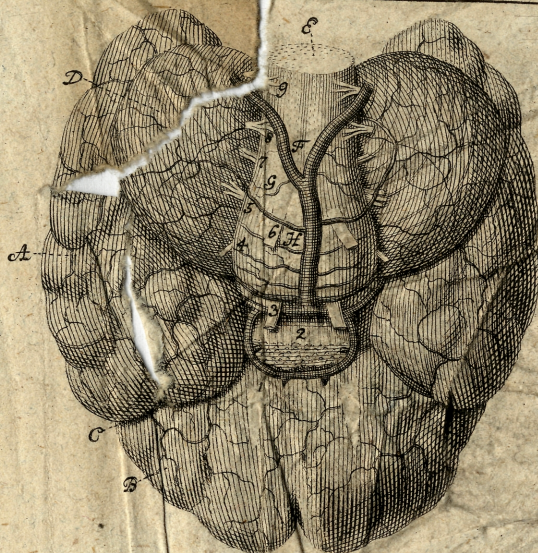

Fig. 1.

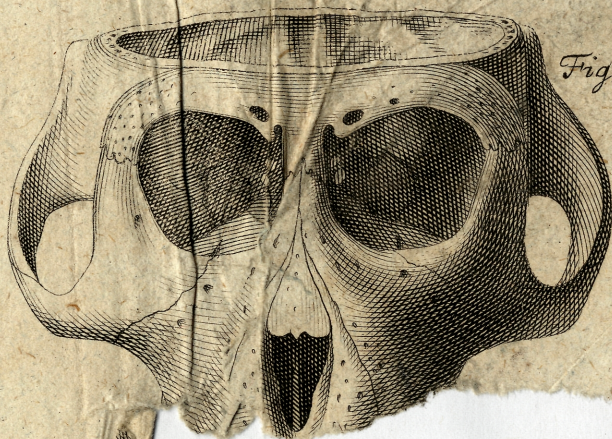

Fig. 2.

Tab. I.

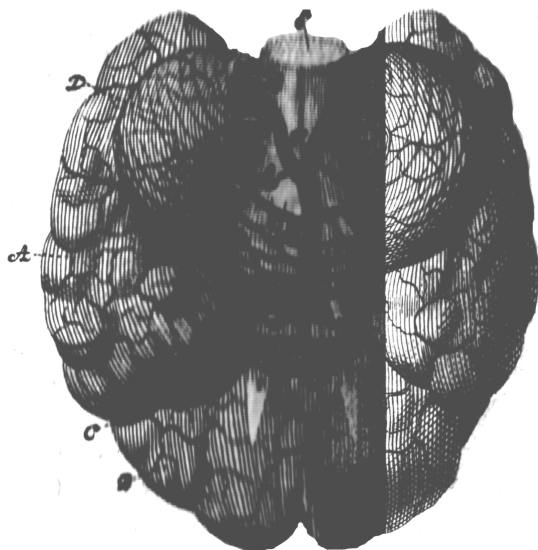

Fig. 1.

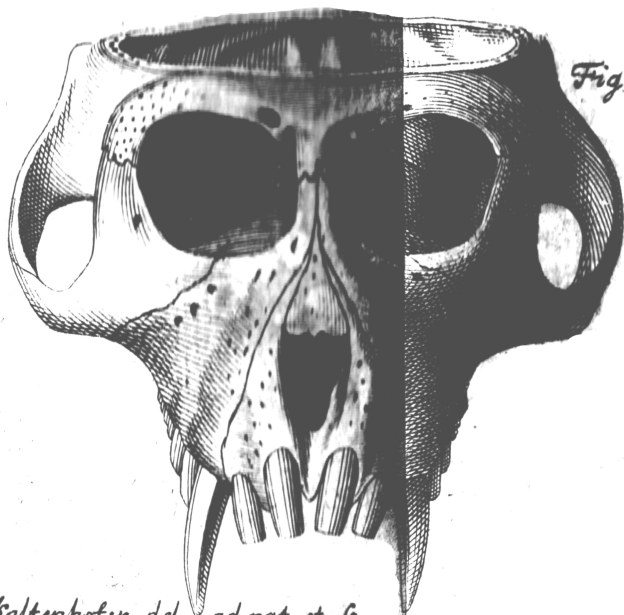

Fig. 2.

Fig. 1.

Fig. 2. *Tab. II.*

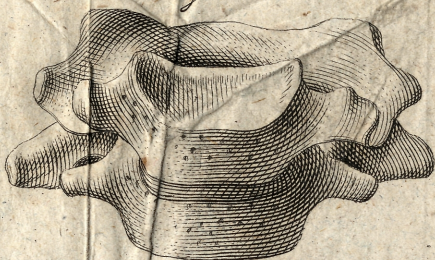

Fig. 3.

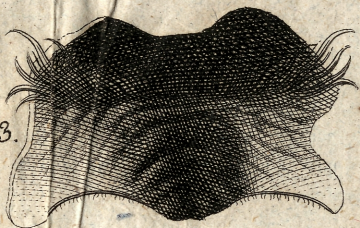

Fig. 4.

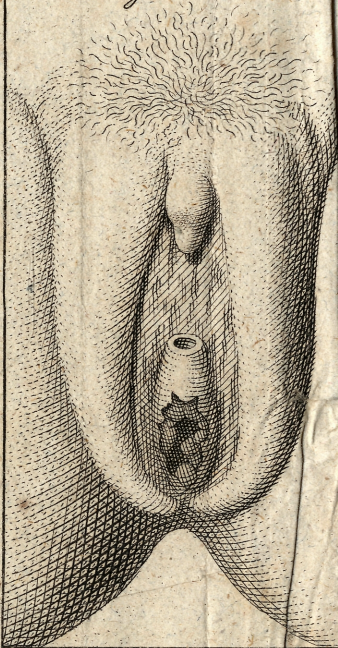

Fig. 5.

Non constat de noie

Fig. 1.

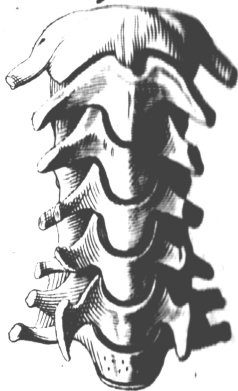
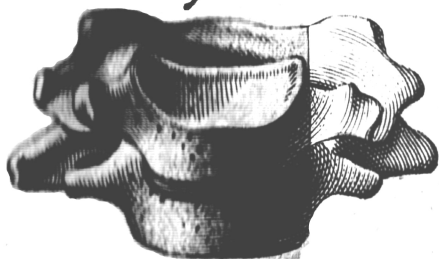

Fig. 2.

Tab. II.

Fig. 3.

Fig. 4.

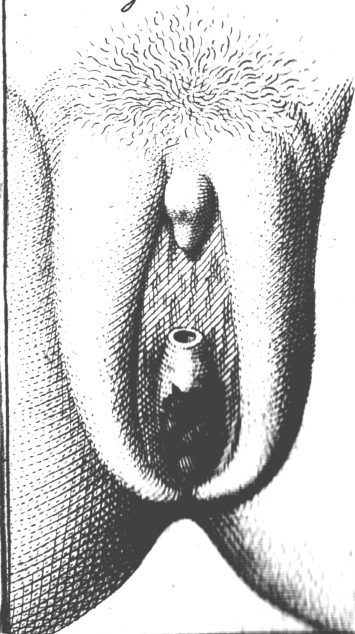

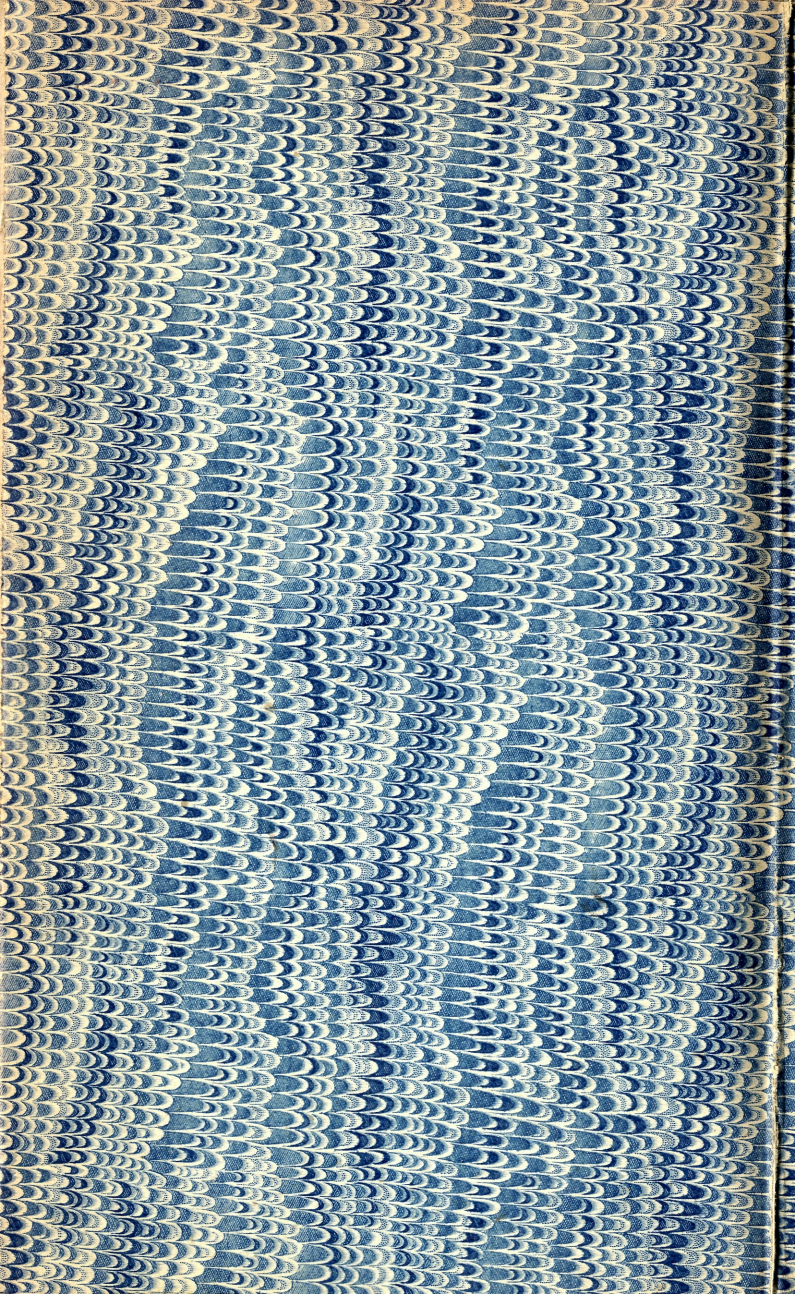
Fig. 5.

Non constat de noie

Y 9982

R

1775

1775

Universitätsbibliothek der HU Berlin

01321100082206

Zweigbibliothek Philosophie

www.books2ebooks.eu